Úplné!

MUSEUM.

Ročník desátý.

Léta Páně 1876.

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála. Slastí Christus tužbou cnosti krása
Chotí církev a mzdou lidí spása. Fr. Sušil.

čl. 1081. 1875 r. X.

Proslov.

Svatopluk když v žití na sklonu
svolal syny před svou oponu
svaz jim prutů podal se slovy.
„Zlomte pásky této okovy.“
Když tu marně síly zkoušeli,
aniž k úloze by dospěli,
otec prutů oponu rozvázal,
po jednom teď zlomit rozkázal.
S obtížným když všichni úspěchem
úkol rozřešili úsilechem,
tuť jim otec věsté nauku:
„U blahém vždy zříte u tuku
rod svůj zkvétat slavné uvnitř,
svor-li ve své zříte ve říši;
spol jak zrádně z vás kdo opustí,
hned klesnete pádu do ústi.“
Co tam věštil stříbrovlasý kmet,
tomu chtějme Bratří rozuměť.
I my chtějme v spolné se snaze

tmmé vyhostit ves nesnáze,
z milostného letos ze zdroje,
pomoc ať nám zplane do boje!

Drazí bratří!

Prázdniny doba odpočin- svatý a rozdávačem jsa tajem-
ku a zotavení, již uplynu- ství Božích má sám svatým
ly a my, drazí bratří, sešli býti dle výroku Hospodinova
jsme se ze všech končin K svatosti máme tedy všichni
milené Moravy do síní alum- směřovati, máme ducha
nátských, bychom se zole k pravé nábožnosti a vůbec
budoucímu stavu přípravo- cností všech v sobě rozmáha
vali. Všichni vyvolili jsme ti: Na ctnostném a svatém
sobě stav knežský, stav živatě není však dosti: Kněz
sice vznešený a důstojný, musí býti učitelem, rádcem
však dle velice obtížný. a vůdcem lidu jemu svěře-
Kav duchovní jest totiž zá- ného, ont musí bojovati pro
stupcem Kristovým zde na ti bludu a nevědomosti, ont
zemi, ont vykonávání zole dílo musí pravdy křesťanského
Krista Pána, úřad jeho totiž náboženství a učitelský
učitelský, knežský a králov katolickou před útoky je-
ský. I nám má úřad ten jich nepřátel hájiti, ont
kdysi svěřen býti. Že však má konečně dokázati, že
k řádnému zastávání úřa- církev není nepřítelkyní
du tak důležitého a svatého osvěty, vzdělanosti a zdra
Důkladné a mnohé přípravy vého pokroku lidského.
zapotřebí jest, snadno pocho- K tomu však přesvědčím
pitelno. Kněz zastavuje úřad zapotřebí, by kněz potřeb

ných vědomostí si zaopatřil, rozumí se, sice samo sebou, by byl sám vzdělán. Tu ale an by jinak úřad svůj ani nedostačuje povrchní snad zastávati nemohl. Kněz však nějaké vzdělání, nýbrž zde nemá se spokojiti snad ledamusí býti vzdělání důklad- bylou jen známostí, ont má né, vědecké. Studia boho- a to jest i jeho povinností slovecká jež kněží jsou nevy- v řeči úplně a dokonale, nutelná, jsou velmi rozsáhlá v slově i v písmě vyučiti a rozmanitá. Za dvě, zaěty- býti. Namítne sice mnohý: ry léta nelze si je tak snad- „já nepotřebuji žádných no osvojiti. K tomu zapotře- pravidel, já nepotřebuji bí dlouhého vzdělávání. K užívati písemné řeči, o litomu zapotřebí, abychom i po dem se již domluvím, ano ukončení studií alumnáta- s ním musím, chci-li určbě, ských v studiích svých nejpře- aby mně rozuměl, prostě stali; nýbrž my musíme i národně mluviti, žádných budoucně na základě toho, hledaných slov co jsme zde obdrželi, pokra- užívati a podobně." Avšak čovati a ducha svého vědo- připouštím poněkud, než mostmi vždy více obohaco- sejde se kněz pouze s obyčejvati. Ano my máme již zde,ným venkovským lidem a pokud čas nám stačí a není i mezi tímto lidem síly naše dovolují, ve všem tak mnohý, který ve školách aneb se zdokonalovati, cokoliv svou vlastní píli řeči své by nám kdysi potřebné a úplně se naučil? A myslil užitečné býti mohlo. Na by se, kdo by myslel, že lidu jedno toliko chci upozor- to lahodí, pak-li kněz zcela niti. prostě, v neobvyklém snad

Že kněz každý řeč lidu nářečí slovo Boží mu hlájemu svěřeného znáti musí, sá! A pak nemusí-li kněz

čo sú jí všelijaké písemnosti zhotoviti? Chtěl-by tedy i ku psáti beze všeho sloku a pravopisu? Pochybuji, že by to bylo vzdělaného muže hodno. Nechtějmež tedy drazí bratří, tak smýšleti, jakoby důkladné znalosti jazyka knězi nebylo zapotřebí. Hledměž se řeči své mateřské úplně naučiti a tak se v ní vycvičiti, bychom myšlenky své správně, správně a rychle napsati dovedli. Častého cvičení se v psaní jest tu ale nevyhnutelně zapotřebí. Cvik dělá mistra! K cvičení se v psaní naskytuje se nám i v alumnátě příležitosti dost. Vždyť předkové naši založili za účelem tím časopis „Museum". Dle příkladu jejich odhodlali jsme se i my k vydávání časopisu toho pilně přičiniti se, že i nám časopisu takového velice zapotřebí jest. Mnohému z nás dostane se sice více příležitosti, naučiti se jazyku mateřskému než-li předchůdcům našim v dřívějších letech, avšak právě proto neměl by žádný opomenouti dále se cvičiti, by snad později někdy vyznati nemusel, že v osmé třídě gymn. lépe, správněji a spíše něco napsati dovedl, než-li po odbytí studií svých alumnátských. Proto že nebude to jistě na škodu žádnému, pokusí-li se o sepsání článku nějakého, ani tomu, kdo více zběhlosti v psaní má, vždyť i tu platí výrok sv. Pavla: „Kdo dokonalý jest.. etc., ani onomu, kdo snad slabším v oboru tom je. V mnohých věcech pochybíme snad ještě všichni. Rady a opravy budeme tedy zapotřebovati. A nebude se nám jí nedostávati. Důst. p. prof. Matěj Procházka uvolil se opět letos posuzovati a opravovati práce naše, za což pracemi svými

dosti zaměstnán jest. Ochota taková muže tak velezaslouživšího a zkušeného musí nám pobídkou býti k pilnému a radostnému dopisování do časopisu našeho. Proto tedy a vyjí vám Váš drazí bratří, byste podniku našeho všichni se zúčastnili. Jak krásné by to bylo, kdyby dle sil svých každý alespoň něčím přispěl, kdybychom všichni spojenými silami pracovali. „Spojenými silami" budiž heslem naším nyní, budiž jím však i v budoucnosti.

K dílu tedy, drazí bratří k dílu s pomocí Boží!"

Frant. Stachovi,

bohoslovci IV. roku, jenž zesnul dne 28. září libě v Páně v Černé Hoře, v svém to rodišti.

Z bojkujte s nivy
v Černohorském tamto kraji,
truchlověšť tu zpějte:
„syn nám zemřel v květoplodném máji!"

Černým havem odějí
v národy svoje domovino rodná,
nebude již rodit
květ vám zvadlý zena
mnohoplodná!

Zamutte se hledy
sestry, přátel, matiče tam milé,
nebude již rodit,
kněz vám žádaný slastné chvíle!

Zatruchlete bratří,
bohovědou kteří zříte k cíli,
nebude váš v náruč
na vinici tisknout drak
váš milý!

Nadeji však blahou
u bolném se bratří kojležalu,
oslaven že druh volů
„v nebi mistru svému pěje chválu!“

O člověku a jeho hříchu.

Člověk mezi tvory viditelnými machinatus est; ita ipsum místo zaujímá první, ustanovený co král světa od samého Stvořitele, pravícího: „Faciamus hominem“... et praesit piscibus maris et volatilibus coeli et bestiis universaeque terrae.“ Též i žalmista Páně volá VIII: Quid est homo, quod memor es ejus!... Minuisti eum paulo minus ab angelis gloria et honore coronasti eum, et constituisti eum super opera manuum tuarum. A sv. Otcové všudy rozličnými chvalořečmi člověka důstojnost pronášejí, jmenujíce ho: „Creatoris interpretem, sanctificatorem mundi, rerum invisibilium pontificem... Sicuti (Deus) mundum,“ praví Lactantius, propter hominem factus, propter hominem natus est; ipse (homo) propter se, tanquam templi ac regni sui cultorem operum rerumque coelestium.“ — Člověk tedy byl vyšed z rukou Božích co smrce postaven mezi světem duchovým a smyslným. Ano dále musel tím i nad přírodu povýšen býti, jsa tak říkaje knězem a králem jejím. Příroda řetězem nutnosti poutána, člověk ale rozumem a svobodnou vůlí nadán. By pak dospěl své důstojnosti, své svobody své musel se vědomiti, co dáru, co odlaru, před celým stvořenstvem i tak prvé se vědomiti se měl zákonem, i zevnitř mu od Boha daným, aby vůle jeho k

vnitřnímu zákonu bez vědomí lnaucí, k uvědomělému povznesla se činu, a vlohy k dobru a konání vůle Božíčlověku vrozené, staly se svobodnou samostatností, vydobytým jměním zásluhou jeho. Člověku nebo-ženo Boha, svého otce, svého tvůrce a pána poznati, ctíti, milovati, a tímto poznáním i touto láskou z níž nutně vyplývá pravá pocta a dětinná poslušnost, v Bohu, v nejvyšším to dobru, neproměnného blaha, a blaženosti hledati, kteroužto se životem samým začíná a jakž nesmrtelným přirozeno, žádného konce nebéře. Ale brzy již po svém ztvoření vzdal se člověk neposlušenstvím k Bohu svého mu vytknutého cíle, použiv sil Bohem mu daných proti Bohu. Člověk od svého původce se obrátil, zpýšněl sveden svůdným slovem ďábla: Eritis sicut Deus Gen. III 5. a na místo sebe se postaviv, usiloval sám sebe co Nejvyššího na místo Boží postaviti, zapřel vládu Boží – zbřeštil – padl. [Tento pád člověka nepotvrzuje jen katolická tradice, nýbrž máme stopy tohoto pádu u všech národův. Stopy takovéto vyjeděti lze u Řeků, v báchorkách o Prometheovi a Pandoře, Herkulovi, u Čerčanův, v učení Zoroastrovu, v knize Zendavestově, o Ahrimanovi, zlém duchu, který podobu hada na sebe vzav, první lidi k hříchu svedl; o tradicích Aegyptičanův, i Číneranův; ano i sama nevěra přiznati nucena se vidí: „casum hominis esse theologiae omnium pene antiquorum populorum fundamentum.“] Hned po tomto pádu začalo tělo i duše stěnosti pod jarmem hříchu, neb milost Boží byla člověka opustila; člověk se octnul na dráze pustě, trudné, zoufalivé, neměl více sladkého klidu, Duch

i srdce bylo rozerváno. A člověk musel také tento vpravdě nym odbojem proti Bohu, Stvořiteli svému, nejen s Bohem, nýbrž i sám se sebou i s přírodou, nade kterou vládnouti měl, rozpadnouti. Neboť nic v celém stvoření nemá pro sebe pouze vše musí i vyšímu účelům sloužiti; a příroda nemohla míti jiného účelu než v nejsvrchovanějším a nejslavnějším díle svém — člověku — dojíti ke sjednocení s duchem a v člověku konečně smíru a pokoje dosáhnouti: Rozpor tedy, hříchem v člověku povstalý, musel proniknouti i celou přírodu a teskliné kvičení větrů bouřných, hromu rachot, rozběsnění divé vichřice, rozproudění bouřných vln, řvaní rozdivočené zvěře, sténání pronásledovaných bravě, ano i to střídání líbezného a strašlivého, krásného a hnusného, to neustálé povstávání a hynutí, položení a mření, ty boje odporných sil, ty věčné proměny v celé přírodě — všecky tyto výjevy nelze jinak považovati, leč co smutné následky rozporu ve přírodě vzniklého i v povaze přírody všude setkáváme a v nejlíbeznějších a nejpůvabnějších výjevech jejích ozývá se konečně hlahol smíru, shlum toto rozervanosti v přírodě a člověka.

(Pokračování)

Kollegovi.

Což mi všecken půvab světa,
což ty slasti městáků?
Čaš to všechno v nivec smetá,
dým jak mizí z tabáku.

„Neznám slasti nad bafání"
říkával již táta můj;
ty pak za trocku pukání
věnoval bys život svůj.

MUSEUM.

Buď váš život jeana Boží chvála. Slastí Christus tužbou cnosti krása
Chotí církev a mzdou lidí epása. Fr. Sušil.

č. 2. 1875-76. r. X

Večer.

Slunce zašlo, stříbran dopěl,
V dálce míjí červánky,
Mušičak se líbě v níji,
Na louky šle líbánky.

Hájek již sám podřimuje,
Usnul v blahém šeptání,
Slavíček mu doklokotal,
Odzpíval již Kleknání.

Hvězdičky mile v rozjaření
Houpají se v blankytě,
Andělíci jim pohrávají
Na stříbrném pozvyčě.

Příroda spí - slyšet jiště
Říčky slzek šplouchání,
Víly se to rozkomilé
Objímají ve spaní.

Ach, jak blaze všechno dýmá,
Objíma se ve snění,
Duše jenom v hrudi chorá
Stená v bolném úpění.

Večer duševní.

Usadnul květ, svadnula
i krása přírody a mohutné

stromy stojí opět potrhžmy
a širém poli, oloupeny.

jsouce lesku svého loubí.
Vše skučí v strašném víru,
a teplý vánek ustupuje bílé,
žíci se zimě: všude ticho,
všude smutno, všude zimní rej. — Ač dnes chlad vane po všemíru, přece spěje
líbězství v čtách a přírodu
sám podzimní, sám k místu sbrí. Všechno shvátší
ku hřbitovu by pobavila se
s duchy pozdvevních a milených přátel a ozdobilo jich
mohyby květopestrými věnci a jářii světel věčných!
I já spěchám v duchu samo,
kde cyklí rozpustilé chátry
dnes je cizím, sám kde jen
bílí a úkoj blahý hostí a
pásla přátelství víže oby
vatele temných hrobů.
Zde! jaká to směsice lidí
klečících u rovů, v nichž jich
jich krevní bratří drímají
spánek smrti! Kolik to
povzdechů a hlesů bolných
jimiž proudí dnes nitra
lkajících? A proč by ne?
Vždyť jest to památný den
dušiček, jich to jmeniny!
Krácím si cestou — cestou
to kterou již mnoho jesnu,
jiných bratří nešeno bylo k
jámě, na kterouž mámě slun-
ce své paprsky sílá, by pro-
budilo drímající k snažné-
mu činu, k novému žití!
Kolik to zjevů srdcelomných
nas kytuje se chodci zvěčnavé-
mu! Zde! jak samo mládec
sivý líbá půdu, jež kdysi os-
tatky máteře milé již z ná-
ruče smrtonosný věstec vyr-
val sirotkovi mládí to čmu.
Zdali nemusím zaslechati sly-
še jej bědovati hlasem tře-
soucím a vzdechem bolným:
„Proč již matičko mi zemřelas,
proč mě opustila jen?
Proč tak záhy oči zavřelas
zdrímla vsmutnotichý jen?
Zde on deslyším po-
dobné bědování, s tím však
rozdílem že místo „matky"
slovo „otec" se ozývá. Buch
vás potěš kvítka samoros-
lá! — Zde lká choť zar-
moucená nad smrtí man-
žela svého, sám kvílí ou-
plocitná matka nad hrobem,

v němž sladce spí záhy uvadlý kvěch a naděje růže-
plodná. Zdaž to není pole
k plodnému rozjímání i
v myšlénkách podobných
a se shrnutým srdcem ubí-
rám se domů. Klid vám
žádaný a světlo věčné draží
bratří! Tak ozývá se ve mně
vroucí přání. Čas oslavují
dnes přátelé a bratří zdobě,
ce temné hroby vaše světlem
a věnci. Zdaž též na mne kdo
vzpomene až já o hrob kles-
nu, a náruč smrti — v chlad-
nou zem?

O člověku a jeho hříchu.

(Dokončení)

A toto temné, sobě nepově-
domé stenání přírody, ty
její mnohoty, krutě boje, ty
tuhé zápasy, ty naříkavé
žaly, hlásají s těsnými vzdě-
chy, nesmírnou touhu po
míru, který s centrálního zpro-
i ve přírodu vstoupí až smí-
ření i ve člověku bude ukončeno
což hlubokomyslně vyslovil
genius sv. Pavla (in epistola ad
Romanos VIII. 19–22): „Nam ex-
spectatio creaturae revelatio-
nem filiorum Dei exspectat.
Vanitati enim creatura sub-
iecta est non volens sed prop-
ter eum, qui subjecit eam in
spe quia et ipsa creatura li-
berabitur a servitute corrup-
tionis in libertatem gloriae
filiorum Dei. — Jako dříve
před pádem mnohotvárná du-
še povznesla celou přírodu k
výšinám nadnebeským — k nes-
mrtelnosti tak i nyní musí
příroda s dílčí skrbou, která
zastihla pána krále kněze je-
jího. Pádem člověka padla i
příroda jako tělo, když je
byla duše opustila.

Ale ve člověku samém
musel po zajitém slunci nevin-
nosti rozpor a rozkol povsta-
ti. Tento pak nenakazuje se v ne-
přehledném množství nama-
hání utrpení a slz jiných
pokolení lidské až podnes

Jak známo bývá nyní zvolání: že ve vnitřním rozbroji mezi sobectvím a láskou, pýchou a pokorou, vášněmi a mravností důvodnými skutky a ctnostmi, když rozbroj v nitru svém nemůže zapříti žádný, ano zvolati raději musí s volitelem apoštolem (ad Rom. VII. 22-24): condelector enim Dei legi secundum interiorem hominem: video autem aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae et captivantem me in lege peccati quae est in membris meis. V duchovém oblédu vznikl rozboj tento-pýchu rozumu rozřeší skepsis, jak že klopotným namáháním a mozolovou prací prodírati se musí člověk na výsluní nové dadoucí pravdy. Odtud ze rozvolnění rozervanost mravné zjevy a přeludy v mohutnosvech duchovních.

Ale jako v nekonečné lásce své Bůh stvořitel věčí tak i nezůstal při trestu, který po žadovala spravedlnost jeho, nýbrž i po hříchu Adamově políbila se spravedlnost láska a milosrdenství. — Nové slunce zablesklo nad slzavým údolím tímto a z jeslí usmívaly se paprsky jeho na novou budoucnost. Verbum caro factum est. Na jeho sestoupil Kristus, který hned z počátku pokolením lidskému přislíben byl co smírce a který z počátku zjevoval se ve svědomí národův až i sám na sebe přijav učiněn jest článkem ve všem mezi námi. On smířil rozpory, On sjednotil rozdvojení, On vzal na sebe všecky bolesti, by nám podal plnost života a slávy své. V něm ukázala se idea spravedlnosti, po které již Plato toužil, v něm se uskutečnila mravní dokonalost, kterou převším, jak Cicero bědoval, svět jen co slabý stín znal. On jest střed celého člověčenstva, smírce mezi Bohem a lidstvem. On jest mírnost a budoucnost v sobě spojující.

centrum. Onť pak víc k obecpří-
tahuje nade všemi panuje, jenže
se všem žehná, je oblažuje. „Ego
sum via veritas et vita." Ano
dále vyznati musíme, že všechny
ty následky hříchu jako: smrt ne-
moc, utrpení bolest strasti živo-
ta vnitřního silnější náklonost
k zlému – ačkoliv samy v sobě
jsouce zlem v nynějším hříšném
stavu člověka v rukou božské
prozřetelnosti mají se státi moc-
dými prostředky k udržení
člověka od divokosti zvířecí
k jeho zduchovnění a oblažení
ve vezdejšku spolu ale i při-
pravami k budoucímu oslave-
ní v Kristu. Neboť ačkoliv
Kristus jediné pravdivou obět
po níž celá minulost roztou-
ženým hleděla zrakem celému
světu minulému i budoucímu
přinesl smrtí svou oltář smrti
zničil a oslavením svým i nám
život oslavený pojistil přede
i v osprave dlněném člověku
zůstává dychtivost hříšná po-
zůstaly strasti ale jen k bají-
by, kdo upřímně s Kristem bo-
juje, i zvítězil. Bolest jest
ta brána kterou člověk do
života věčného, a zase jen bol,
který ho vyvádí z této temné
pouště drahy, ale nejen ne-
trest utrpný, beznadějný
trest jest bol, nýbrž v bolu žijíme
velkou svatou a posvěcující moc
ovšeho času, kdy On bol světa
na se vzal a hříchy všech nesl.
Bol jest nástroj dokonalosti
pěkné lásky, závěrek milosti,
v hloubi pozemské bídy ukazu-
je se bohatství božského smilo-
vání. Non solum autem sed
et gloriamur in tribulationibus
scientes, quod tribulatio pati-
entiam operatur, patientia
autem probationem. (Rom. V.
3. et segu.).
Láska, která člověka stvořila,
opět kleského pozdvihla a od-
kud mu mohla povstati záhu-
ba, září mu bohatství božské-
ho milosrdenství vykvétá bla-
ho, kde hřích byl mocný,
tu byla milost na mocná
více než hřích zmohl, přinesla
vykoupení. V tom smyslu pro-
pěvuje radostně církev spo-
lu se sv. Augustinem: „O

O felix culpa, quae talentum ac talem meruit habere redemptorem!"

Obrázky z hor.

Jako družička vystrojena je ta horská dědinečka.

Věnec zelených lesin zdobí skrání její, bílé zasněžené štíty její šat.

Ti kapličky na kopečku stojící se slavení ni světlých oken ni přívětivých dveří k němu, jako shrbená stařenka pokryto jest roztrhanou drsnou střechou.

Ticho a hluché jest ve vesnici jen větr šumí v holých větvích stromův. Prask! zabouchnou dveře od domku toho a venku se potácí vetchý, ale zdálky stařec. Hlavu má holou pokrytou čepicí větší lík hačer celý oděv. „Tahni do horoucího pekla čert ten vem!" vyprovází jej z chaloupky. Hluchý a polosleplý belhá se okolí. Klopýtá a pro slzy ani cesty nevidí. Zamíří ku kapličce, jež přívětivě dědinec z vršku kyne, tam ku matce jde si požalovat své bídy a strasti.

Tu zazní zvonek z veské výšky a smutně do údolí rozesílá zvuky. Vychrá zejí vesničané ze svých chýží, aby zvěděli komu to zvoní umíráčkem. Vida stařec vybíhati lidi ze stavení jáše se tolem pěvčího děvčete co by to bylo?

„Hanzík Svatošů umřel," odpovídá smutně děvče, „zvoní mu umíráčkem."

Zaběduje stařec znova, kudy kráčí slzami cestu kropí.

Slyšeh jeho bědování matička země a zachvěla se zašumělými listostí stromy a soucitně kloní k němu svá ramena.

„Jak krutě zkoušíš mě Bože! Kdykoli oznamoval tento zvon očkov na věčnost, pokaždé prosil jsem tě, abys utrátil dny života mého, a ty nechával mě dopíti až na dno kalich strastí mých — avšak staň se vůle tvoje!

Mezitím stihl přestydlý ku kapličce a vešel v malou svatyňku. Tu padl na kolena před ochranou opuštěných a žaloval jí své bídy a strasti. „O matko spomocnice má povolej, povolej mě brzy k sobě vyslyš mě již jedinou Maria, neboť nemám příštěchtěla, na tom světě jsem obklíčený a nemilý všem. Syn jediná podpora mú odešel k sobě a já vyhnán jsem od všem jeho z rodné chaty své kde strávil jsem krásné mládí svoje, kde blahosklivá ruka dobré matky jako jarní vonný vánek stírala každou chmuru z čela mého kam přivedl jsem sobě družičku milou kde zaznívaly nábožné a svaté písně takže jako v chrámu bylo v naší chalupce. Osud nasadil se sám v podobě mrchy liby ještěr pomstil mi krásný splodil svár. Do hrobu přivedl všem syna mého a mě vyhnal z vlastní jizby rodné do chléva. Osud i tu jsem mu kalil vůni a překážel. I vyhnal mě jako psa z domu, ač prý si jídel třeba do hořícího pekla! O synu pohleď z nebe jak tvůj otec vyhnán z chaloupky bloudí pohaněn a opuštěn ode všech, by bys to byl z zajisté nepřipustil." Ustal a hojné kanuly mu slzy po zsinalé tváři.

„Pane nebeská jenž chráníš opuštěné, slzy stíráš žalmoucným, pomoz v nouzkostech, zastaň se sluhy svého, ukaž, že jsi prozíravá matka naše."

Líbý mír a pokojem rozhostilo se v nitru jeho, příjemně a milo mu bylo v této malé svatyňce. I schýlil se do koutka žímou skřehlý, a brzy pojal jej slavný spánek.....

Tisíce světel rozžel světů rozměrce jichž záře vysněhu všemi barvami hraje. Věnku mrazné až se jiskří zima je žhoucí třesknutá, běda tomu kdo zastihne v širém poli.

Z tich šum v milých jizbách. Obyvatelé jich unaveni denní prací odebrali se již na lůžka a odpočívají pohraužení v hrubý spánek. Avšak ne všude panuje posvátný tento

sliv. Včhatě, odkud vyhozen byl stařec, vrzly dvířka a vešel do světničce zarostlý muž. Přivítala ho vřele mladá žena a pospíchala do náruči svého miloníka. Již zpřepřáhá vášním jejím žáravý schan, který nebožtíka muže vždy ji na paměť přiváděl, již jest pryč! Oto kdeje ona se nestará, ať zhyne tím lépe! Jsez toho byla by ho už dávno kdyby byla mohla na lžičce vody ustopila. Probudí se dítě a volá staříčka, když ho ale nevidí, dává se do pláče.

Jako hadem uštknuta vymrštne se žena z náruči svého miloce rozlítí se vzdorem z mije bije dítko až zůstává chuďátko ležet a bodí je bez milosrdenství do kolemběžíčka.

Dítko vzlíká po všichny, až konečně usne.—

(Pokračování.)

Úpolná.

Prostonár. Velmi pěkná poetická myšlénka jest základem a jádrem této básně. Forma jeza dařilá, toliko na místě: „hned klesnete" položí se pro zachování rytmu „klesnete hned". Jelikož by přiměřeji přijíti tropm místo „do ústi" přáti bylo. Na místě ves stojí vše.

Drazí bratři! Výborné myšlénky a pěkná básnička. Toliko místo zastavuje stojí: zastavaje; m. převzkové, stojí převzhnědcové m. cvičem se v psaní stojí: cvičem se v písemnostech anebo v písemném skladání. Cvičem bez se: Dání = dar Spisy psání = dar Spisem vdar dvě přistihlých Příspěvky — Otázku označuje se na začátku věty částicí li, k. p. nemí-li vejde-li — m. myslel stojí myslil; m. převzkové naší: převzhnědcové naši; m. převzhnědcům naším stojí převzhnědcům našim. Frant. Stachovi. Velmi zdařilá báseň plná citův žalostných Člověčku a jeho hříchu. Obsah jádrný v přiměřeném, pěkném rouchu toliko m. činešův stojí: kytajův neb Čínanno, m. obrátil stojí: odvrátil. m. na sama sebe se post.: výhradně o svou vlastní sílu. spoléhaje aneb: sám na sebe spoléhaje místo uydětí stojí vsídětí m. uyssímu íčelům stojí uyssím íčelům

Vl. dsl. p. pr. Mat. Procházka.

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála, Šlastí Christus žužbou cnosti krása
Chotí církev a mzdou lidí spása. *Fr. Šušil.*

Č. 3. R. X

Petrov.

Velebně o Petrův rove
Se skalného zříráš sídla,
Hledem hrdým svatý krove
Převyšuješ tvorů bydla!

Předkův skalopevné hrady
V trosky červ obrátil věků;
Tvoje Kristem vsté kladv
Vzdorují však bouřím vzteku!

Mnoho z rodných Ti už synů
Uchváceno zhoubným větrem,
Mnoho však jich pro svou vinu
Slibujícím lkalo Petrem!

Mnohý hrozil v pýše Savla
Věštbou zkázonosnou Tobě
Předc však opět věrou Savla
K tobě spěchal v trudné době!

Tvým jak nad oltářem Páně
Druhá k sobě Petr vine,
Tak zde o Brna vatikáně
Velekněz nám láskou kyne!

Spějme tedy všichni k chrámu
Klidu kde vždy hostí víně;
Cestu tam jsme zřeli k Pánu
Snahou bratří ze Soluně!

Důležitá trojice u vychování mládeže.

(překlad z polštiny).

Země, jazyk i víra to tři ka- rakteristické známky každé- ho národa, to pokłady jeho a podmínky jeho jsoucnosti. Že- mě jako hmota, víra jako duch, jazyk jako hmota i duch. Země jako hmota, z které ná- rod povstal, jako nositelka i krmitelka jeho, která mu dává kreopelo i kosti jakové a neji- né; jako záhon upravený jeho rukama i potem, jako bojiště prosáklé krví jeho předků a konečně jako svatý hrob kde kosti otců i matek, králů i svatých odpočívají. Víra netoliko jako duch Boží i v hmotě jako pěro článek ná- boženský i jiným národům spo- lečný, ale jako vrchol národní- ho nadšení, jako výraz idejí životem sborovým vládnoucích, jako manifestace národní- ho poslání. Jazyk dále ne jako zouk pro ucho jako libera mrtvá pro o- ko, jako prostředek k dorozumě- ní jako páska rodinná a spo- lečenská nýbrž i jako vštělení ducha národního, jako odušev-

ní a oživení všeho co hmotného jest v národě, jako epopeja jeho pobytu na zemi, jako selánka jeho luhů i vod, jeho lesů i hor, jeho neštěstí i utrpení, jako drama jeho žití i bojů. —

Jestli národ těch tří pokladů v plné míře nemá, anebo zřejmě je míti se nezdá, buď poklesne neb zhyne.

Kam přijde národ, když na delší čas zřekne se ódy, toho strašným příkladem smrt hudéka XII. — i Sedan.

Jaký osud čeká národ, pozbrá-še jazyka, toho důkaz podává nám poněmčilá šlechta česko-moravská, toho dutkliový příklad Slezska Marka Lomorany, Mazury, kde proto netolik nerozumí bratru, nýbrž ho již nenávidí a pronásleduje.

Čím národ bez země, toho příkladem rozprášení židé, kteří boha Moloch a jichž poslání sloužiti jako velká armáda knížeti tohoto světa.

Čím společnost, která mimo příznivé okolnosti neumí či lépe řečeno nechce pěstovávati mládež svou vymilosti píseň, jazyka a země, toho smutným příkladem i naše družná Kalič u Kocha-na, kde starými složnými, působením převrácených pojmů společenských a plynoucích odtud zásad i předpisů školních za málo let prostopášní studenti počavše kulečníkem, pivem, doutníky a politikou — končí samovraždou. —

Velkopolsko střež se! aby na tebe nepřišly podobné pohromy.

Vivos voco! Mortuos plango.

Obrázky z hor.

(Dokončení)

Z lasmuší se nad tím nebe.
Hromadí se mraky na severu
sbírá se bouře líná.
Uteče se toho země a družou
ani nedýchá — pusto všudy, ani
suchý, listéček na stromě se
nehýbe.
Zašustlo něco v kapličce. Anděl
smrti zabelestil se křídlama
a provodil duši starcovu před

„Na kři každém rozkvétá."

O duchovních písních lidu našeho.

Důležito a zajímavo jest poznati nejušlechtilejší voničky poesie lidu, jejíž květy jako mráz stihl proud časový vypuzuje zároveň s bojem politickým a sociálním z lidu naivní vnímavost mysli dětinné a trhaje útlou pásku, kterou duch slovanský až posud poután byl.

Těsně sty, kterým nyní ustupovati jest před jinými daleko lehčími jsou buď z úst k ústům přelétající, aneb písmem uskřelé a uložené v sloupcích rodinných, které jako vzácná památka i v nejdřevnější chaloupenkovské se nacházely a ještě podnes se nacházejí. Tyto zaprášené svazečky nebo svitky mají vedle písní národních pro poznání duševního života národa našeho velikou důležitost. V nich jeví se nám celkovitý obraz národní poesie, jak se vyvíjela, kvetla a jak odumírá. Ony jsou drahou upomínkou na doby, kde národ v plnou porobu uvedený, ode všech opuštěn a kacířován ušlechtilé plody činnosti duševní na jevo vynášel, v sto pěsničky ukládal a stálou láskou pěstil. V nich ukrývá se často jako v hroudě rýže zlato a jako v ušpiněné skořápce jádro moudrosti; v těchto pěsničkách jeví se nám jako pohozené drahokamy, zkázky z doby, kde poesie národní plným proudem se řinula.

Považme-li pak, že národ náš po celý čas utrpení svého jen v těchto se kochal, těmito se těšil a mysl svou kojil, dosvědčiti nám jest, že svazečky, které tak trvanlivou vládu nad myslí lidskou měly, nejsou zcela chatrné a jalové a proto již naší pozornosti zasluhují.

Poboženými písněmi těmito zaznívaly nesoliko svatyně,

chrámy příbytky a dílny, nýbrž jimi se ozývaly hory, doly i pole, kde člověk kovaný, o závod zpíval s ptactvem nad ním se vznášejícím chvalozpěvy tvůrci a ochranitelu svému; jeho zbožné mysli zdá se, že veškerá příroda chválí Hospodina:

Lesáním se třesou
Hory lesnaté
Chválu Bohu nesou
Louky travnaté,
Když je Buh přiodívá,
Páno rosou zalívá.

Kvítkové spanilé
Vzlé byliny
Jenžto ozdobují
Mez i lučiny
Sepcí také pomalu
S námi Bohu pochvalu.

Mnohé tyto písně jako družné sestřinky provázely člověka od kolébky až do šedin a život jemu oslazovaly, jako anděl strážný napomínaly a vystříhaly, ony jako holubičky oblétovaly jej po celý den a těšily, a takto jeho o veselí, slavnosti a Boží body slavnějšími a veselejšími činily.

Hned u kolébky uspává matka zpěvem dítko své, slibujíc: Žán Buh ti písničku napíše, a když povyrostlo a celý dům schromáždění u krbu rodného svaté písně prozpěvuje, připojuje jej ono téměř nevědomky k nim svůj hlásek učíc se zpívati písničky o Kristu Pánu a Panně Marii. A když se přiblíží vánoční body, tu jakoby volaly: zpívejte dítky koledy. Tyto něžné písně jako první nebeská rosa padají v útlá srdéčka mladistvých zpěvaček, kteří ještě ani čísti, ani psáti neumějíce prozpěvují prostě:

Když je zima mráz,
Slyším divný hlas.
Ptáci v lesích prozpěvují
Vlaštovičky vystrubují:
Co to nového?
Něsly chanéka?

K Ježíškovi půjdu,
Něco mu daruju.
Mám doma křepličku
Tu ji milý Ježíšku
Tu ji daruju.

Anděl se snáší
V oblacích krásný,
Líbým hlasem prozpěvuje,
Lidem radost vyjevuje:
Narodil se nám
Ježíšek Bůh sám!

A ta křepelička
Potěší ježíška.
Bude u jesliček sedávat
Ježíškovi bude zpívávat:
Pět peněz! pět peněz!

Jakmile se ale obzve jaro a země se oděje zelenou travičkou, zpívají po vesnici malá děvčátka, chodíce s májkou, prostomile „Skála Panenka Maria jako růžička červená." A když po-„pom rozvily se stromy, lonky kvítí vydaly,

Když vísky a zahrady,
Rolí štěpnice,
Listnatí stromové
Horní vinice
Kloní se a plesají,
Bohu chválu vzdávají.
Když se lesy zelenají,
Hájové zpívají,

tu zajisté i člověk slovanský připojí se k plesnému zpěvu přírody a vespolku s ní chválí a velebí Boha.

(Pokračování)

Vpolna.

Číslo 2. Večer. Velmi pěkná zcela říkařilá básnička. Večer dušičkův. Velmi skvělé rozjímání v dojemném poetickém rouchu. O člověku a jeho hříchu. Výborné myšlénky, pěkně vyličené. Slohotvůj velmi vzletný. Toliko místo: zajitřem polož zaslém" m. nadnebesk. stůj jen „nebeským", poslově: neukazuje se položen" m. mozolovou práci stůj „mozolnou" m. který požadovala „stůj Všecko požadovala m. „políbila" stůj políbily m. „bolę" stůj boly m. „udržem" stůj: uchráněm.

Obrázky z bor. Obrázek sám velmi dojímavým obsahem, tak svou počtnou formou toliko m. rozžel st. „rozžehl" m. stihl st. stihl m. zjich st. „zjichl". — (Vpolně: m. „cviřením" stůj cvičením, a m. Aufopferung stůj Aufopferung.

Veleúst. p. pr. Mat. Trochárka

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála. Štastí Christus tužbou cnosti krása
Choť církev a mzdou tidí spása. *Fr. Sušil*

č. 4. X

Kristus přišel.

Půlnoc mizí: „Kristus přišel"
Slyšíš z dáli ozvěn hlas?
Vidíš v očeře jak vše září,
Vidíš slzu v každé tváři,
Slzu na tu slzu zas?

Cítíš čarovábnou chvíli,
Tu v níž každý zbožný tvar
V zanícení jiskřivém časem
V písně díku splyne hlasem
Zpěvným vede rozhovor?

Setři slzu smutná Hagar
Zraněn plaší v poušti již
Strach z apoštole pastevcové
Temno míjí svědčí nové,
Mizíc všichni strastí tíž!

Dítko tiché z výše hvězdné

U nás svorů svých chce dlít
Všemír poji slast a radost,
Hrud mou dísní předce žalost
Těchy bažť vyhostit.

Církvi máti kdy v svém lůně
Dítky pravdě uhlídaš?
Kdy nebeským ohněm čisté,
Pravdy skalopevné jisté
Zrodí se jak Messiáš?

Jarní květy lidské naděje.

Pozorujeme-li život lidský a celou přírodu kolem nás, shledáváme mezi oběma rozmanité podobnosti a shody. Proto velmi zhusta porovnávají se rozličné zjevy přírodní se životem člověka, jako na př. řeka plynoucí s probíhajícím životem, čtvero ročních period se čtyřmi věky a pod. a tak můžeme vhodně porovnati jarní květy s lidskými nadějemi.

Jak krásný jest pohled na přírodu, kdy z jara ve veší krase a půvabnosti rozvinuje před námi veškeré ona dysové. Každé kvítko budí rozkoš a bohatým zdrojem vůně líbezné volá potěchu do duše skormoucené, která v zamčení svém valčí ku blankytu a porosenýmokem velebí Tvůrce všehomíra. Dětinnou radostivostí naplňuje se tu srdce a okřívá vánkem lahodným, jímž dohnka nás vůně líbezná. Rozkoš nebeská provlnívá hrudí a my se cítíme být povýšenými nad prach pozemský, jako pány této krásné – veleby přírody.

Nejinak i naděje naplňuje radostivostí utěšenou každé srdce bez rozdílu stáří; ona udržuje život lidský v naladě radostné, jako kvítko krásu jara a veleby přírody. Jež dítko projevu, je naději svou výrazem nesmírné radosti. Když mu matka křičku něja kou slíbí, jak tu tleská rukama a

ovzná ani dostatečného pohybu,
jímž by dosti zřejmě projevilo svůj
nitřní radost. Rovněž i jinoch opět jiným
způsobem jeví radost svou než muž
a stařec, ale všichni nicméně pocí-
ťují radost, ač nesou-li se za něja-
kou nadějí. Věru jen dotud je člověk
šťastným, dokud si uvědá vyvoditi
naději ze srdce svého, jinak jest na
věky neštastným. Vždyť naděje
tvoří samé ráje na zemi. I kdy
všehody nás stihnou, naděje, že to
dlouho nepotrvá, potěší nás a k
trpělivosti rozvítí. Proto dí vhodně
jistý spisovatel, že by člověk byl
tvorem nejneštastnějším, kdyby ne-
měl spánku a naděje. Naděje do-
dává pružnosti k činům velikým,
podněcuje síly naše, abychom do-
sáhli cíle svého, jejž nám sama
zvědavost vytkla, abychom se
stali platnými členy společnosti
lidské a plniteli oné myšlenky
velkolepé, kterou Bůh v dílo své
uložil.

Než květy podléhají živlům ne-
příznivým. Dříve než se člověk
ponadá už zevší oné krásy, nespat-
ří nic než stopy a žalostným okem
pátrá nyní po zmařený květ. Kru-
tý vítr prohnal a odnesl od lístků
družných květy milené, anebo ma-
jetné zničily veškerou rozkoš
spanilých dívek těsninách. Za-
hradník se srdcem skormoucenými
nazírá nyní na dílo rukou svých,
že marným bylo, že bez prospěchu
kopal, rýpal a zalévál. Rolník vy-
chází s bolným povzdechem na
pole, aby splakal nad zmařenou
úrodou, mezi ve vzniku jejím. Živly
přírodní ve své nevázanosti nezná-
jí mezí a hubí všecko, co se jim na-
mane. Tu mají svůj význam slo-
va Schillerova „In flammta
fprüht Fürſt Wurm, Fürſt Mann,
Fund" (Dýlotkn.)

Rovněž i naděje lidské jsou
podrobeny živlům nepříznivým,
které nezřídka i úplně na zmar
přivádějí snahy a touhy naše a,
neb aspoň přitlumují jejich vznik
a zdar. Avšak květy podléhají
mutně nestat naděje lidské; to,
liko liché naděje neoprávněné
berou za své a nemohou dojíti obla-
žujícího vyplnění v budoucnu. To,
ho druhu jsou naděje jakéž si
tvoří mládež ve své bujné obra-
zotvornosti, kdy bezstarostně žívá

věk v domě otcovském, kdy celý svět na ni se usmívá a sama lahodá, kde všude vstříc jí přicházejí. Tupý člověk zdobí budoucnost barvami nejrůznějšími, staví jak říkáme, pověrečné hrady. Přitom arci nevážíš nikdo zda nadějeny aspoň poněkud se shodují se skutečností zda jsou přiměřeny jeho silám duševním a tělesným, jakož i poměrům časovým přizpůsobeny. Takové nadějě nemohou se splniti a zmizí jako bublinka vodní, když dítko si s ní pohrává, které hrady a paláce pověrečné dýmem se rozplynou. Zato však nadějě oprávněné mohou se splniti a splní, jen když jim člověk patřičné vláhy dodává a upřímnou vůlí odrazuje všecky útoky nepřátelské, jež ztrátou hrozí utěšené budoucnosti.

Často opadá květ, ale jen aby plody nesl strom, a neměl-li strom květů nemá ani ovoce. Tak i člověk nenese-li se žádostmi nadějemi za žádným ideálem pak nepřinese ovoce blahodárného. Jest však bohužel dosti lidí takových, kteří jen podle dne ke dni žijí, jako mechanický stroj dávají se zmítati, stati nemajíce nemajíce podstaty samostatné a nedbajíce ničeho co kolem nich se děje. Vykonávají povinnosti své jen proto, aby si chleba z dejšího dobyli nepomýšlejíce na to, že nesamým chlebem živ jest člověk. Úkol a poslední péčí takových lidí jest aby uchovali hladu a nahoty, svou stránku tělesnou, o duševní pokrm nemajíce péče nijaké. Takových lidí nadějě podobají se květům, jež vichr více divá záhy unese v kraje dálné, kde lidská strná zavar, mo ubírá potravu jiným kvítím, plodonosným.

Kvítko nemůže se ubrániti sa, mo živlům, jaké na ně dolétají, a jen trpně ke všemu se chová. Jak se na kvítko zevně působí, tak se nám opět jeví buď přízni, vě neb nepřízniv. Ne tak člověk, který jest od Stvořitele obdařen svobodnou vůlí. Proto může člověk a má svou vůlí neobmezenou překonávati všecky překážky, jež se na cestě staví tomu, aby uskutečniti mohl nadějě své.

(Pokračování.)

Vánoční.

Křiváneček ten maličký
Kde se skrývá v zimní době?"
Táz al jsem se maličky,
Nevinné ta ještě robě.

„Zpěváček ten maličký"
„Máti zvědy ukojuje,
hadí svoje struničky,
„Nad Betlémem poletuje."

Zpívá libé písničky
K útěše tam Ježíškovi,
Opěvuje hvězdičky
Jež tam září dětátkovi.

Těje mu tam ku spaní
Sníleh když mu očka tíží
Svícholí mu ku smání
Očka když ho k bdění víží

Když však Božské děťátko
S matkou spěje v cizí kraje,
Ty i malé ptáčátko
Navrací se v svoje háje!

Máti svého kochánka
Učila tak o ptáčkovi;
Já však čekal skřivánka,
O svém zvím že Ježíškovi.

Zprávy alumnálské.

Myšlenka zakládáním knihoven působiti ku povznešení křesťanské mravnosti a národnosti která mezi námi povstala a též se ujala dochází uznání a podpory. Tak zaslali nám už následující dobrodinci příspěvky na penězích neb knihách: Vysokorodý pán hrabě Sylva Taroucca 10 zl.
Důst. pán Filip Čermák děkan v Libčechově v Čechách 10 zl.,
Slavný výbor dědictví sv. Cyrilla a Methoda pro každou zemi založenou knihovnu 19 svazků svých spisů
Sl. výbor dědictví Máličkých zatím 2. spisy v 25 exemplářích,
Sl. redacce Mor. Orlice zatím 26 svazků,
Důst. pán Jak. Procházka prof. theolog. 14 sv.
Důst. p. Fr. Pojmon katechetu

ve Slavkově 19 sv. různých knih, Důst. p. Jan Soukop farář v Doubravici 11 sv. a 15 exem. plářů Věslava s přípisem, jejž ihned pro důležitost obsahu veřejnost podáváme.*) Hth. p. Jan Skopal bohosl. II. roku 6 sv.

" " A. Vaňátko boh. IV. r. 9 svaz.

" " Jos. Málek " " 1 sv.

Výsledek tento jest zřejmým důkazem, že počínání naše nepovažuje se za hříčku, nýbrž za výraz vlastenecké snahy všech alumnů a zároveň jest pobídkou, abychom nedali zaniknouti myšlence tak krásné jakož i radostnému pocitu, který v nás do našich písní zavítal, a pro to bratří nejen se obě cvičovati v ruce zbraně a opanovati ji, ale i přátele nýbrž za heslem "Ani jednu chatu nedáme odcizit Bohu a národu, svorně a statně postupujme vpřed!"

Našim pak vlasteneckým přízniv-cům a dobrodincům vzdáváme tuto srdečné díky volajíce jim z hloubi srdce upřímné Ján Bůh zaplať!

*) Srdečně potěšen jsa Váší šlechetnou rozhorlivostí an za příkladem výtečných bohoslovců olomouc-kých zakládáním knihoven náro-d nás vzdělávati hodláte a povznésti, posílám přiležitě ku krásnému účelu tomu některé knihy a tice: (následuje seznam knih). Zaslav již olomouckým a lumnům některé knihy a maje na starosti podporování knihoven vlastnictvé jsouc přání, abych se rád čas nelze mi jest více poskytnouti. Avšak přispějí-li také jiní kněží našinci poměrně, pak dle zásady "viribus unitis" zajisté se Vám podaří splniti úkol, kterým v duchu zvěčnělého mistra našeho Sušila rozmnožíte prové blaho milého národu našeho.

Při velezáslužné činnosti jeho račte spp. kollegi svými hojně těžiti s přívonou jistotou, že Vás Všemo-houcí dařil abyste kdysi také na poli literárním pokladný, příslušného dějiště hájiti mohli.

na poli kde nepřítel tak úžas-
nou sílu vyvinuje na zkázu ná-
roda zvláště za doby naší. Bě-
da nám, běda vlasti celé, nechá-
li si kněžstvo z ruky vyrvati pe-
ro sv. Soluňany posvěcené a po-
nechá-li je býti zradně literárním
banditům à la Alfons z Žlutá-
kova et consortes. Zosavádě
platí o nás spasitelovo: Žně veli-
ká ale dělníků málo!
Bůh milý dej, aby milosti Jeho
a Vaší pečlivou snahou stá-
le se množily řady udatných bo-
jovníků za Církev a vlast ča-
sto z útrob srdce celá a Vás všech
ny duchem spřízněné na dějné
soudruhy pozdravuje etc. etc. —

O Logu.

Velebně a vznešeně počíná svatý
Janské Evangelium. Počátkem
svého Evangelia uvádí nás per-
šemi orlovými nad blankyt nebes-
ký, vesídlo odvěčného Slova. Ja-
ko kdy orel se pozvání u výši pe-
bes kou, tu polétuje, tu opět k zemi
se spouští na kořist taki svatý
Jan ve svém Evangelium. Tu vše
proniká jako Cherubim onde hoř-
kých a ozařuje jako Seraphim. Jako
ový pluch kouřící jakova troisa du-
myslnost, prázdnost a mohutnost slo-
vane dílem jeho, že již od otců pro-
roků nazván byl theologem.
Evangelium jeho nejzbožněji nej-
velebněji a nejslavněji životopisné
odráží. On proniknul nebesa myslí
svou on odhalil spoustu mraků
stínících poznání lidské. Jako
slunce jasné prozřel mlhy bludu
a nepravostí. Zrcadlo jimž podo-
bný Pána Jana vše sebe pojal a od
sebe vydal z čiřejšího a zračitěj-
šího skla bylo zrak jeho prozíra-
vější hlubčeji a oko jeho jasněji
než ostatní Evangelisté. On jako
řeka vssal povahu Krista, mou-
drost, nezkalenou rýzost myslí
a prudnost, proč že pátříš li
na Jana, ctěš-li neb naslouchaš
věz, že Krista zříš, ctěš a slyšíš.
Jakoť Kristus své mravy a mi-
lost svou do Jana vložil, duše,
která o proudu Evangelia jeho
se noří, slyší neustále zpěv ne-
bes a neustálou blahovůni jsa,
je. Jest bez odporu Evangelium
jeho předivný soulad Krás-

jež povznáší každého kdo srdce má vnímavé pro pravdu. — Takovým jeví se býti sv. Jan ve svém Evangeliu, jež těmito slovy začíná: Na počátku bylo Slovo, Slovo bylo u Boha, a Bohem bylo Slovo.

Jednoduchý sice počátek tento ve, liký ale a závažný obsahuje v sobě smysl odvěčné pravdy. Počátkem tímto uvádí nás sv. Jan v sídlo věčného Slova, jehož nadpřírodný jme se vypisovati rodokmen. Dů, ležitost posledního Evangelia Jano, va jest nadmíru velika, jakž poz, ději ukázáno bude. Líčí se tu to, již odvěčnost Slova Jeho s Otcem soubyt odvěčný a Jeho s Otcem rovna podstata. Postupem této části praví se že všechno skrze Něho povstalo a bez Něho nic ne, povstalo, co povstalo. Čímž vy, učuje nauku, kterak Ježíš (čímž se rozumí o čemž se píše v úvodu) Slovem (či druhou oso, bou Božstvou) do jestoty uve, no bylo. Dále Slova stělení, vy, konpem a Jeho mezi námi sou, byt, Jeho pak slávu v nebesích. To jest krátký nárys Evange, lia posledního, které obsahuje pravdy základní, na nichž veške, rá osnova pravdy křesťanské spo, léhá a spočívá a jakoveň jest pod, kladem celé víry a podmínkou spásy.

Pomněnek, jež sv. Jana k nespsání Evangelia přimělyudává se vů, bec tyto, kterýchž dověděti se lze. Cerinthus najmě a Ebion dva kacíři jeho času popírali božství Kristovo tvrdíce že v osobě Jeho nitro rak spojena nebyla, již však Jan ve svém Evangeliu důmyslně dokázal, takže od otců theologem nazván byl, jemuž co znak sloužil orel. (Pokračování)

Úpolna.

Čís 3. Petrov. Báseň dle obsahu i dle formy z dovilá. Quileč, trojice nevychov. ml. Vyteční to básnek v překladu nemě, ně pytlačem. (Na str. 19 ale jest však místo Ha, liče u Kochana: Hal. ukochaná).

Obrázky z pov. (dok.) Velmi vzletný, ves, krze poetický sloh. Sličko spropitá forma.

Chvojan m. chvoječí je dovršené krásě obrazu, sloh. maličko na újmu.

Prosba pro oči. Již na prvním verši je vše optatm zdařilé a velmi dojemné (při opisování vynechán v osmé slokce slovo tobě).

O duchovních písních lidu našeho. Výborné myšlenky ve slohu pěkném. Sličko třeba psáti příbytek, ježíš, ek (mimo to přijde v 1. odstavci po slovech „až posud“) s přízvukem pontan byl.

Předst. p. prof. M. Procházka.

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála, Štastí Christus tužbou cnosti krása
Choť církev a mzdou tidí spása. *Fr. Sušil.*

Č. 5. r. X

Kněz.

Mrázem dýše noc,
venku běsů moc—
s věže temný věstí hlas,
že již počal duchů kvas.

Kdo to tamo v noční době
spěchá v děsné běsů reje?
Proč as nehoví své mdlobě,
sen když báje tvorům přeje?

Snažný je to sluha Páně,
jehož útok volá v chatu,
odkudž smrtný dech mu vane,
těchu tamo nese v chvatu.

Těchu mocnou nese k loži,
kmet kde dechem tiché ruší;
v hledu zjev mu září Boží,
útěch když tam vlévá duši.

Vlévá duši snahy svoje
sluha Páně v slední chvíli;
s nebe spějí duchů voje,
světce by již vnesli k cíli.

Mrázem dýše noc,
venku běsů moc,
s věže zvučný věstí hlas,
že již počal v nebi kvas!

O Logu (Pokračování.)

Druhá příčina udává se ta, že svatý Jan doplniti hodlal děje a události chybějící v ostatních třech Evangeliích. Mimo to pak i mezi samým židovstvem vznikaly

věci často dosti zavažné, jako by Christus jen pouhé tělo byl na se vzal a zdánlivě toliko trpěl, tak sice, že i mezi křestany počaly vznikati pochybnosti a tak přirozené jest, že křesťanství počalo se octati v nebezpečí.

Kněd na počátku zdá se, že sv. Jan zvěstel svůj obrátil k Philonovi nazývaje Krista Slovem. Již ve filosofii řecké nalezáme toto slovo λόγος vlastně νοῦς u Demokrita a Zenona, z nichž prvý tvůrcem eleatické školy a původce nauky o atomech, druhý stoupenec školy této byl. Tito představovali si vesmír jako ze zevnějšího a vniterného vesmíru pozůstávající a νοῦς bylo ve světě vniterném principem tvořivým. Anaxagoras pak vložil ono νοῦς takměř u prostřed mezi bohem a vesmírem pantheistickým. — Bůh prý svět vnější utvářil prostředničstvím toho νοῦς a následovně jeví se božství ve světě zevnějším jen tím νοῦς. — Plato, dualista, učil, že u boha byla věčná hmota metafysická avšak bez metafysické formy a bůh hmotu onu od věčnosti utvářil podle věčných svých ideí pomocí νοῦς. Tím tedy Plato tvrdil, že νοῦς jest část boha, pokud se jeví utvářením hmoty. —

Philo pak porovnávaje řeckou filosofii s náboženstvím židovským shledal tu jakousi podobnost mezi Platonovým νοῦς a mezi moudrostí v písmě sv. Tu by se zdálo, jakoby sv. Jan slovo λόγος byl vzal z nauky Philonovy. Povrchním porovnáním shledává se vskutku jakási podobnost. Avšak blíže-li pozorujeme λόγος u Philona tu znamenáme, že Philon předvádí nám pod slovem „λόγος" tu rozum boha neosobný, tu zase božský rozum v hmotu vložený, tu co souhrn veškerých sil božích, onde místo všech ideí a t. d. Z druhé pak strany shledává se λόγος u Philona býti člověkem ideálním, jakousi prostřední bytostí mezi bohem a tvorstvem. Jeho moudrost (νοῦς, λόγος, σοφία θεοῦ, demiurgos, angelus) je takřka druhý bůh (θεὸς δεύτερος). —

V knize Moudrosti též se mluví o moudrosti zosobněné, neboť se praví (VII 22): Jest zajisté v ní (moudrosti) duch rozumný, svatý, jediný, mnohonásobný, pronikavý, výmluvný, hbitý, nezprznění, jistý, líbý, milující dobré ostrovtipný a t. d. a v 25 ver: Jest zajisté dech moci boží a jest jako nějaký čistý výplyv nekl jasnosti všemohoucího Boha. — Tu se vychvaluje moudrost, která teprv tehdy pravé své světlo održí, když je porovnáme s domysly orientálských filosofů. Duch moudrosti jest rozumný, on poznává vše, on jest svatý nenávidí zlé, on jest mnohonásobný a jeho účinky jsou rozmanité. On jest jasný; neporušitelný jako paprsek světla. On jest pronikavý, dobročinný, on jest ve svých předsevzetích stálý, proniká jako blesk, vše ohřeje, osvěcuje rozumné, cudné a od smyslných rozkoší neposkvrněné duše. Dále se vypisuje, že moudrost jest vždy činná, není u ní žáden klid. Jako mohutný blesk klesti si cestu vším těstvem. Dále se praví, že moudrost pochodí z proměnné prasvětla. A podobně

se praví v knize Přísloví (VIII, 22): Hospodin vládl mnou na počátku cest svých, prve než byl co činil od počátku. Od věčnosti zřízena jsem a od starodávna, prve než země učiněna byla. Z toho všeho poznati lze, že se moudrost jednak co osoba božská rozdílná vypisuje, jednak zase co vlastnost Boží zosobněná. Přečež u židů dvojí nauka se vyvinula a sice o moudrosti jakožto osobě božské od Boha rozdílné, na druhé straně pak o moudrosti božské jako vlastnosti Boží. Avšak židé ustavně mezi oběma těmito naukami kolísali.

Svatý Jan tedy, jemuž liché pojímání slova „Logos" neznámo nebylo, chtěl hned na počátku svého Evangelia pravý jeho pojem a obsah objasniti, jakož i proti Philonovu lichému, nejistému, vratkému a vymyšlavému náhledu a výnosu vystoupiti. Proto nemůžeme tvrditi, že by idea o Logu nebyla měla žádného vplivu na sv. Jana. Neboť nedovedli bychom si to nikdy vysvětliti, proč právě užívá toho výrazu, leč předpokládáme-li, že idea o Logu vůbec za toho času běžná byla a že sv. Jan ji vysvětliti a jí pravý obrátiti směr. Neboť u židů v ten čas idea o Logu z husta přetřepávána bývala. Nejmě, když pozdáze Jerusalema, kdy židé nad politickou pozbyli, oddávali se celou silou ducha svého na zkoumání písma a tak se stalo, že idea o Logu všady se, kde pořichod zjednala, nejen v židě učenců, ale i mezi lidem. Z té doby pochodí mnohé výklady písma, které jeví myšlenku podobnou logu Philonovu. Tedy i lidu příležitost dána tento pojem vedle náhledů svých určovati. Jest pravdy nelze pochybovati, že by nauka tato již i mezi nevzdělaným množstvím lidu velmi rozšířená, nebyla dala Evangelistu podnět, jímž bludné židův učení vyvrátiti a vykořeniti se snažil.

Tento jest velikolepý, vzletný a nadšený počátek Evangelia sv. Jana: „Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bohem bylo Slovo. Podobně započíná Mojžíš knihu Genesis praví: „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Počíná tedy Mojžíš stvořením světa; Jan mnohem vznešeněji o věčnosti Slova. Mojžíš naznačuje počátek času, v kterém Bůh vše stvořil. Jan ale od věčnost Slova, z kteréž vše v času učiněno bylo. Věčnost jest trvání nekonečné bez počátku a konce. U sv. Jana beře se počátek bez všeho vztahu ku stvoření a času, neboť o stvoření není tu řeči. A však proč dává Evangelista svému Slovu počátek praví: Na počátku bylo Slovo? Příčina toho jest slabost rozumu lidského, který nemůže věčnost chápati, leč porovnáním k času; proto pojímá věčnost ve smyslu trvání. Smysl ale jest tento: Před vším časem, který myslí vytvořiti a pojmouti se dá bylo již Slovo. Myslíš miliony milionův let,

co jen smyslem pochopiti můžeš, tu již bylo Slovo. Sv. Jan z výšiny tedy pojem „počátek" na pojem absolutní. Avšak kdy i relativně k času počátek se béře, tu i tehdy nic jiného neznamená, než věčnost, an se praví, že na počátku Slovo již bylo. Když tedy bylo již t. j. když při stvoření světa již jestovalo, tuť nutně věčné býti musí; an čas teprv stvořením světa nastal a před stvořením světa nebylo času, nýbrž byla věčnost. Pročež chceme-li vyznačiti, že věc nepovstala v času, nýbrž, že jest věčná, řekneme, že byla na počátku všeho stvoření a času, čím nic jiného nevyznačíme, než že jest věčná čili od věčnosti. Praví se tedy: „Slovo bylo na počátku času, nikterak a„ le učiněno jest či stalo se; a proto již z toho„ to místa nelze upříti, že Duch svatý slovíčko to v mysl a ústa Janova položil. — (Pokus)

Jarní květy — lidské naděje.

(dokončení)

Než k tomu jest zapotřebí i odvahy mužné a píle vytrvalé, kterou člověk věci na pohled nedostižitelné dosažitelnými či„ ní a nabyv jich plesá pak nad vítěznou vymožeností svou. Toť člověka nejvíce blaží, když vidí zdárné ovoce své práce a námahy usilovné. Jmenovitě nám, jakožto křesťanům katol. kněžstvím jest se přičiniti všemožným způsobem, abychom se zdárným úspěchem ustuleči Kdys naděje své. Zajisté jednoho každého z nás vedla do ústavu bohosloveckého naděje milá, že se z nás mohou a mají státi kněží církevní, jichž úloha jest nejvznešenější mezi stavy společnosti lidské. Jak ale jest nejvznešenější, tak jest i nejobtížnější. Proto jest nám všem zapotřebí náležité přípravy pro povolání naše, abychom obrněni jsouce pancířem skálopevné víry a ozbrojeni mečem pravé vzdělanosti a osvěty mohli se postaviti v bojovný šik Kristův a statečně odrážeti všecky útoky nepřátelské. Jen tak budeme moci s prospěchem pracovati o spáse své vlastní i oněch duší, jež nám kdys svěřeny býti mají. Pole-bojiště nynější doba méně uteřené vyžaduje kněze různé a povšechně vzdělané, aby dovedli vyvraceti bludy schvatlých synů tohoto světa. — Proto hleďme použíti k tomu svědomitě této přípravné doby čtyřletní, neboť jak vhodná příležitost nenaskytne se nám nikdy více v životě našem. Uteřeného ovoce přičinění svého dočkáme se jistě v budoucnu.

Nechovejme tedy lichých nadějí, jež nikdy ustupovají se nedají a jen bolný osten v srdci zanechávají; přívaly bujné odnesou je a člověk celý zdrcen octne se na pobřeží zoufalství. Za to však pěstujme s nadšením a snahou vznešenou naději opřenou a jistě dojdeme cíle kýženého, neboť: (dle slov Kollárových — v „Slávě dcery")

Pevné vůli, touze ušlechtilé
Nerozdílné srdce žádosti
Rado dává nebe dojít cíle.

Zimní obraz.

Po dolech a horách
Napadlý sníh leží
Leží – a zas nový
Na okole sněží.

Celý svět objímá,
Větvičky osedá –
A mně jak dobrota
Boží to připadá.

Takté dobrot couží
Do paláců vane,
Nad chaloupkou nízkou
S požehnáním stane.

A vždy nová, nová
Suchou zemi rosí –
Celý svět objímá
A nás v srdci nosí.

O duchovních písních lidu našeho.

(Pětr.)

Tu tím dojemněji rozléhá se vzduch přemilými zpěvy, i zpívají lesové, plesají hory a pahrbkové poskakují chválou Páně a chválou bohorodičky Panny Marie.

Radostný jest tento čas a sladkobolný cit jímá srdce naše při pohledu na průvod poutnic, byť, kde lidé jako vojsko Marianské kussvé Královně putují, aby jí službu prokázali, aby jí sebe, rodinu svou, své příbuzné a přátely poroučeli a o mocnou přímluvu ji požádali.

A radostná touha tato dotýká se i nejmenšího dítka, každé pachole chce na pouť, každé děvčátko vyhlídá, když jdou poutníci a každé by rádo poutníkovi ukázalo, kde Maria bydlí, jak o tom prostě a krásně jedna píseň povídá:

Když jsem já šel na svatý Kopeček,
Potkal mě tam hanácký chlapeček,
Ptám se já tě, hanácký chlapečku,
„Kudy cesta k svatému kopečku"

„Tamhle je, tamhle je! ta Panenka Maria,
Ona voní jako konvalija;
O! jen pospěš, můj milý poutníčku,
Tam ty najdeš svou milou matičku!"

Člověk kolikráte je samoten, různá pokušení naň dorážejí a může-li tu býti lepší rada než

Má duše schovej se,
Nepřítel blíží se.
Já jsem se schovala
Do ran Krista Pána,
Já již nebojím se

Ty Kristové rány
To jsou moje brány,
By ve dne i v noci
Nemělť ke mně moci
Ten ďábel peklelný.

Když tak mnohé panně narostl již na hrobě rodičů trávníček, když přátelé ji opustili a i ten její milý ji zanechal, neb jí ho vzali; zdali tu, kdy přeplněno jest srdce její krutým bolem, neobrátí se k té, která stírá slzy opuštěných a nezavzní jí z úst hrdelné a dojímavé „O Maria, zpomeň na mne!" aneb „Již mne opustila celá rodina, jen ty mne neopusť Panno Maria"!

Když přestanou zpívati v hájích ptáčkové, vysychají prameny, kvítka klonívají smutně korunky a obilíčko suchem hyne, zdaž tu nepocítí bolest nad přírodou i rolník slovanský a nezavzmouti se nad smutným zjevem tím? Tu zajisté jako rázem umlkne ve jeho veselé písně a ozve se v dojemném zpěvu k tomu, který

Koupy země pohybuje,
Sám oblaky zadržuje,
Kjehož slovu hrozně hřímá,
Led, hrom pohotově bývá;

Zavlažiž zemi vyprahlou,
Obživ bylinku uvadlou,
O Kriste Ježíši,
Otče náš nejvyšší!

a volá za lostným hlasem:

Ach spadni, spadni rosičko!
Vlaho požádaná!
Vypros ji Boží Rodičko
U Ježíše Pána!
Jenž vydává všem potravu

Pro Tvou žízeň na Tvém kříži
Smiluj se o Pane!
Napoj zemi nebotť žízní,
Puká se a práhne.
Tím všecky zemské úrody,

Lidem i dobytku strava,
Když svou rosičku svlažuje
Zemi k zrostu připravuje. –

Z povětří deštivé vody
Tratí se hynou,
Bože, ať nezhynou! (Potr.)

Zpráva o Ludvice Lateau. (Překlad z polštiny)
(od očitého svědka)

Člověk, který tuto zprávou podává, není ani jezuita ani zpravodaj novinářský, ani liberál, ani ultramontán, nýbrž akademik, mladík vyrostlý na zdravé polské půdě a odchovaný ve školách, kde rodičelstvo neholdovalo v zásadách svých metafysice, tím méně mystice katolické. Leč ať mluví sám.

Již v minulém roce za několikatýdenního pobytu svého v Belgii, přičinil jsem se, co jsem mohl, bych sobě vydobyl dovolení uzříti Ludovisku Lateau, leč usilování mé bylo marné, povolení žádným způsobem získati jsem sobě nemohl. Tohoto ale roku odhodlal jsem se buď jak buď zvědavost svou ukojiti a na delší čas do stánku Ludoviky Lateau se podívati. Zvoliv sobě cestu co nejkratší napsal jsem z Liege na pana faráře Niclo v Bois d' Haine list s prosbou, by mi dovolení takové udělil a je před koncem měsíce září odeslal, kdy na dobro Belgii opustiti jsem mínil. Čekal jsem bedlivě přes čtyry týdně až do poslední neděle, leč vida, že odpověď ani tak ani onak nepřichází, odebral jsem se do Brusselu, kde jsem sobě list odporučující na představeného otců O.O. Karmelitů vyprosil. Tímto listem opatřený zamířil jsem přímo do Bois d'Haine, abych na místě sobě dovolení vydobyl a tohned na příštích den. Vyjel jsem z Liege ve čtvrtek 30. září o půl desáté hodině ráno. Cesta z Liege přes Namur do Charleroi a odtud do Manage jest přepůvabná. Jest to nejkrásnější a nejromantičtější část Belgie. Údolí Maasy připomíná místy okolí porýnské. Vlaké skály, žírné nivy, staré hrady, po stranách květoucí vísky, rozličné hutě a továrnické závody s mnohými komíny poskytují divadlo neobyčejné a velmi zajímavé. Část krajiny mezi městy Liege a Namur jest velmi přelidněna. Úprava půdy jest všudy velmi pečlivá a rozličné lomy po obou březích řeky dávají výborný mramor, který v ohromných balvánech se dobývá a do Holandska vyvážíš, kde na obrazy země i do těch nejvznešenějších salonů užíván bývá.

V Namuru ani v Charleroi nezdržel jsem se dlouho a pospíchal jsem dále do Manage, kam jsem o třech hodinách odpoledne dorazil. Odtud vydal jsem se pěšky do Bois d'Haine. Poloha té vesnice jest velmi milá. Uprostřed části kraje nejvíce

průmyslného, oplývajícího největšími poklady kamenného uhlí a tím též nejbohatšího na uhelné doly a různé továrny, uchránila se předce od prachu a dýmu uhelného a zachovala ráz čistě selský. Lidnatost páčí se na 2000 obyvatelův. Přes ni vede cesta do Marie Montu a železná dráha. Kol do kola stočena jest pole a lučinami rozkošnými, na nichž tu i tam hromady dříví se zdvihají. Nedaleko železné dráhy nad novou silnicí stojí malý, chudobný, žlutě malovaný domek. Malý chudobný, ale tak vábící čistotou a pořádkem, že mimovolně k sobě upoutá pozornost přichozího. Kryt jest červenou střechou, z přední duma tolik dvě okna, opatřená železnými mřížemi. Za okny stojí buláky s květinami a za nimi jako snih bílé záclony, které zabraňují oku pohlédnouti do vnitř. Kolem něho jsou nasázeny stromy a keře. V domku tom se narodila a prosud přebývá chudá vesnická dívčina, kterou Bůh zvláštní navštívil láskou k útěše a okřepení věrných a k návratu nevěrných. Jmeno její jest Anna Ludvika Sateau. Narodila se 30. ledna r. 1850. (Sk.)

Zprávy alumnátské.

Dne 1. ledna 1876 odbývána druhá valná schůze za příčinou zakládání a podporování knihoven venkovských. Program schůze byl následující: 1. Zahájení schůze a sestavení výboru. 2. Zprávy o dosavádní činnosti výboru. 3. Výsledek této činnosti. 4. Přehled účtů. 5. Návrhy o založení knihoven (také, kde a pod jakými podmínkami.) 6. Volné návrhy.

Valná hromada schválila sestavení výboru a přijala zprávy o dosavádní činnosti jeho s uspokojením. Též výsledek činnosti s radostí přijat a provoláno společné činnosti alumnů brněnsk. s olomouckými hlučné „zdař Bůh!" Také darcům a šlechetným podporovatelům podniku celého provoláno „sláva!"

Rokování o zakládání knihoven vzláště o tom: jaké knihovny se zakládati mají, byla velice živo; anto někteří pánové se přimlouvali za knihovny školské, jiní pádnými důvody snažili se doházati, že jen knihovny farské nám zakládati dlužno. Výsledek byl, že ustanoveno zakládati knihovny farské, přitom ale podporovati někdy avšak jen ze zvláštních důvodů též knihovny školní. K usnesení tomu působil mocně několika slovy důst. p. spirituál, jenž schůzi přítomností svou poctil. Též dozor nad knihovnou s nadšením přijat byl dle návrhu p. spirituála. O místě, kdeby se knihovny první zakládati měly, stanoveno dle návrhu výboru toto: Ať se bere ohled při zakládání knihoven zvláště: na chudobu obce, na smíšené obyvatelstvo (německé a české — katolické a nekatol.) též na to, že tam dosud jiné knihovny nestávají a že by tamnější velebný pán ochoten byl převzíti na se zřízení a rozšiřování knihovny. Jmena vesnic v hodných atd. podávají p. alumnové sami písemně výboru. Debatta o volných návrzích nemohla se řádně rozvinouti pro nedostatek času. Schůze ukončena v radostném naladění přítomných. Bůh žehnej podniku tomu.

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála. Šlastí Christus tužbou cnosti kvíčná
Chotí církev a mzdou lidí spása. *Fr. Šubrt.*

č. 6. r. X

Vlast.

Jako hudby harmonie ladná
hlaholnou vznáší v nadzemské sfám kraje,
Tak i předků chrabrých doba slavná
srdce v ambrodyšné vodí háje.

Tužby hostě v srdci rozechvěném
slouží synem věku rekovného,
Věku – vavříny tak hojně ctěném,
že i Mars se hrozil šípů jeho.

Ano byla's vlasti kdysi dubem
jemuž neškodí i bleskův třeskot
Byla's lvem jenž ostrým hlodá zubem
v jehož hledu hrozný vládne leskot.

Marně peklo sýlalo své voje
Marně nepřátel všech klela četa –
Všemuž nedospěli cizí roje,
snáze docílil to rodný skrta!

Zrádou těsnými jej spoutal kovy
V věčnou byls klesla u porobu —
Tu však povstal věštec Tobě nový
Z temného jenž vyvedl Tě hrobu!

Vzmuž se vlasti! vždyť i samo nebe
K svobodě Ti žádané klestí dráhu;
Velehrad již vodí rod svůj — Tebe
Lodnoží by nestala se vrahu!

O Hexaměru.

Mojžíš zanechal nám kosmogonii tichodné. Duch hebrejského zákona, jejíž důkladnost každým dnem pou- dárce dostává jímto nový lesk a kazuje, že úplně dokonalé pojmy měl my musíme v něm buď zjevení, kte- co se hlavních bodů skutek vědy přírodní nějemnz nebe dáno, aneb aspoň ana- býče. Jeho kosmogonie z vyze vědec, důvtip génia uznati, který tajem- ného stanoviska pozorována pamě, sbor přírody předvídal a chmury tichodná jest, neboť o nen pořádek, kte, kterými obklopena byla gomě, pro- rý různým epochám stvoby vykazuje, nikl. buď že mu inspirací dáno právě tentýž jest jako onen, který na jim, která člověku poprvé věč- pomocí výskumů geologických odvo- né pravdy zjevuje. Atomu jakko- zen byl. Francouský přírodozpytec li, pro nás vspoň, kteří víme že bible Arapère praví: Kud měl Mojžíš nemá účele nám podávati přírodní tuhož důkladnou znalost vědy pří- poučení má velikou důležitost, co rodní jako naše století, aneb byl inspi- se týče náboženských pravd. Pro nás rován. Podobně též praví Marcel má zpráva Mojžíšova vypravo- de Serres: Vztahy mezi vypravová- vání o stvoření absolutní prav- ním Genesis a mezi novějšími vyná- du. Bůh stoží prvnímu člověku lezy vědy přírodní jsou velmi pamě- píše, o čem nám Mojžíš tuto zprávu

dává zjevil. Toto pak zjevení Mojžíše došlo, který přispěním Ducha sv. tak výše zaznamenal, že to úplně odpovídalo zjevení, které sesta-lo prvnímu člověku. A proto máme před sebou poučení božské o stvoření všech věcí. Ježto však za to míti musíme, že bible žádného bludu v sobě nezahrnuje, neboť jest to kniha pod podivuhodným řízením božským sepsaná. —

Pentateuchu původce sám dílem svém pracoval, kdy poznání pravého Boha téměř u všech národů vyjma židy zhyzděno bylo. Ostatní národové vzhledem Boha pravého a náboženství v noci temnosti dlelí. — I sami židé nevzdělání jsouce neustále ku modloslužbě nadšení byli, jež vyseknouti možno jim, že ze všech stran pohanskými národy obklopeni sami, to k modloslužbě svádění byli. — A proto pohanské téměř náboženství z mysli a srdce vypuzovali. To vše před očima měl svatý spisovatel, když Pentateuch spisoval. Jemuť ducha a srdce národa připraviti hleděl na příští zákon.

První verš zní takto: Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ

Již hebrejské slovo בָּרָא ve spojení se slovem בְּרֵאשִׁית znamená stvo-ření z ničeho. Slovo hebrejské בָּרָא nikdy se nevztahuje o lidském tvoření, nýbrž jen o božském. — Slovy nebe a země znamená buď jeden po-jem, totiž vesmír a sice v tom smyslu, ve kterém text řecký místo toto pře-kládá τὸ ὄλον. — Neboť tak se praví v žalmech: Na počátku Hos-podine Ty jsi zemi založil a dílo rukou tvých jsou nebesa. Buď znamená nebe a země různé pojmy, najmě duchové a materielní stvoření. Jiní otcové rozcházejí se v tomto ná-hledu. Svatý Augustin různě vy-kládá místo toto jak jsme hore u-vedli. Avšak tento náhled poslední sv. Augustina zdá se býti nejlepší, kte-rý pod slovem „nebe" anjely rozumí a podzemí stvoření materielní. Obsah a spojení prvního verše-ku může v tomto smyslu pojat býti a sice: Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi a ta sice byla země pustá a prázdná a teprve ostatním zasáhnutím božím dostala svou ozdobu; aneb může se považovati

onen prvý verš: „Na počátku stvo-
řil Bůh nebe a zemi" za věru za-
mostatnou a všeobecnou a nade
dující věta druhá nepotřebuje se
nutně s prvou spojiti; nýbrž jako
věta samostatná považovati: že,
mě nalézala se dříve než takovou
byla, jaká nyní jest, ve stavu pus-
toty a prázdnoty a ten-
to stav počal v nynější stav přecházeti
třetím: O druhém verši se praví že
země byla pustá a prázdná a sice
proto, poněvadž její oživení a ozdo-
ba teprv rostlinstvem a živočiš-
stvem nastala. Tu nám Mojžíš po-
dává popis země v malém nárysu,
totiž prvotní prázdnoty, vodstva
a temnosti; jen další věta druhého ver-
še připojuje obraz světlejší barvy
slovy: A duch Boží vznášel se
nad vodami. — Duch Boží zname-
ná zde na venek působící tvoři-
vou oživující božskou sílu. Star-
ší otcové dle slovy: Duch Boží
vznášel se nad vodami třetí bož-
skou osobu rozuměli, která i sílu
i pohyb hmotě dala. Jiní ale vykla-
dají toto místo o třech božských oso-
bách. Jiní zase slovy „Duch Boží" pra-
cí, kdy vítr boží rozumějí, který se
Boha prý poslán byl. — Dále se
praví: Řekl Bůh: Buď světlo
a učiněno jest světlo. I viděl Bůh
světlo, že bylo dobré, a oddělil světlo
od temnosti. — Zda mohl Mojžíš krás-
něji a velikolepěji nesmírnou Bo-
ží moc projá říti než slovy: Bu-
diž světlo? A rovněž mohl-li
Mojžíš vznešenější ideu dokona-
losti a krásy všech děl Stvořitelo-
vých nám podati než slovy: Viděl
Bůh světlo, že jest dobré? Hebrej-
ské slovo Tiv rovněž zrcadlí
dobré i krásné. — I oddělil Bůh
světlo od temnosti a nazval světla
dnem, a temnou nocí, a stalo se večer a
stalo se jitro, den první. A nazval
světlo dnem a temnou nocí (vyvětluje
sv. Augustin) proto, aby od lidí
tak nazýváno bylo. První den te-
dy z noci a ze dne povstává. Ži-
dové své dny od večera ku ve-
čeru čítávali. Večer noc, den pak
jitro zrcadlí. —
Toť jednou druhé vyvětlení šesti po-
vých veršů, které obsahují první
den v díle Stvořitelově. Další vy-
světlení nemíníme zde vypisovati
po jednotlivu, nýbrž raději obrá-

jíme se k úboží své, kde ukázati hodláme různé náhledy o šesti denní činnosti Stvořitelově. (Pokrač.)

Cnost a svědomí. (Z Lachambaudie-ho)

Jednoho dne cnost cestou šla
Sypouc na veškeré strasti
Sladký chléb naděje, slasti;
Upomínku zůstavila
Každému své laskavosti,
Božský balsám své štědrosti:
Útěchou vše obdařila.
Ve svém ale když jí zpěvu
Spravedlivi děkovali,
Nevděčníci plni hněvu
Bouhavě ji stopovali
Zatím však co ti Džasi zlí
Srdce hanu, křemelí

Vylévali svou sběsilost,
Zvolal na ni hlas: Zmužilost!
Ruka utřela čiš' proucí
Slzu mdlého krev činoucí.
K popravní až tu výšině
Vědomý hlas ten slyšela,
Ruka strážná přítelkyně
Kříže půl jí ponášela.
„Přijmi díku mých sed' vrancost"
Umírajíc pravila Cnost,
„Zdejší však či božská jasnost
Anděl či žena, kdos prěce mi?"
— Věziš: já jsem .... jsem Svědomí.

O Logu. (Dokonč.)

Tím tedy sv. Jan vypovídá o Slovu že jest odvěčné a hned na to slovy: „Slovo bylo u Boha" jeho rovný s Otcem soubyt a úzkou jeho s Otcem sloučenost. Praví: Slovo bylo u Boha, nikoli však o Bohu, aby Logovu rozdílnost od Otce označil. Rozdílnost může býti dvojí: buď v podstatě buď v osobě. V podstatě nemůže býti neboť dále se praví: a Bohem bylo Slovo (καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος); podmět tedy jest ὁ λόγος a výrok Θεός. Připisuje se tedy třemi větami Slovu poměrně věčnost, jako jeho soubyt s Otcem, rovná podstata a osoba. —

Již výše jsme zmínili jaké okolnosti sv. Jana pohnuly, že slova λόγος užil. Nyní ale chceme ukázati proč a jakým způsobem mohl sv. Jan užíti toho slova λόγος.

Již sám výraz „slovo" vhodně se hodí ku vyjádření nauky o Kristu, synu Božím, jenž co obrazu neviditelného Boha. Neboť rozum božský musí následovně též duch jeho, nýbrž jest toliko vlastnost míti jakýs předmět nikoliv ale nějaký ducha, u Boha ale rozum totéž jest jako podstata božství sama. Rozum člověka jeví se rozuměním, k němuž se má jako možnost ku skutku, jest tedy abstraktní nýbrž absolutně dokonalý rozum jeho nejdokonalejší jest. Tento předmět božského rozumu jest tedy podstata božství sama, čili Bůh sám co své nekonečnosti co absolutní pravda s nesčíslnými možnými jeho myšlenkami rozumu. — Nebot i tvorstvo myslí Bůh ve své idei. Bůh tedy jako rozum myslící poznává sama sebe, tvoří si pojem o sobě samém a skutečném patřením či zíráním na sebe sama. Tento pojem vyslovuje vnitřním slovem. Toto slovo není jen jako abstraktní forma nahodilá již Bůh sama sebe poznává, poněvadž by jinak i ona pravda slovem vyjádřená byla nahodilá a božské poznání sama sebe nebyloby Boha duše, jejíž a Bohu přináležité nýbrž ono slovo musí býti podstatné čili podstata božství sama. Božská podstata nemůže jestovati lec osobná t. j. rozumem a vůlí nadaná osoba, proč ž slovo toto slovo vnitřní jest podstatné božská osobněná. Mezi Bohem

Již sám výraz „slovo" vhodně se hodí ku vyjádření nauky o Kristu, synu Božím, jenž co obrazu neviditelného Boha. Neboť rozum u člověka není totéž jako duch jeho, nýbrž jest toliko vlastnost míti jakýs předmět nikoliv ale nějaký ducha, u Boha ale rozum totéž jest jako podstata božství sama. Rozum člověka jeví se rozuměním, k němuž se má jako možnost ku skutku,

myšlením a slovem vnitřním, jímž Bůh sama sebe myslí není podstatného rozdílu nýbrž toliko osobní hypostatický rozdíl. Máme tu tedy dvé osob božských, Boha totiž jestujícího a Slovo jemu soupodstatné jímž a ztrže něž Bůh sebe poznává. Jenž možno pozvati Otce leč Synem Slovem.

„Odtud pak se prýští pevná a neochvějná stálost u víře a v celém životě jeď, nutivá slova z úst Božích vyvedla

svět z ničeho; jaká moc jaká velebna musí bytovati v podvěčném Slovu Božím a jaká neohrožnost musí z nás odtud povstati! Buďte dobré myšlí, já jsem přemohl svět. Věčné, ří prochavé církve jsou jen střípčí na okově a jak prášek na váze. Is. 40, 15. Ale i to jde odtud že klo s Bohem se spojiti chce, s Kristem spojen býti musí. A tudy volati třeba: Věčné Slovo! Spoj mě s Otcem! (Sušil) —

O duchovních písních lidu našeho.

(Pokrač.)

Konečně přiblíží se smrť, pro mnohého tak hrozný a děsný okamžik, avšak jak jinak si představuje zbožný člověk slovanský věčnost? On se neděsí ženských ďáblů, kteří s ohnivými kleštěmi na jeho černou duši čekají, nýbrž myslí sobě odchod z tohoto života jako nějakou svatbu:

Starám se já starám
Starou já matičku mám,
Kdo mě ji opatří,
Když já se vdám.

Provdám se já provdám.
Za čtyry neděle,
Za čtyry neděle
Do té černé země.

Budu mít ženicha
Ježíše milého
Budu mít za družbu
Josefa svatého
A za starostku
Krista pána matku.

A i nyní nechce se s přírodou rozloučiti, i po smrti přeje sobě s ní být, a proto jest mu onen svět krásnou rozkošnou zahradou, jakž

o tom krásně jedna píseň pěje:

Včmť já zahrádku, místečko krvisté,
Svítí tam slunce převelmi jasné.
Šťavda a láska pokora víra,
Do té zahrádky dveře otvírá.
Já nežádávim víc světské rozkoše
Žádám já viděť Pána Ježíše.
V tom pěkném ráji, kde starci hrají,
Andělé líbé písně zpívají.

Jaká blahost dýchá z písní těchto! Mnohé z nich zdají se nám býti milozvukým ohlasem chvalozpěvů nebeských, z nichž duše pravým božím ohněm lásky svaté byla, nyní jako výpryšky myslí dětinné spolu s Bohem rozvrženělé. (Šokrač.)

Opona.

Číslo 4. Kristus přišel. Báseň ta pozdařila, toliko ve dvou posledních slokách něm smysl dobrý. Farní kv.-liš. naděje. Pěkné myšlénky ve slohu vzorném. Míšo, v náladě "rad. lépe v náladu nadopraním (fr. bez ladu a skladu i.e. bez pořádku, bezpravnalosti bez harmonie.) Vánoční. Básnička rozkošná, plná něžnosti. Toliko forma, Dětátku ovi "jip méně správně. Z prav alumnátské. Článek skvělostem úplně přiměřený. Místo, vyp okrouhlý pán hr. stůj: vys. pán hrabě" a m. kollegi: kollegy. O Zogu. Pojednání velmi vzletné. m. "do jestoty" st. "v jsoucnost", m. "vosal": usál. Číslo 5. Kněz. Velmi pěkná, úplně zdařilá báseň. Mráz, gen. mrazu. O Zogu. Obsah článku velmi dokonalý. Co do formy místo: přirozené st. přirozeného m. "výplněk" "proložce" výpon", m. "před vším": především m. "zavažné": závažné n. ocitati st. ocítati m. vesmíru: všehomíru, m. nenávidí zlé: n. zlého, m. proveneč: prvé než m. vpliv: "vplyv", m. "když jiné moc poli, tiskem ztratili pozbyli: moci politické pozbyli, m. zvyšuje: zvyšuje. Farní kv.-liš. naděje. Hendek tentýž jako o předešlém čísle. (Toliko budtež při opisování slovníké stroby o. pravený: kolárné, spůsobem, úloha, skalopevné, vypracceti, poučiti). Zimní obrazy. Báseň rozkošná. O duchovních písních lidu naš. kv. Soudek jako o čísle předešlém. (prokazali požívali, pravníčcek vlako, zízeň, prahne) Zpráva o lidv. Lateau. Článek velmi zajímavý a velkým správný. (m. žírné: žírné, m. smích: smíchu) Včleď. p. prof. M. Kochánka.

Nedopatřením při opisování v článku "O duch. písních lid. naš." zaměnily se sloky a proto při čtení račiž každý se říditi takto:

I. sloka jest: Sloupy země c. t. c.
2. " " : Jenž vyp dává všem potr..
Lidem i dobytku stravu..
3. " " : Ach spadni . . .
4. " " : Zavlažiž země . . .

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála, Šlastí Christus touhou cnosti krásou
Chotě církev a mzdou tiché spásou. *Fr. Sušil.*

Č. 7. r. X

Smrt sv. Cyrilla.

Usnul Cyrill – klidný vánek
pernatě své roxstřel v veli –
ječnu hojnou skytá spánek,
kol by ustal mocně velí!

Slyš ten šepot v temném ladu,
jenž tam kolem lože hostí;
Methoděj s druhy řádu
o bratrově šepotá mosti.

Náhle však tu v divém žasu
ku smrtnému zírá loži,
nadzemskou tam vidí krásu,
kterou živ jen plodí Boží.

Hle jak v blahém vzletu
k úsměchu rty světce věje;
ústy jako na odvětu
žalmem k Pánu ve snu pěje.

Dopěl – své pak svaté hledy
v procitu tam k bratru sílá;
svit tmu s tváře kyne bledý
k mluvě dne se hrud tak čilá:

„Vystup blíže Methoději blíže"
druhu svému hlesem kyne
kolupiné slyš ty tíže
jimiž nitro moje plyne.

Dosud dva jsme umy svoje
družili vždy na vinici
plodné štěpili jsme z zdroje
Moravské tam na květnici.

Ted však místo mne již volá
k nebeskému kvasu – k sobě,
není tucha moje bolá,
na sklonu že mluvím k tobě.

Protož spoludruhu drahý
slední slyš dnes závěť moji;
přikaj odměnu Ty blahý
ku-li splníš snahou svojí!

Ustal-svou pak kloní hlavu
k pozdravu již na odchodu;
nebe veleslavce Slávu
ku věčnému volá zrodu!

Sémě jej tam u zárodu,
Rostislava kryje říše
k novému byl pěstil plodu
mnou teď Pán jěla s nebes výše!"

„Umřel Cyrill" – s nebes sině
v blahozvuku zvěna zpěla;
zvěst však smutná po vršině
Morava že rozšířela.

V Hradci. (Sobrač.)

Jest vůbec čtvero různých náhledů o šestidenním díle v knize Genesis. Svůj náhled jest, že celý děj stvoření, jak se v první hlavě knihy Genesis vypravuje, obsahuje jen šestkrát čtyřiadvacet hodin. Důkaz náhledu tohoto spočívá pouze na exegetickém stanovisku, nehledě ku výsledkům vědy přírodní. Zprvu dlužno uchopiti se slova den. Slovo den (hebrejské יוֹם) často v písmě sv. ve významu tom, jak je nyní užíváme přichází, a proto nic nevadí, abychom den v tomto významu pojali i v první hlavě Genesis. K vyvrácení tohoto náhledu pravilo se, že slovo „jom" znamená též neurčitou nez nějakou určitou dobu. Že by však slovo hebrejské „jom" i když o neurčité době něco jest, přece spíše znamenalo neurčitou dobu než určitou, jest smyšlené pouze tvrzení. Nebot slovo to jmenuje se nejdříve den. Pochledněme se však, z dá slovo „jom" v písmě sv. též k označení jiných delších dob než skutečného dne se užívá. V množném čísle ovšem užívá se slova toho k označení delších dob jako n. p. se praví ve dnech, to je t. j. ve dnech, kdy Noe žil. Stejně i u proroka se praví: A v onom dni t. j. v onom času –. Pokroma, jež Jrachby zastihnouti měla, jmenuje se den hroubky, den božího trestu a pod. Jež zřejmé, že slovo „jom" v hebrejském jazyku nemá vždy významu, den rovný dni našemu, nýbrž se užívá

Hermeneutika učí, že při vysvětlování
místy nejdříve na prvotní význam slov
se dbáti musí a teprve tehdy k odvozené
mu a přeneseném významu páh-
nouti dlužno, kdy rozumná a odů-
vodněná potřeba toho vyžaduje.
Což však proč by právě zde nemohlo se
slovo „jom" užíti ve významu prvot-
ním? Mimoto nemožno se domnívati
že by vypravování v Knize Genesis
pouze na lidském se základávalo bá-
dání, nýbrž spíše musí se vzíti za to
že na lidském bádání od Boha sa-
mého přijatém jakožto že Bůh veš-
keren blud odstranil. Nicméně nemůže
nás aniž oprávněni jsme předpokládati
že Mojžíš takovou hlubokostí výsku-
mův a hlubokostí bádání na poli přírody
byl vynikal, nečiní na nás čtenáře
forma Mojžíšova vypravování takový
dojem jakýby činila kdyby vypravo-
vání jeho bylo výsledkem výskumů a
bádání. Neboť v takto stručných apo-
distických větách nemluví snad vědec
který snad namahavým bádáním něco
jako náhled nebo přesvědčení své si dobyl
nýbrž spisovatel který na základě zjevení
mu věc sdělení něco se dozvěděl. Jeho
rozdělení na šest dní a způsob kterým
slavení osmého dne Stvořitelem ve
spojení se uvádí, zřetelně na božské jed-
vení co na zřídlo poukazuje. I samo
jednoduché vypravování nasvědčuje to-
mu. – Zpráva byla tmou obklíčena země
a tu Bůh praví: Budiž světlo, a sta-
lo se tak. Tu kdy světlo vzniklo, vidí čte-
věk zemi vodou pokrytu a proto velmi
obvodu říci může: Země byla pustá a
prázdná. Nastane tma a tím se končí
první scéna dramatu stvoření. Opo-
na opět se odhalí a jest opět jasno a tu
vidí člověk, kterak Bůh vodstvo roz-
vádí a odděluje od vodstva pozemské
to. Druhý den uplynul, ale třetí den
opět prchá temnota před světlem a tu
Bůh objeví zemi oku lidskému a svádí
vody na svá místa a ozdobí zemi rostlinstvem.
A tak se to děje až do sedmého dne. Jak pak
může spisovatel tyto různé děje, které kaž-
dý den se staly, jinak označiti než dny?
A ono střídání tmy a světla lépe vyjádří
li než slovy: Byl večer a bylo jitro. To,
to střídání světla a tmy označuje Mojžíš
významy den a noc; a kdy Mojžíš praví:
„Bůh nazval světlo dnem a noc tmou tož
jest smysl slov těchto tento: Střídání svět-
la a tmy, které řeči slovy den a noc označu
je, spočívá na božském uspořádání a toto
střídání před také nastupuje. Bůh toti-
káže, aby bylo světlo, a tu jest den, po ně-

jakém čase nastoupí tma, tedy noc. Když tedy den počíná objevením se světla, tedy jitrem; přirozený den skyluje se tonci, odstoupením světla a nastoupením noci tedy večerem. druhý pak den počíná jasně jitrem; noc, která mezi večerem prvého a mezi jitrem druhého přirozeného dne leží, činí tedy s prvním přirozeným dnem den a noc. Kdyžtož Duch praví: byl večer a jitro den jeden, to jest to jen krátký výraz pro rozmačení: byl večer a byla noc a tato až k následujícímu jitru ustavírala prvý den. Nebo Duch svatý pohříchu právě tento výraz aby snadněji přešel ku dni druhému, který jitrem počíná (tak sv. Augustin a Chrysostomus.)

Namítá se pošem, že prvních tři dny Bůh střídání světla a tmy nechal nastoupiti, kdežto teprv čtvrtého dne slunce, měsíc a ostatní tělesa a nebeská stvořil. Před tím tedy nemohlo nastoupiti střídání světla a tmy a tedy o pravém dni nemůže býti ani řeči. - Toto dá se dvojím způsobem vysvětliti. První tři dny nazvaným dnům jen potud prosty byly, pokud že střídání se světla a temnoty pozůstávaly, jen s tím rozdílem, že střídání světla a tmy tehdy nikoliv východem a západem slunce, nýbrž nějakým jiným způsobem se stalo. Mělibychom tedy v příkladu tom tři přirozené dny a tři umělé z nichž tedy jeden trvali 3krát 24 hodin a tři neurčitou dobu. Druhé pak vysvětlení jest toto. K třetím veršům se praví, že následkem pozdějšího stření světlo nastalo. Tma sice jitrem pozbyla svého panství a byla na jisté hranice obmezena a její poměr ku světlu se stanovil. Tento poměr mezi světlem a tmou označuje jest dnem a nocí nebo Mojžíš: Bůh nazval světlo dnem a tmu nocí. Bůh totiž povolal světlu vystoupiti, a tu byl den; po nějakém čase, o jehož trvání nic se neprave, nastoupí tma tedy noc, a tak se to děje dále, čímž označuje Mojžíšovy slovy: Byl večer, a bylo jitro prvý den. (Pokrač.)

Zpráva o Ludvice Lateau.

(překlad z pololtiny)

Dále vyniká se k nebi vzjící stíhná gotická. Po boku jejím stojí škola pro chlapce i děvčata a klášter panenek - všeho, neli docela, aspoň částečně dílem Ludvigy Lateau, která ač chudobná, přece nikdy od nikoho žádného daru nepřijala. Dovědouc se osoby, že nemohou jí ničeho učiniti, skládaly dary ty do pokladny kostelní, z které

povstal ten spanilý příbytek panenský. Bez meškání odebral jsem se k faráři. Nebylo ho ale doma; praveno mi, že v kostele se modlí breviář. Vyspíchal jsem ho do kostela, kde jsem jej také zas, vidy Lateau. Více tam přislíbiti nemohu, pak. Farář Nicls jest vzrůstu prostředního. Vlasy má temné, lysinu na přední hlavy, oči jasné, nos ostře zakončený a na ústech jeho hrá věčný úsměv.

Když mne do kostela vcházeti uzřel, povstal – přiblížil jsem se k němu, uklonil i povídal, proč přicházím. Po vyjití z kostela odevzdal jsem mu list, který mi měl ono dovolení vyjednati. Kněz Nicls přečetl jej od začátku až do konce lhostejně, k mé prosbě odvětil: Velmi rád bych pán dal dovolení, ale až na pozítří, jelikož už mnoho p. žen a dívek se přihlásilo a já jsem byl přinucen odmítnouti prosbu jejich, on pokojit ve kterém Ludviga přebývá, více než 25 osob pojmouti nemůže. Slova ta účinkovala na mne tak, jako by mne studenou vodou byl polil, leč nestratil jsem ještě ducha a povídám: Buď jak buď Ludvigu ráno uvěti musím. Potřeba mně okřepení po celý život; dou fám v Boha, že ji i přes odpověď jakou mi dáváte, spatřím a naději tu neztratím ještě.

Tida moji horoucnou touhu, usmal se kněz a po krátkém rozmyslu pravil: Rač tedy přijíti pane ráno o 6té hodině a buď přítomen přijímání Ludviky Lateau. Více tam přislíbiti nemohu, pebot vše záleží na okolnostech. Potom pozval mne k sobě na svačinu a ukazoval mně rozličná díla jednající o jeho svěřenci Ludovice. Když se slunce chýlilo k západu, rozžehnal jsem se s ctihodným knězem a navrátil do Manage, kde jsem přenocoval.

Následujícího dne v pátek vstal jsem ráno v 4½ hodině a o 5½ byl jsem už v Bois d'Haine. Odebral jsem se přímo do kostela, kde už bylo asi 10. osob shromážděno, mezi nimi sestra Ludvigy Rue, žena. O 6té hodině ukončil p. farář Nicls mši sv. a k oltáři přistoupil se skříňkou jakýsi kněz z Anglie. Pan farář vložil do skříňky poslední posilu umírajících, určenou pro Ludvigu Lateau a potom vydali jsme se na cestu do domku jejího při druživše se knězi nesoucímu Nejsvětější svá tost. Jakýsi pán z Paříže nesl svíci, kněz belgický zvonek, Nejsvětější svátost oltář ní, onen kněz anglický; za ním šel jakýs kněz z Holandska a za ním já. Bylo to ráno o ¼ na sedm. Slunce prodralo se ze chmur a celé okolí koupalo se v jeho zla

tišjch proměnách. Když jsme šli vískou, lesíkem. Prošli jsme prosí i hrubou jízbou obyvatelé vycházeli z chat a klečo ko- a vešli pak do světničky, kterou obývá řili se Bohu skrytému ve svátosti. Šli jsme Ludvika. Lůžko skrovné, červenou pří- kouskem polem i lukami minuli jsme dřá, krývkou pokryté a u nich jeho stojící stroj hu ocelnou a zabočili k domku Ludvigy. na šití zaujímaly větší část prostory. Ve dveřích domku klečíc vítala Boha Nad lůžkem visel obraz Matky Boží z Hour, sestra Ludvigy Adela, která byla neoby- dec a na pobočné stěně malý obrázek předsta, čejně bledá a oči její divným žářily vující srdce Páně ježíše. (Dokrač.)

Z těsknějších dob.

Což slavíčku neznáš řeky
Mé? Chci s tebou k dalinám
Zatře na tě žádám u spěchu
Zaléknout si pro potěchu
Tam k těm jihu končinám.

Splyna v sladkých lahod jasy
Slzou zdvih bych víčku tvář
Zárci snál bych body s hlavy
Utkal epopeju slávy
Z růží hvězdolesmou zář.

Ojak by mé nitro radostí
Vyhost slálo družný svět,
Kdybych ostrn morných prahů,
Bych k úlevy vstoupil prahu
Moh tam oměnit v těchy květ!

Však jen mysl volně bloudí
Koha s prostí srostlá je,
Spěj již! duch se zárci zvědá,
Tělo ale hrob si bledá,
Volný hrud kde rozťaje.

S tebou šel bych v luhů zvuky
Úkoj hlučí v chorus svém,
Rmutku složil bych vše stuhy,
Odružil hlasy v pěvců kruhy,
Bratřil bych se s úsměvem.

Spěj již! a pak opět nazpět
Vlastiny naše v kraje luk,
Na rov bolů mých usednu,
Struky pláčů aspoň zvednu
Žalných nyní krajů zvuk.

Z dřívějších let.

Bylo mi na jedenáctý rok, když starostliví rodičové, aniž bych o tom tehdy

byl vědět, padili se o mé budoucnosti, má
otec byla mi německou ni českou. Odpově
li totiž že mne stáli se student, žili bych to
mateřské řeči bez přestání takto odvrá
bez obalu řekl, mám-li se jít učit němec
cen, pro mi zahanben často i opovržen
ky, neb ne; a „dictum factum" tak se i
zanevřel jsem na mi konečně, jímž jsem si
stalo; sebrav sebou všecko, co jsem posud
nevšímal, jímž jsem pohrdal; více to ve mne
věděl, všecka česká slova a vyjádření
se utkvělo a to tím více, an slabý ro
jatá jsem o otcovském domě slýchal, žim škodný vliv rozeznati nepostačo
opouštěl jsem bratříčka, soudruhy a vů
val. Tak minula úplná dvě léta. —
bec vše, co až posud milé mi bylo. Dvojí Měl jsem studovati dále, proto opustil jsem
mne do města a já byl zapsán do třetí město toto, bych nastoupil studia gymna
třídy na jedné z tamnějších normálních sijální v městě jímem. Město to ač v kraji ves
škol — a teď přišlo na němčinu. Ojak se mě slovanském honosilo se gymnasicm jen
mi stýskalo! všechno bylo německé ve jedním a to německým. Co mi tedy zbylo než
škole, v bytě — vůbec nikde neslyšel jsem pokračovati v němčině dále? Dodávány
hlahol slov českých, jakémuž jsem od mi opět nové pojmy, ale pro ně žádné čes
učinství byl uvykl, všecka ponětí po ké slovo počet mých myšlének se dařil,
dávaly se mi slovy německými. Těžko ale já je neuměl v česká slova obléci; nu
le, doma obíral jsem se pojmi německými šel jsem tedy, bych německy mluviti mohl,
úlohami a o ostatní čas postarali se také německy myslili. Sobtížemi zrůsta
jí rodiče žádavše pána a paní, u kte la ve mne teď nechuť česky mluviti i tam,
rých jsem bydlel, by mi všemožně bránili kdyby to vhodné bylo bývalo. Můj skrov
česky mluviti, a kdybych se předce opo ný slovník český, jakýž jsem si z do
vážil by mne zahanbili. Brzy jsem pes mova donesl, vždy méně se upotřeboval.
měl ani česky se modliti. Děti a čeládka Kdokoliv mne čemu učil, nehovořil čes
ka domácího pána jakož i spolužáci ky, a pak-li musil, mluvil tak, že jeho po
byli němci; kteří nebyli jimi, přinesli se hrdání s češtinou jasně poznati mohl.
bou tak málo češtiny jako já. Čeládka a Rok po roce slýchal jsem jen německou
a kdo vůbec v městě za Čecha platil, ro latinskou řeckou francouzskou řeč
mlouvalijen o všednostech a to pro čas a literatnou chváliti. Že i český národ
té obcování s němci v tatové řeči, která knihy má, o tom jsem ni slovíčka nes

slyšela proto se mi zdálo že mateřská řeč má schopna není ani jediné básně neb jediného hexametru. Všecky domněnky mé o české řeči soustřeďovaly se v myšlence že česká řeč není hodná a nikde své vlasti že není hodná by se o ní zmínka činila. Prohodil-li ale někte rý z mých spolužáků několik špatně pochopených slov francouzských, byl hned polirovaný kultivirovaný. Tý div tedy že jsem se domníval že francouzskou anglickou neb vlaskou řečí sebe oblíbena učiniti mohu! Malířská, živená čtižádost a obraznost stavěla zámky v povětří a já soudil sám u sebe: Když budu na procházce francouzsky mluviti tu se po mne s obdivováním očima o pilnosti budou já budu před světem učeným mládíkem a pak — pak se mi musí jinak věsti než tomu neb onomu. „Hanba“! ten mluví česky! bude to asi nějaký francouzský venkovský.“ Jak jsem slyšel soudili, tak jsem soudil i sám a za nic jsem se tak příliš nestyděl jako kdybych ten blbý nápad mýti měl, byl zbytek svého českého slovníka používal. Tý div tedy že i v prázdných hodinách všemu raději jsem se učil jen ne své mateřské řeči české? Německy četl jsem spisy Göthovy, Schillerovy, Wielandovy a t. d. německy mluvil jsem se svými, vodem a důstojenstvími znamenitými, aneb hezky osvícenými muži. Spisy osoby, zpěv, hudba, divadlo různé společnosti, s kterými při a v kterých jsem německy hovořil a poslouchal vše to jednotilo vliv svůj na mne vesměs německý a zpříjemnilo mi němčinu jako růže povětří, o kterém rozkvétá. Němec kké slovo na mysl mi uvádělo příjemné připomínky minulých dob, muselo tedy samo o sobě též příjemné býti. Zkrátka od vzdělaných osob slyšel jsem říkat, od chudých nevzdělaných, pracujících podobročních lidí častěji česky mluviti. Povrchnost osoby, hrubost výslovnosti nemohl jsem rozeznávati od řeči samé, vliv na mne účinkující neuměl jsem dle nějakého měřítka rozluštiti. (Pokračov.)

Topolna.

Čís. 6. Kast. Vaše vzletná, tolikosloví dociluje mé pochvaly. O Hexametru. Obsah výborný i plán chvály hodný. tol. m. pod slovem stůj jen slovem a m. pojat stůj pojato m. od tmy st. ode tmy, m. z nebe st. s nebe, m. sepsána s. sepsaná a m. čítavali s. čítávali. Cnost a svědomí“ Tyto básně třeba ještě předlati“ aby ve všech verších panoval stejný rytmus, jehož se v některých verších nedostává. Drogel čl. vícestraně vyšetřený, m. tvrdého takřka polož rad. libovuc nejisté takořka, neb takřkaje. M. užiti st. užiti a m. z kroze s. skrze. O duch. písni, ti du naš. Velmi zajímavý a pěkné písně čl. Tolikom. kleštama s. kleštěma, neb kleštěmi. Topolnom. prahne s. prahne.

Tělesl. p. prof. M. Procházka.

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála, Šlastí Christus touhou cnosti krásou
Choť církev a mzdou lidí spásou. *Fr. Sušil.*

č. 8. *r. X*

Josef Jurnečka bohoslovec II. r.,

narozen v Černovicích r. 1849. – † 1876.

Již druhé úmrtí zaznamenáváme opět bratra jednoho. Dlouhým trápe, v letošním ročníku „Musea." Před ním mnohým bolestným zkoušelj Hos, započetím prvního školního pololetí po din. Ston jako věrný služebník Páně zemřel nám věrný náš druh František nereptal proti úradkům Božím on se, Stacha, a tym opět před počátkem pol, kled nýbrž trpělivě snášel bolesti věčné, letí druhého zemřel bohoslovec Josef sé, „Trpím, trpím mnoho, trpím však rád Jurnečka. Ač již úplná dvě léta prošlo, byla slova jeho, když jej v nemoci jeho zpoval se v síních alumnátských jako „ v minulých prázdninách, novovysvěcelio kolegové jeho již přespíl druhého ný kněz někdejší koalumnus jeho navští roku na vinici Páně pracují, přec pat, vil. Konečně vysvobodil jej Pán z nezho, řil a čítán jest mezi nás a my ztratili jiskřného neduhu jeho, povolav jej k sobě

že slzavého údolí tohoto. Skonal tiše v 70. stavovém requiem a pohřební řeči kovaném
dítěti svém v Černovicích, v pondělí dne 28. od vel. p. Konečného zanesena byla rakev
února, rozloučiv se krátce před smrtí svou od šesti bohoslovců na hřbitov a když tu
s rodiči svými, sestrou, bratrem a ostat- naposledy ještě naříkajíc klečela matka
ními příbuznými. Ve čtvrtek dne 2. března u rakve drahého syna svého, jakoby
byl pak zesnulý od svého faráře dst. p. jej od sebe pustiti nechtěla, tu nezůstalo
A. Životského za ohromného účastenství tváří ani jedno oko suché. Konečně
lidu pochován. Z kněží jiných se zmíněné spuštěna rakev do země a zasypána
vel. p. Ant. Konečného z Olešnice pohřbu černou hlínou. — Ať již jí odpočívá
pro nepříznivé počasí zůstáti ale pro v pokoji drahý druh náš! Byl to mla-
nechuděné tváře a nejisté cesty žádný dík hodný, skromný důvěrný soukro-
jí více zúčastniti se nemohl. Přec ale od- mý. Jeho pamět bývání pohřeb velmi slavně a zajisté byl stal se mezi námi až povětrnou.
Každý z přítomných při smutečním úkonu tomto velice dojat. Žolík ku stavu kněžskému, avšak bohužel ne-
tě ale když po odbytých podinkách, bylo mu popřáno dojíti kýženého cíle.
R. i. p.

Křesťanstvím zachován jest národ náš — stůj jeho spása.

Ať kdož nezná světel onech jasných,
Jimiž proní jaro z východu
V písních zavídalo líbohlasných
Slovanstvu svému národu? — J. Jonáš.

Pozorujeme-li dějinný vývoj národu
našeho v předešlém desítiletí, znamenáme
zajisté přednostním, který nejvíce pro-
káže ruch cyrillomethodějský. Již v létech
šedesátých konaly se po celé vlasti naší
a zajisté též v jiných zemích slávských
o chrámech, klášterích a školách, v měs-
tech a obcích přípravy k důstojné oslavě
tisícletí cyrillomethodějského. Četné zá-
kladány byly společnosti a matice k ná-
ležitému upravení a zvelebení kolébky spá-
sy naší, pravoslavného Velehradu, kam zrak
se obracely mysle a zraky všech se stře-
mily dary, ať na Moravě a v Čechách mezi

Slovéky, Slovenci a jinde vznikala bratrstva pod ochranou a jménem na, tisíciletou. Nebot právě bylo uplynulo jich sv Bratří ku vděčné památce a tisíc let, co svatí bratří solunští Cyrill a Method ej na žádost věhlasného panovní, pak vrchole dospěl, rozhojen v roku kamoravského Rastislava pro čest Bo, třiaševesátém. Odevšad z oblasti na, žiá z lásky k člověčenstvu vkročili ve ji ubírala se zbožní poutníci k Vele, krásné rodné krajě zrůc se zákonem Bo, hradu, všude zdoben chrámy, všude žím vjedné s osudím křesťanským v ruce v písních, řečích a z kazatelen zazní, druhé, přinášejíce evangelium míru a vala slavná jména Cyrill a Methoděj. pokoje a víru spasení přinášejíce pro Arejen na Velehradě, nybrž po celé vla, tu a vzdělanost nevoucce národu naše, si československé jakož i v ostatních mu vzkvětnoce a blahobyt, ano podáva, zemích slovanských, v Římě, Praze, Lublja jíce mu nový život a spásu, a ovoce, ni, Záhřebě ano i ve staroslavném věč, pou. Ano rok 863 byl závažný onen mo, ném Římě, středu křesťanstva, kona, mentu života národa našeho, jenž uvedl ny byly na památku tisíciletou skvělé jej na dráhu novou, pravou, jenž rozhodl průvody a velkolepé slavnosti církev, o jeho bytí a životě. Sv. Bratří Cyrill a ní i národní. Rozepjal spolu veli- Methoděj stali se ohniskem a středem dě, kou oporou a pákou ku probuzení ná, jin jeho, a to právě v důležité době vzmaha, šeho národa: tu pečeta vsáno jedno, jící se jednovlády, v době přechodu z ty náboženské, politické a čtenářské, četné slovanské rozdrobenosti a nepodří, pěvecké a zábavné, tam zakládáno zenosti k ústrojnému státnímu celku. Aby záložny a spolky hospodářské, tu a chom ale tím více význam a působnou tam zase četně zřizovány byly knihov, sílu a spásonosné nauky křesťan, ny, školní, farní a obecní, ano i naše ské u národa našeho pochopili, dlužno pře, přední školy střední české kladou podnět deslati stručný nástin tehdejšího stavu a a původ svůj do té doby. různých osudů sousedního slovanstva

A co medle bylo příčinou ruchu onoho vůbec, a pak našich předků zvlášť.
neobyčejného? Příčina byla velezávaž,

I.

ná. Slavilat tu církev, včela i jiný slo, Kde jste se, ctihodní milé zde bydlivších národy Slávů,

Národy, jenž Pomoří tam, tuto Sálu pily? – J. Kollár.

Národy, jenž Pomoří tam, tuto Sálu pily? – J. Kollár. návist, pověry a půtky rozžírali je ne„ Vysousedstvou národa germanského v Podří, toliko na vzájem od sebe, ale též od ostatních Polabí a na Dunaji sídlelí po zániku velmo„ východních kmenů pobratimských. Ducha ci jinské slovanští kmenové Podrací Lu„ státotvorného neměli, aby se spojily v jednu tici, Srbové lužičtí a milčané kmen Češko„ celistvou mocnou říši, vřelé společování slovenský Slované panonští a korutanští bývalo jen, na okamžik, na nejvyšší obranu„ čili Slovenci, pak srbochorvaté a Bran„ Stálo drépěli pouto v pohanství. – stálo„ čevci, a na jihovýchodu podunajští Bul„ genství staroslovanské prvotně stejného Bulharů. Byli to – jakož vůbec Slované – původu se starointickým zakládalo se kmenové pokojní a mírumilovné, pevelotní, na poctě zosobněných sil přírodních. Ne„ u pilí hospodářství pilná a nad půlit původně v jedné mravní životní míru pohostinní, ale také zase nich sta„ sílu vše pronikající v jediného nejvyššího rodávné zvyklady národů slávských, nejed„ boha, tvořitele a zachovatele, věčná, působce, věčná svatá nesvornost a záliba v cizotách: ne„ jblesku, od všehomíra rozdílného. (Kotrač.)

Zvěst jara.

Zaplesejte luhy klidné
v radostném rozmaru;
slunce opět hledy vlídné
odhaluje ku jaru.

Celý obzor již se směje,
vítá jaro s úsměvem,
kvítko opět k nebi spěje
pochválit se oděvem.

Ptáček si zas polašťuje,
radostnou nám zahudí
příroda se zaraduje,
že jí nebe krásu dá.

Ty lesy mile šumí,
že se jaro usmívá,
mluvě jich kdož porozumí?
– Slunce – vždyť se zardívá.

Zardívej se slunce zlaté
Radost hlásej přírodě
roucho svěží přebohaté,
nech se těšit úrodě!

Zaplesejme všichni v duchu,
tamo spějme o přírodu,
kde jak všechno v plastném ruchu
k svému spěje ku prvotu!

Z dřívějších let. (Pokrač.)

Každý jevrotlivý takový vliv, nornilé se mně vzbudil obrazy, mé mluvní organy nevčasným, zpozdilým studem odvykly všemu českému. Francouzská mluvnice tolikodlesvého slovutného bratra, mě tila za neomylnou, od jiných jsem se lišiti nechtěl, a tak řeč česká musela se mi zdáti nezvučnou aneb aspoň hrubě zvučnou. Co vyjádření cizá, pro jakýž můj chudobný slovník v paměti českého slova neměl, myslil jsem, že celá česká řeč žádného neumí, a tudíž že chudá jest. Tak za osm let mých studií gymnasiálních pronikla ne žímavost mateřské řeči všechny mé nervy a žíly, s nimi rostla, a kdo mi češtinou se vychloubaje odporoval, popudil mé celé ústrojí.

Myslí-li si však někdo, že po každém ro čním školním následujíce dvouměsíčné prázdniny a tudíž že měl jsem se přiučiti ve ku aspoň tolik, co rolník ví, tu velmi se dám: dva měsíce není deset měsíců; a pak, kterak jsem trávíval prázdniny ty? Především chtěl jsem dokázati, že již umím německy. Tu připojil jsem se k panu nad lesnímu, přátelil jsem s písařičky, navště voval jsem pana učitele, někdy zašel jsem i k panu faráři a každé jen trochu vzdělanější rozmlouvání dělo se německy. Takédo oje prázdniny trávil jsem za poříčí, nou vyučování dítek v městě, tu jsem byl mnohým jiným zaměstnán, nežabych se byl k českému rozmlouvání přičinil; byl-li jsem samoten, myslil jsem německy protože po česku řeco mo udrého myslit ani sto jsem nebyl. Že všecko toho patrno, že mi potom tolik času ku cvičení v češtině pozůstalo, bych to v paměti zachoval. Přec matičková zůstávala vždy tímže šatem oděná, ano ještě čím dále, tím ohatnějším. A po můj bratříček? Ten zůstal od dětinství u ro dičů, on nikam nešel učiti se, nemčine. Po dil po dvanáctého roku do školy české a i od rodičů domácích a venkovských spo lečníků mnohá ponaučení nabyl; při práci, v poli, v lese, stodole a v žitě na učil se s jistou též českou pojmenovámi a vyjádřeními; české slýchané a vypravo vané příběhy a národní povídky obohatily řeč jeho; on zpíval české písně, slyšel česká kázaní, četl v českých modlitbách, četl v čes ké bibli, četl v české Postille a t. d., on a řeč jeho rostla po polu jako jeho a jeho domek. Kapesního slovníku ani cit neužíval, ale jeho slovník paměťní stal se počeckojnější ším, čistějším a úplnějším, nežli slovník můj, pak-li jsem při jaký z poněmčených českých slov v čas studií utvořil, popí

ría-li kdo má slova, nechť tedy také po-
pírá, že můj bratr v češtině mě často za-
hanbil. Měl arcit jen prostá pořčení slo-
va a vyjádření, mohl se však honositi slo-
vy čistě českými. Uvážím-li ale správ-
not zmíněných svých několik ponětí
čených českých slov, musím uznati, že
uměl více česky, než já německy; na dok-
lad toho slouží jen toto: četl-li jsem
německou knihu, rozuměl jsem jí jen
tam a potud, pokud byla hezky bohemis-
mi přeplněna, naopak česká kniha
obtěžovala-li jsem se vůbec obsáhati, do něja
ké české knihy se podívati, musela se
vykázati hezkým počtem germanismů.
Navyklého obyčeje a způsobu mluvení
se odříci za těžké mi přicházelo; leč by
lo mi přiznati se, že liché domněnky
mne klamaly; já myslil, že českých ně-
kolik set frazí, jichž jsem tu a tam nut-
ně musel upotřebiti, mi v životě úplně
vystačí, ano já se domníval, že v češtině
lépe se vyznám než verkovský list. A poněvadž
jsem pro vliv německý v češtině mnoho
ba přímo zanedbal, to vše měl jsem
trpkým poučením, jehož jsem se ovšem
dlitil nahraditi a užíváním prostředků,
jimiž jsem pohrdal, vyhoditi. Křivé
předsudky, nenávist češtiny tak se ve
mně ukořenily, že jsem se snažil všemi
silami onomu mne snižujícímu vyhnáti
ná této práci rozličnými lichými dů-
vody se vyhnouti. Tak uplynulo tedy osm
roků a já nastoupil studia bohoslovecká. Již dlouho, že v mnohých knihách, ji-
miž jsem měl pro češtinu v nový ušat
ven, oblíbci jsem nová slova a vyjádření, no-
vě utvořená jsem nacházel. Mně zdálo
se „vinník" slovo nové, ačkoliv v nod-
lužbě Páně bylo též jméno „církev" ačko-
li v apoštolsk. vyznání víry se nachází. A co
mohlo zde mé nesnáze opraviti, než pou-
hé to, že jsem dříve české spisy pilně přečí-
tal? „Každý tvor přirozeně se k tomu se,
se, aby pohodlně péči sobě libovat" — „tak
měř — vně — zeslepičí — mnohotvárný — mís-
tnější" a t. d. slova tato zdála se mi z pra-
zu nová býti, a předce je všechna měl v tři
strany dlouhé předmluvě k svému „Labi-
rintu světa" nový slovutný Komenský,
kterouž knihu jsem v posvátné hned domu
v alumnátě u svého přítele viděl. Teď
snažím se ovšem zaviněné napraviti,
lze-li ale nahraditi vše, ponechávám zdra-
vému úsudku laskavých čtenářů. A
tážu se, na koho mám naříkati?
domnívám se, že na nic jiného — než
na německé čili poněmčující školy.
Ježe dítky němčině vyučují, nechám, ale
že se to děje na újmu češtiny, to schváliti nemohu.

(Dokonč.)

O Hexaemeru. (Extrac.)

Oproti tomu nahlédnuvyostává náhled druhý, dle kterého mezi prvním bož-
ským úkonem, o kterém prvý verš mluví a mezi prvním úkonem prvého dne
šestidenní, o kterém třetí verš mluví, dlouhý čas uplynul, jejž před šestidenním by-
la země utvářena a byla bydlištěm or-
ganického života. Tato dřívější utvá-
ření a tento dřívější svět rostlinný a
živočišný byl katastrofou jakousi ji-
čen, jejíž následky druhý verš v Genesi
vypravuje. — Potom teprve obdržela země
nynější utváření, a to se jme Mojžíš
ve 3 verši vypisovat. Tuto katastrofu
pozůstávala v tom: Jistá část od
Boha stvořených andělů upadla do
hříchu. Tito padlí andělé dlouhý boj
mezi sebou bojovavše zpustošili veš-
kerou zemi, a tento jest stav země, který
Mojžíš vypisuje v II. verši.
Tato theorie jest exegeticky možná. Ne-
boť v hexaemeru se vypisuje se nám první
vytváření nýbrž nové vytvoření země.
Hmota ponsta — ve verši 2, nebyla prvot-
ní stav země, nýbrž jen rozbroání mezi
dřívějším utvářením a mezi opětným
přetvářením, které se stalo v šestidě-
ní a tu před prvním dnem stvoření
uplynulo mnoho času. Jest to ovšem
nápadné, že Mojžíš o dřívějším utvaře-
ní země a jejím organismu (podle the-
orie restituční) nic nepraví. Vypravová-
ní Genesis, když je bez ohledu na výsledky
vědy přírodní, čteme, činí ten dojem, já-
koby organický život vůbec teprve třetího dne počal, jakoby rostlinstvo, které
třetího dne stvořeno bylo, a živočišstvo,
které pátého a šestého dne povstalo, by-
lo to jediné a první, které Bůh vůbec
stvořil. — Původce Genesis nezdá se, nic
o tom tušiti, a tak i dřívější čtenářové
do století minulého tolikéž nic o tom ne-
tušili, že jejž jsoucí množství rostlin
stev a zvířectva jestovalo a že ahynulo,
když Bůh třetího dne pravil: Zplod že-
mě a t. d. Mojžíš i kdyby to byl věděl,
nepotřeboval nám to sdělit. Nebot nech
šel psáti dějiny vzniku a vývinu země,
nýbrž dějiny vytváření a vyzdobení ze-
mě. Proto zmiňuje se jen o tom, co s člo-
věkem v nějakém spojení stojí. Mojžíš
musel se jedy zmíniti o stvoření rost-
linstva a zvířectva jen potud, pokud
ku službě a užitku člověka určeno
bylo; a proto nohl rostlinstvo i zví-
řectvo v útvarech hornin ukryté, ml-
čením pominouti, nebot nebylo člově-
ka současno ani přímo pro něho slou-

ženo. — Žeby však pův andělův měl za následek spustošení země, nedá se ani ze slov písma sv. ani z církevní tradice dokázati. Když ale pádem andělův dle theorie této spustošena země, tož nemožno si tyto anděly nyní jiti jako pouze duchové bytosti. Ti musejí býti hmotní, aby jejich působení na počet hmotný mohlo se dokázati.

Třetí náhled, který nejvíce učenců zastává, záleží v tom, že ono šesti denní jest šest po sobě následujících dvanáctihodinných period. Tento náhled nazývá se konkordistický. Šest dní, jak je Mojžíš vypisuje, jsou tedy periody delší. Nelze však dejmetomu, že to tak jest, neboť jsme tuto theorii posud neuvedli ve shodu s geologickým bádáním, a tažme se, mohl-li Mojžíš jinak tyto periody nazvati, než významem denů. — Vzhledem k analogii mezi božským týdnem a mezi týdnem lidským nemohl Mojžíš srozumitelněji a kratčeji analogii tuto vysloviti, než kdy kdy, čili části týdne božského na části týdne stvoření přenesl. Jelikž musel míti, aby mohl vysvětliti ustanovení soboty a více sděliti nemohl, sic jinak by byl účelu svého minul kdyby býval o tvoření dílů stvořitelského týdne tisíce nebo cos jiného užil, než významu dne. Neb sloupnost šesti period božské činnosti s následující periodou klidu jest základem pozdějšího týdne.

Jedná se nyní o ospravedlnění volného pojímání šestidenní. — Část, která se v první hlavě knihy Genesis vypravuje, má za účel sdělení náboženských pravd a zdá se počet jedním okamžikem, když i v několika tisíciletích mnější svou podobu obdržel, nemá co činiti s pravdami, jež Mojžíš za účel si vzal podati. Kterékoli vypravování dnův nemá jiného účelu, než přípravu na den sedmý, o němž se vypravuje že Pán jej posvětil.

(Pokrač.)

Úpolná.

Č. z. *smrtso. Cyrilla.* Této jinak zdařilé básni třeba některé změny učiniti. Verš: Mechovějš druhy částečně jest personifikací slova *vějce* m. *vine* neb pohybuje (k číslu 4ku rhy, počtece *vějce*) nelze upotřebiti. *O Hexaemeru.* Úsudek tohoto jako o částce předešlé. Toliko třeba několik při opisování podřadných omylů (spočiš á m. spřáteá, stanovišku m. stanovišku, přenešenému m. přenesenému, významy m. významu) opraviti. *Zpráva o Ludo. Lalcau.* Vše výborné, toliko m. *vyjítí* st. *vyjití* m. *kleče* st. *klečíce.*

Z českých dob. V básni této dosti zdařilé pozorovati hluboký cit, toliko třeba se vystříhati podobných tvrdostí jako: *Vojhost* — aneb nerytmického chodu jako: *Ná rov boluc mých usedni. M. skálo s. skálo. Z dřívějších let.* V tomto článku ože chovaly hovno tol. m. pohrdání s češtinou stůj jen: pohrdání češtinou, m. *úpomínky* st. *upomínky.*

Kles. p. pr. *M. Procházka.*

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála, Štastí Christus tužbou cností krása
Chotě církev a mzdou lidí spása. Fr. Sušil.

č. 9. r. X.

Víska rodná.

Malá jsi, o víska rodná,
přec však kryješ půvab četný;
malá jsi přec šlastí plodná —
jaré v tobě žijím své květy!

V středu tvém tam ona chýše,
v níž jsem uzřel slunce svity;
zvěst mi tamo spěla s výše
obrod nový v hrud' že vlitý!

Tamo máteř mne — své robě
svými rety celovala,
tamo vinula mne k sobě,
tíseň když mi vzlešila malá.

Radostné jsem trávil chvíle
v rodné tamo domovině,
v bujaré tam když jsem síle
s druhy hrával na rovině.

Vzdálené mi byly spoly,
svět jejž jímá ve své síle;
neznámé i ony boly,
břich jejž rodí na úsvitě.

Co však úděl nebes Pána
povolal mne ve cizinu,
tu mi nová vzešla brána,
k níž bych dospěl, touhou hynu!

Křesťanstvím zachován jest národ náš — tot jeho spása. (Štrac.)

Později pak různou síly té působnost v různých božích si představovali a zosobňovali, i lidské potom potřeby a vášně jim připisujíce, až

ponenáhlu celý rodokmen božstva si vyt-
tvořili. Tak byl jim Perun (Jupiter) bůh
nebes a blesku, Triglav bůh země a po-
sečtí, Svantovit bohem války, Radihost
jako Merkur poslem božím, Živa, Ceres
bohyní úrody, Lada (Venus) bohyní krá-
sy, Vesna bohyní mladistvého života a
Morana (Hekate) bohyní smrti, Chli-
pa (Salacia) pak bohyní manželství.
Mimo to prokazovali poctu menším bůž-
kům, jako Časům (genii), Vešům (dae-
mones), Křečkům (penates), a různým vi-
lám, rusálkám, poledňicím (dryades) a
liticím (juriae). Bohyové čili staří
Slované vedle domácnosti ponejvíce na
horách a skalách, u pramenů řek, v le-
sích a zvláště v hájích posvátných. Ta-
mo otčík hlava i kněz rodiny dáváše
krmě bohům, tamo v sůmrky jim dával
jísti, tamo k nim hlásat chvály chodí-
váše, tam chovali jim ku poctě kra-
hujce, výry, vlaštovky a jiné posvátné
ptactvo. Tak aspoň to bylo dle Rutkopi-
su královédvorského u našich předků. U
jiných zvláště pak polabských kmenů
slovanských stavěno bohům chrámy ty-
již velkolepé s modlami (etrkona). —
Již svým pohanstvím byli Slované mo-
hutným sousedům křesťanským jako sů-
li v očích, skytajíce jim tak podnět a pří-

ležitost k výbojům. Kádli pak tehdy na
západě nad Francy i Germany výtečný mě-
lové dynastie Karolingů vynikající pro-
sičkavým rozumem a silou charakteru,
vítěznou bojovností i státním věhlasem.
Když pak korunováni byli na císaře řím-
ské, jali se pokládati za nástupce světo-
vládných římských panovníků a mající
též zřetel k církvi, dali se vésti ideou o
nou o dvojím meči a dvou hlavách křes-
ťanstva: že jako jsou papežové duchov-
ními vládci křesťanstva a hlasatelé
slova spasitelného, tak císařům přísluší
že světská vláda nad celým křesťanstvem
a ochrana i podpora slova Božího.
Za povinnost si tudíž kladli křesťanství
chrániti a moci i zbraní svými všemožně
šířiti. Úkaza v náležitých mezích zajisté
vznešená a blahodějná získala císařům
čestné stoupence a podporu hmotnou i
mravnou. Tak stali se neporažitelnými.
Ale císařové franští a pak němečtí ne-
zůstali na tom, že postavení svého v
církvi. Místo aby láskou ku pravdě ve-
dení nezištně podporovali kletbě šíře-
ní blahodárné nauky křesťanské na seve-
rovýchodě slovanském, užívali jí za
prostředek množení světské moci a vlá-
dy vlastní. S křesťanstvím ukládali na
pohanské sousedy své jho podrobenosti

politické, s blahověsty evangelia míru vysílali vojsko, aby zrovna vybíralo poplatky a daně a ukládalo roboty. Toho bylo zapotřebí i polabským Slovanům, u nichž založiti jen velmi pořídku a později pravým způsobem apoštolským (tak od vzdělaného Ekberta a Bennami, Benetického, tam od Bruna z Hargrádského, onde pak od horlivého Otty, biskupa bamberského) nauka křesťanská byla hlásána. Sobecké však ono šíření nauky Kristovy úplně odporovalo duchu jejímu a není divu, že pokojní ale spolu svobody a samostatnosti milovní Polabané ne tak blahodárné nauce jako spíše jí a souvislosti politické, ne tak blahověstům křesťanským, jako spíše vojsku franko-německému všemožně odporovali. Mimo to byla velkou závadou křesťanství u Polabanů i hluboce zakořeněná pochybovačnost, prostá důvěra a příchylnost ke starým bohům podporovaná mocnou oporou úplně vyvinuté a ustálené bohoslužby. Měli Polabané pro modly své velkolepé chrámy, ano i jakési hierarchické zřízení, kněžstvo, jež opatrující chrámy a místa posvátná konající bohoslužbu a oběti (třeby, žertvy a hvozy), zkoumající a hlásající vůli božskou pěstovalo a zachovávalo věrně zděděné náboženství. Ale bohužel pokud Slované nepřijali křesťanství, nebylo pro ně míru a spásy ve křesťanské jejich jednotě Evropě. „Pokřesťanění záležela ovšem doby životní otázka všech národů slovanských.“ —

Záhubné boje proti Polabanům počaly již za Karla V. Mohutný císař sám vedl pomáhal Bodrcům podmaniti si Lutičům, jimž vládl Dragovít, a po pleniv zemi jejich uložil jim roční daň (789) ustanoviv Dražka, nástupce Včelabarova, nova vrchním knížetem všech sobě poplatných Slovanů. Že ale Dražko nebyl ode všech najisto od Lutičů a Obodrů (Stilo duch ujařován, to bylo podnětem k novým rozbrojům domácím a záro veň ku opětnému porušinkování panovníků franskoněmeckých. Tak Ludvík Němec a ostatní Karlovci o bracci často zbraň proti Polabanům (i Bodrcům), ale nikdy neuvedli jich ve stálou podrobenost. Více již upevnil naši Polabí své nad nimi císař Jindřich I. z rodu saského, přinutiv je nejen toliko aby daň platili, nýbrž i ku přijetí křesťanství. Všemi pak prostředky, mírnými i násilnými, mečem i

křížem, usiloval podrobiti sobě Polabě-
my císař Otto I., i dovedl toho pomocí mar-
krabat svých, hlavně ukrutného Gáreb-
ce z rádského Berona, že Slované polab-
ští (960) se přinutili ku křesťanství, ale
spolu i k ročnímu tvarku s říší propa-
dlým sice pod domácími knížaty Hugo-
mírem, Katkonem a Mstivojem I. (Bůh)
za dozorství markrabat německých.
V Polabanech založeno bylo arcibiskup-
ství Děvínské, s podřízenými biskup-
stvími Braniborským, Havelberským,
Havolským, pak Meziborským, Žíčan-
ským a Míšeňským. Ale Slované nemo-
houce snésti jho poddanství toho při ne-
pravné platbě a častých nátiscích
markrabat a úředníků císařských, sná-
šeli, vzbouřili opět za Otty II. proti
odboje a povlili se sebe nejen nadvládu
císařské (983), nýbrž i křesťanství,
mníce je býti prostředkem a oporou
onoho nenáviděného jha; chrámy
křesť. jsou zbořeny, kláštery ztroskotá-
ny, Kněží a mnichové vypuzeni a domácí
křesťanská knížata zahnána nebo usmr-
cena. Konečně 996 donucen i císař Ot-
to III. uznati neodvislost Luticů. Tak s
nadvládním cizím bohužel i křesťanství
vyhubiše dobyli sobě Polabané svým
při postavičných pouzdách svobody a
neodvislosti politické, ale reakcí tou
upadli znovu do duševní poroby po-
hanství, jež bylo pak i hlavním zdro-
jem a příčinou příležitostí nové jejich
poroby politické, ano úplné jich záhu-
by. Jak vládaře drbové přetlačiti, uve-
dení jejich od Jindřicha I. o poplatnost
navždy r. 1000 o moci své jsou zlomeni,
když Ekkard II. markrabě míšenský
i Milčansko zaujal. (Dokrač.)

Z dřívějších let.

[Dokončení.]

Nemá p. professor všech, nýbrž jen
dovolených prostředků použíti, aby
dítě němčinu naučil, ale vždy platno,
když ten, kdo nemiluje češtinu, tak ne-
hledá dovolené má. (Jednomu takové
dítko, jako jsem byl já, že česky prou-
dilo, přestati, zahanbiti s jiným dítkem ne-
dokáže látky německy povědíti, to myslím
nemá dovoleno před stolicí vlastenectví.
Rodičům drahým, vám nedávám nic
bylo rovněž takjako to její pouhou loutkou
v rukou jiných bud nerozumně nebo
cela zlomyslně jednajících. Že jak jsem já
počátku německy žabtěl počal, já mi
přikojáno německou modlitbou, ze
kterou nic nerozumím, bych pro to v němčině dříve
tím nebyli vinni rodičové, ale p. učitel

na normální škole, jest již na pravdě Boží nás všech. A což tak právě proto nesmíme jí; půl nám odpustit to modlářství, neb což sami říkáte svou pohrdati, aby takto i to bylo jiného, když o kostele jsem měl lid náš tak jí tohoto drahého dědictví po němčinu míti místo Boha, když jsem o svých otcích vážiti dovedl. Poučujme se, němčině místo o Bohu rozjímati měl? Kdy nám možno a dovoleno lid jí v tomto A kdo má tuto zaslepenou prostořilost, ohledu, by jasný pojem o své národnosti tento škodný blud odstranit? Znal ti, co ti jí ctí, a tím dobudeme si zároveň i svým opačným vyučováním příčinu k důvěry lidu, jíž tak velice potřebovat tomu zavdávají? Na nás to záleží, dva, budeme, ctěbudme jádro tohoto lidu dob, ze bratří by jsme zhoubný takový hmyz ného. Náš Šušil praví: „Jak je mé dvě krá, mošli. Proti této prostořilé lásce k cizině sek spanilých ovládalo duše stánek." Jsmy a slepé oddanosti k češtině, proti to, věrni zůstaňme tomu heslu, nebot jako má mnoho jakémusi vyhledávání přečtovaté nám býti přetější, milejší, vzácnější jako s milovaní jiným jazykem jakéž zvlášť ta církev jako ta vlast z jejího živa jsme v naší době se vynasíhá, proti tomu má pověsti? Jestorsky ať se milují v našich nad so Kněz všemocné zasaditi, slovem i skut rech, ctno žijme tak, aby žádná z těch tem dětkám i lidu lásku k vlasti a víře cestet na nás nemohla naříkati. Obec ná co vlastenectví jest, bedlivě vštěpovati. darovali život, jedna duchovní, druhá Zdají se mnozí každý nadšená a co je pogenitky. Církev nás miluje, proč by, mnoho jiného než dychtění po cizotě? — chom ji též nemilovali? Vlast nás živí, Čeština, krásné vyráží pupeny ve všech proč bychom ji za to neslouží? Každá vědách umění a co může spanilý její půl, každá ať má srdce naše celé!

květy jiného než nás těšiti? Ale uvadnou kořen, květy i pupeny vadnou na jednou. Bude-li se němčina dále tak vtírati, ja, ko se stává teď a sobě jako cizen jeden z nich se počínati, tak se jí lid vesměs přidrží, on se zřekne a tvrdina české ná ra, vždy pak, který ji udržuje, jest obecní, rodnosti musí se odvrátit. — Pohyboto kdy, losti.

Vyhaslý a znovu oživený oheň.

[Allegorie.]

Duše jest lampa, jejíž oheň jest živá ví, ra, olej pak, který ji udržuje, jest olej mi, se nestalo, jest zjitřené přáním vroucím Jestroun oheň tento v hojnosti oleje zářícím

plamenem hořel. Stále však oleje ubývalo a plamen se temnil; ta v nitru mém černé mraky bouřiti počaly, a vytknutý cíl se mě zvčá tratil.

O! tento stav hrozná muka utrápenému srdci mému působil. Klid vyhasla veškerá náklonnost k dobrému; přátelé moji, ačkoliv s plnou důvěrou jsem u nich hledal, stali se mými nepřátelsky, již již domníval jsem se, že pod tíží hrozného trápení a muk klesnu, a v tomto krutém stavu se vždy víc a více potmívalo, mnohoslibující naděje v dálce jen pochybně se třpytila, jí dosti mé se pohrnášely na perutích orlích; neprůhledný závoj vždy ubezpečující budoucnosti se rouškou tajemnou pokrýval, poslední výšlehy ohně strávily oheň divokých vášnivostí, výbuch utlumil až posud doutnající plamének. . . . lampa chystala se vyhasnouti. —

Dobře ještě že v tomto rozhovoření okamžiku k znárodku blaženého života na jevo jsem mohl, až dosud nevhlédal se jeho vaší čerň zoufalství do rozbouřeného mého srdce — láska ku víře byla až dosud v zárodku svém nepovržená.

Vzdychnul jsem tedy, a hle zhavý kmot ohně kapky oleje potřely, doutnající jiskra počala se vzmáhati, kol kolem čiré jasno se rozbřesklo, s jistotou i naděje má se objevila, začal jsem znovu spravedlnost doufati.

Vtom jiskra vzplála v plamen, ve spod plamene nový olej se přiřítil, zář se vrátila, nitro mé se rozradostnilo, láska rostla, lampa se naplnila olejem. . . . a já znovu ne lekmiloval. — Láska plamen ohně září o kouřující povýpornje, duše má znovu žije. Ach dokud budeš hořeti, ohni — dokud budu jistě při tvé záři žíti — dokud potrvá olej tvůj?! To nevím, předce však časem k Bohu vzdychnu mocný Ten, bez Jehož nebity i mrtvé k novému životu křísíš.

O duchovních písních lidu našeho.

[Pokrač.]

Veškerá vlast naše od Tater až ke Šumavě a horám Krkonošským, ba z těch by nemohly zvučné oslavovati dárce a původce krásot těch? Náš lid zbožný, který o závod zpívá s ptactvem nadním se vznášejícím, měl-by ten, kdy veškerá příroda chválí Hospodina, mlčeti a nepovznésti hlas svůj k oslavě tvůrce a dobrodince svého? Ale náš lid slovanský rozumí dobře těmto pokynům přírody, věrné sestry své. Šumu stromů, v šelestu útlých kvítek a bylin, v cvrčení i křiku ptactva

přeu zvířat, v hukotu větru, v rachotu hromu a v třesku v pukajících se skal slyší tajemnou a věštivou mluvu přírody, — jeho zbožné mysli věcte, ná příroda chválí a oslavuje Hospodina:

Lesáním se třesou
Hory lesnaté,
Chvála Bohu nesou
Loukytravnaté;
Kdyžto je Duch přiodívá,
Rano rosou zalívá

Kvítkové spanilí,
Vítké byliny,
Jenžto ozdobují
Step i lučiny,
Tepcí také pomalu
S námi Boha pochvalu.

Nic se tu neděje nepřirozeným zákonem, nic náhodou, nic z pudu. „Přejasné slunečko“ z podhoří vystupující hlásá slávu Boží. Kuřátko z kolejce se napájející povzdychuje, hleděvšíky k nebesům děkujíc za každou kapičku vody Hospodinu; do„byče léhajíc, klečká jakoby k modlitbě:

Hned s půlnoci kohout Boha chválí,
Křídly tepe vedle své povahy;
V troubu se bije a zpívá,
Jakž může, tak Pána svého ozývá.
Ano i ti ptáčkové velebí jeho.

*Jak-li se děje v nerozumné přírodě, kterak by měl člověk rozumný, „jsa„tak zatvrzelým a neozvati se plesným hlasem v souzvuku tomto:

Všechno chválí slávu Boží
Co jest na nebi, v zemi a v moři,
Zvířátka ptactvo i ryby,
Kdekoli jaký tvor bydlí.
Ponevadž nerozumná hovádka
Boha chválí i lesní zvířátka,
Pročež rozumný človečo
Nebudiž zatvrzelého srdce!

Zvláště oblíbený obraz v písních duchovních jest slepice s kuřátky, ana mater, „kdo„ láskou svých mláďátek opatruje, včas nebezpečí k sobě svolává a ochra„

nu béře:

Pod večer tvá čeládka,
Co k slepici kuřátka,
K ochraně tvé hledíme.

Nebo: Jsem co k slepici kuřátka,
Nebo naše rozmilá matka,
Nás pohodných se ujmi,
Pod svá křídla nás přijmi!

nebo: Ty jakožto pravá matka
Z Čech vše zlé vyhníš,
Co slepice své kuřátka
Milostivě chráníš.

Ranečně: Proto rej lehneme
Do našich loží,
K tobě my se hneme
Náš všemohoucí Pože,
Co k slepici kuřátka,
K hnízdu svému ptáčátka,
Chorám lesní zvířátka.—

Píseň vítá Čech červánky ranní, píseň provází jeho ranní dílo, píseň pěje před jídlem a po jídle, píseň odevzdává se v ochranu Boží, kladá se večer na své lože; písní obrací se ve všelikých potřebách o pomoc k Bohu, píseň jeho hlaholí díkem Bohu za prokázaná dobrodiní.

(Pokračování.)

* Použito článku p. prof. J. Bartově „Časopisu Matice Moravské" z r. 1871.

Opolna.

Č. 8. Nekrolog jest úplně správně psán. Ci „ zachování rýmu třeba m. v položiti ve; jinak by se tím spolu soustrast an zvěčnělce, takéž mým mi „ rozestavalo jedno slabiky.
bým žákem býval.

Z dřívějších let. Vpomínce výborném pokračování tolik třeba následné opravy učiniti:

Křest. zachován jest .... Velmi pěkná dítce s výborným obsahem. Toliko m. nového slova „ slavský " ti. „ slovanský " správně. Imperativ od sloužiti: slouž aneb služiš ; služ aneb služiš ; jako od vrmoutiti se aneb vermoutiti se: vermuť a, aneb vermutiš se. O Hexaemeru. Slok úplně kořektný.

Nejlepší kost (kostech) jest lépe říkati „ řečech " než řečích. Lépe: mysli (kosti) než mysle (hom. pluv.)

Zvěst jara. Pěkná básnička. Toliko v 2. verši k

Včel. p. prof. Mat. Procházka.

M. jiného st. jiný (od tíž), m. oděná st. oděna, m. sloužiti se (dnp) m. vypůjčiti s. výpůjčka, nemůže učiti se A. učit se (dnp) m. vypůjčit s. výpůjčka, Sloužiti se v novějším čase se zhusta užívá, než

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála, Šlastí Christus touhou cnosti krása
Chotí církev a mzdou lidí spása. *Fr. Sušil.*

Č. 10 r. X

V máji.

Hle jak všechno v máji dýše
novou slastí, jarým životem
hle jak tvorstvo z klidné chýše
ven jdě s jarním spěje vandrem!

Z těch ptáčků četné sbory
v čarolibém pějí souladu,
jako nebeštanů chóry
v soutou když se druží ve radu!

Hle jak včelka tamo pilná
vonnou z květů sbaje lahvičku,
hle jak příroda tu vilná
ve svém rozkoší se obročí!

K svému všechno zírá ráji
v radostech svou kochá potrobu,
květ jen svadlý v jarním máji
k pěsnému tam spěje hrobu!

Protestantismus v Německu.

Protestantské Německo činí sice konfessionálně horlivého duchovnictva menší polovici národa, jest ale po duchovně poněvadž větší počet vy- litický a duchovně mocnější; - poli šich škol osazen jest protestanty a ticky poněvadž dynastie německé jsou literatura vyrostlá z velikého rozdílu z větší části protestantské a zpráva po celé křesťanské minulosti jest v jemská jest i v krajištích katolických širším smyslu protestantská, úzce spo nejvíce v rukou protestantského a jena s reformací s protiúderním

humanismem.

Lutheránští theologové obírali se po
dvě století jen dogmatikou a polemikou
studiem biblické a dějepis církevní však
zanedbávali. Bohoučan to písmem dě
sáhlo nejvyššího stupně nejen u lidu pů
vodního ale i u duchovních. Učení
reformatorů vyvinul se pyšný náhled
o úplném porušení církve jakoby
Kristus po smrti apoštolů od ní byl od
stoupil a místo své statnou přepus
til, až pak vystoupil Luther. V tom
smyslu pojali a psali protestantští dě
jepis církevní. Jim byla církev jevišti
tem, nevěrnosti, všichni její předsta
vení byli zpředu kacíři a církev úpl
ným blahoncem. Tento náhled dějepisu
křesťanského přešel pak v literaturu
a ven v život vzdělanců.

Zatím uhasla víra v neomylnost ka
tolických, kněží protestantských. Luthe
ská pravověrnost vždy víc a víc ztrá
cela ochranu státní a přece protestan
ty povstali theologové jeho bezohled
ně hlubiny a protivy učení reforma
torského odkrývali. Od té doby pře
hlásily se hlasem všecky postupy ve
doucí náboženského. Historie křes
ťanská před reformací líčila se jako
hřbitov s rozpadlými náhrobky a
prachnějícími rozmetanými kostmi,
na kterých se jen přísavné stíny ští
ly. Spásou v božské řízení církve
klesla i víra v božský její původ. Ale
kmene kořen dle běhu počátek pove
dou nám a odsuzován. A mužům, kteří
víru a chléb křesťanstvu předkovali ne
bývalo jim ustoupiti na ono duché vší
láky prázdné ledo představo o Bo
hu s mravnosti a nemravnosti jeho,
to sluje rationalismem.

Jistější však a mocnější byl účinek
spisů Semlerových, Lessingových a
filosofie Kantovy. Za několik let po
padli od positivové víry zejména učí
telé bohovědy na universitách, po nich
kazatelé protestantští a nové poko
lení duchovních vyrůstalo v ratio
nalismu.

Ve Francii uchvátila lehkomyslná
nevěra pouze vyšší stavy; duchovenstvo
se jí více ubránilo a jen malá část od
padla v revoluci. Většina zůstala věr
na víře i v čas největšího pronásledo
vání. V protestantském Německu hlá
sali duchovníci materialismus a
způsobili v lidu odpadnutí od křesťan
ství.

Zachovanou moc v novorozené
církvi této dostali knížata z ruku

theologů, čímž nabyli neobmezené vlády v církvi protestantské, a při ní v německé polik církví vznikło tolik bylo knížecích a stavovských krajišť. V každé krajině byla samostatná církev od jiných oddělená, jež nota všech pozůstávala v odporu proti církvi katolické, a kdo přine dle ku svornému usnešení polik pá nů, jenž mají rozličné letory, zášlo nosti a žamysly, a bavidla ke hříchu a nectesti? Tento stav vysvětluje a, mlouvá nepovočné obtavnosti a va, dy v církvi této.

Roce r. 1817 v Prusku započatá a jinde napodobněná smísila církevní Lutheriány s reformáty Kalvinskými pod jménem „evangelitků“; jméno protestant podkládá se za stranické jméno „evangelický“ ale označuje jen protestantismu katolicismu. Roce tato byla osnovám aktem Jedrička Viléma III. Jeho a gonda měla být svazkem sjednocení, narazila sice na mnohé překážky, uve dení živlů liturgických do služeb Bo žích zdálo se povážlivým sbližením se k církvi katolické, ale přijala se přece rychle, nejvíce v zemích Prusky v Badensku, Anhaltech i se Kurhesku, Jen několik obcí se jí protivilo, které však vláda prusků vyhlásila za „nebezpečné sektáře“ a povstala proti nim. Mnoho tisíc se vystěhovalo a nikde nepozdvihl se hlas proti ostrosti byzantinského nucení, kterého staroluteráni zakoušeli, liberální tisk tleskal pochvalu. Do synodě Kratislavské (1841) byla odělena církev luteránská, kterou vyšší vláda tepí co sektářskou.

O Hexaemeru.

[Pokrač.]

Tato řada dnův se dnem sedmým tvoří paralellu, nikoliv ale naholi, lou nýbrž pod zdoba samého chtěnou a způsobenou. Proto jedná se tupé, ce o pojem sedmidenní, než o pojem den. Nám úplně bostejno, pozůstá, valo-li ono šestidenní z minut, hodin či ze dnův neb tisíc let. Bylaby ale mnohem hrubší odchylka říci, že Bůh stvořil svět v pěti dnech, neb v osmi. Hebot jela Bůh v jednom okamžiku neb v tisíci letech rozdělení vodstva způsobil jest z náboženského stano, viska jednostejné. Kdy Bůh nařídil slaviti sedmý den ku cti Stvořitele a ku díkuzdání za dobrodiní, kte, ré se nám stvořením stalo, tu musel

průběh stvoření v šestidenní době, my nemůžeme říci: Bůh nemohl na
an sedmý den slaviti ustanovil. co neučiniti, poněvadž nenahlížíme
Vedle náhledu uvedených mezi jakým účelem to Bůh učinil.
jest jiný náhled tak zvaný ideální. My musíme též věřiti, že Bůh mohl
který ve svých základech sv. otec, v jeho okamžení jediným pikosem
gustina nagnačen jest. V novějším zemi tak stvořiti, že se hodila ku
čase mnozí učenci jej zastávali, což bydlišti lidskému. — Stvořak mezi
tero dní není šest po sobě následujících, me naopak myšleti, že to jediný Boha
ších period výboz jen šestero stránek důstojný útvar a že Bůh to tak stvo.
fás stvořitelské činnosti Boží šestero říti musel. Třebať nepřísluší nám
hledíšť či šest logicky různých momen, soudit, jak Bůh působiti musel,
tů činnosti božské šest stvořením v, nýbrž jen jak skutečně působil.
skutečněných božích idejí. — Sv. Augu Podařilo-li se nám poznati to, což
tin představuje si to následovně: musíme říci: toto působení božské
Bůh stvořil svět v jediném okamžení, jest výron jeho moci a moudrosti.
pak předvedl andělu a ukázal jim sa, A abychom však ukázali, shodu
stvoru v šesti obrazích čili scénách, jediného neb druhého náhledu o stvo,
Šestkrát opakovanou větou byl večer ření vesmíru v šestidenní, třeba za,
a bylo jitro jeden den atd. Jednáme, hodno bude uvésti spolu soustavu
vá se dle sv. Augustina čas nýbrž geologickou potud až na naše doby,
poznání andělů díla stvořitelského. jí proniklo.

Večer a jitro jsou jen obrazná o, Přírodozpytec Werner pokoušel se
značení dvojího poznání andělův, zkoumati nejen jednotlivé nerosty,
totiž poznání z neprostředního zře, ale i celé horniny a pak vše, co se
zení na ideu Boží a poznání své pozdě jen málo bylo o povaze horni
ho ze skutečnosti. — ních a o skalinách, utvořil prvních sou,
Bůh jest všemohoucí a proto může stavu geologickou. Zdá se vůbec za to,
ve svém působení na věnek rozličné že hora zemská z pouhých prostře
nou cestu voliti. Boží působení se skládá a tak nazvány jsou ty,
jest pro člověka nepochopitelné a ty které krystalové prostry, břidlice,

naté, na nichž ostatní vrstvy spočívají, předhistorické, tak zvané nové náplavy (alluvium) jsou již historické. Prahory tyto tedy mnoho všude na povrchu zemském se objevovati, kde tento pozdějšími útvary potrhán nebo jinými převrstvami porušen nebyl. A skutečně vidíme horniny břidlicovité pokrývati velké prostory zemské; z nich se skládají dají i veškerá pohoří, jež pokládáme za nejstarší skály takzvané prahory. Dle jeho náhledu bylo na prostředně na břidlicovité vrstvě těchto hor nejprvnějšími útvary, od nichž ku pozdějším usazeninám tvořila se přechod celá řada hornin, jež přechodními horninami pojmenoval. Ale vyskytují se i útvary jiné, jež dokazují, že se utvořily rozvrány druhohory. Na těchto ukládají se uhelné útvary takzvaného. Mocné sloje jeho ukazují na velikou bujnější vzrůst rostlinstva tehdejšího, kterým se připojují tak bujnější vzrůst rostlinstva tehdejšího, zvané náplavní útvary. Tyto jsou které se skládalo hlavně ze stromovitých kapradin a z rostlin plavuňovitých. (Potrač.)

Křesťanstvím zachován jest národ náš — toť jeho spása. (Lotr.)

V polovici XI. století počala svítati Když pak pozdější (1042.) syn jeho Polabanům nadějnější budoucnost. Gottšalk, v němcích po křesťansku Jaromír. Sice již 1022. přijal knížě Bořivoj, vychovaný pomocí Dánů se jménem Přibigněv syn Mstivojů II. kříž, zalo knížectví Bodrické a pozdější panství ale pohanství Arkonské zahynul i Lutické a jiných Polabanů za, vraždou rukou jakéhosi Sasa, kladě jak na severu rozsáhlou

ničí slovanskou, jal se opětně vůbec, čalo křesťanství opět pomáhat se
ci šířiti ve svých zemích víru křesťanskou, jímati, ale spolu zmáhal se vliv
odevšad zvala přijímal věrověsty za, německý, který po smrti Jindřicho,
kládal biskupství, chrámy, kláštery, což způsobil tuhé války mezi syny
a tyto i sám pomáhal německým jeho Knutem a Svatoplukem, a pak
kazatelům učiti lid novému náboženství, novou reakci pohanskoslovanskou
ženství, cizí jich řeč po slovansku za knížat, s Niklotu bodrotského a Dra,
vykládaje, než byv snad pomáhal Bislava, pagerského. Proti pohanský
více než třeba bylo a slušno, Němcům těmto knížatům učiněna byla (1148)
nakloněn i podroben, nenaleznami křižová výprava vedena vévodou
Gottšalk důvěry a oblíbě u svých zase Jindřichem Lvem, a stal,
krajanů. Po čtyrnáctimaloté jeho bertem, arcibiskupem Hamburský
dále 1066 vzbouřili se Bodrci i Lu, za pomoci moravských knížat Otty,
tici a usmrtivše s ctěným knězstvem Vratislava, Svatopluka, a plamen,
i knížete svého, Křesťanství opět z ckého biskupa Jindřicha Zdíka. —
kořeně vyhladili a za krále zvolili Chrabrý Niklot, odolal sice výpra,
sobě křikem, pohanské knížě ran, vůle, ale podlehl předce pozdější 1160,
ské. Tím nabyla Rána převahy v přesile Jindřicha Lva, sám zabyno
celém Polabsku, a chrám i knězstvo v boji. Jím zanikla poslední svob
starosvatné pohanské strkony zdá. Za Slovanův Polabských, aniž Lu,
li se zatemňovati všechen lesk slavy bici z největší části již 1157 od Albrec
hlavně od sv. Benny, biskupa, Míšeň, za Medvěda, markraběte braniborské
ckého způsobem bitvy mírným za, ho úplně byli podmaněni a jen díl
vání ného křesťanství. Ale i Kruk Luticů severních dostal se pod vládu
jinak moudrý knížě po dceři poty, Vratislava knížete Pomořanův. S.
né vládě úklady Jindřicha syna 1168 dobyta jest od Dana Konečné i
Gottšalkova zavražděn (1105), a slavná kdysi strkona, ránská, a
Jindřich německou podporou svá — chrám Svantovítův rozbořen. —
jal se v rozsáhlé jeho panství celého. Tu 1 sprovč kdy chrabrým
Polabska, sídlem v Lisicích. Tu po, ale nesvorným Polabanům, smrtelné

již zadána byla, ráno počalo na ssu, ložno a upevněno (1107) křesťanským
činách svobody a národnosti slo „knížectem Vratislavem I. synem Kru-
vanské křesťanství jako poslední ji „kovým, a dochovalo se až do století
čcha hlubších kořenů zapouštěli XII. vytrvnuvší teprv 16. Bogu,
na severu slovanském, ale zároveň slavem XIV. – Polska v Lužici zachra,
nastalo tu hlopotné poněmčování, mili Lužové posálští zbytky jazyka
če slovanských krajinách usago „a národství svého, aniž přijavše za
váni jsou němečtí soudcové zpáš moravské polské a české vlády ná,
cové a hrabata zpustošené osady, bezženství křesťanské volnějšími byli
žaliňovány jsou německými osad, plniti pak vložené na ně závazky k
íky liv domorodý utiskován a říši německé. Tak zaniklí bez kře,
huben an zatím cigánci všemocný „ťanství mocné ony větve slovanské
mi výsadami a ochranou jsouce nad jich hroby zbudována posud
podporování mohutně se šířili a stojí rozvíjející se velitá říše němec
utorgovali v novém domově. Za „ku.
ravnický rod Sklotovci drobán v Mrohem lepšího osudu dostalo se
četná úvěrná knížata a vasaly ří, sousedům našim Jihoslovanům. B,
še německé, a tak se stalo z jich v po, litický rozvoj u nich nebral se tice mě,
lovici XIII. st. veškerá důležitost pěk rem přiliš šťastným. Požívalit slo,
vejšího národa Bodrců a Luticů vané Korutanští jen krátký čas za,
vymizela spolu i s jazykem a ná „mostatnosti pod vlastními knížaty
radhosti jejich, v Pomořanech před, Boutem, Chotimírem, bývše borgo pře,
ních, kde sv. Otto, biskup bamberský mocemi vznati vrchní moc Bavorů
dvojí apoštolskou pouti svou 1103. za Thasila II., pak Franku za Karla
1139) beg meče a vojska, poravým způ, V.; a pogáči, Němcův za Arnulfa. – Sl,
sobem věrovečtným Křesťanství za, bové mezi sebou nesvorní podlehli
ložil, uchovalo se aspoň tice pamo, nadolské Řeků a Bulharův. –
nický rod slovanský, nikoliv ale slo Chorvatům ve dvoje knížectví: dal,
vanská mluva a národnost. Sy, mato-chorvatské (Bělehrad) a chor,
loštin panství rodu Krukova za, vatsko-posávské (Sisek) rozpadlým

bylo záhy po svržení vlády byzantské ratkia z Říma poslaných, ale na delší čas (788–831) až do Lorina dlouho ještě potom kolísalo se mezi úpětí pozdějším panství franského, pohanstvím a křesťanstvím, až teprve ale již v VII. století a dříve přicházeli za věku sv. apoštolů Cyrilla a Methoda jednak z Italie a z Němec ku Chorvatům dějc, okolo r. 868. poddavše se obojí koruně, jednak z říše Byzantské Srbové pod knížetem Mutimírem a z Říma ku Chorvatům a Srbům kněz a Chorvaté pod Tedeslavem znovu ji křesťanství hlásat, spásonosnou víru nadvládě byzantského cára Basilia ku Kristovu, která zde záhy a tím lid, vlivem jeho úplně ku křesťanství více u Jihoslovanů balkánských, přilnuli, přijavše zároveň i liturgii brzce zapouštěla kořeny k mocnému slovanskou. U Srbů zachovala se li, vyrušen, tak že již r. 866 rodilý Slovan, liturgie slovanské až dosud, ovšem v ran Sticetas provýšen jest až na důstojenství patriarchy Carhradského. By náním pravoslavným pozdější uvedl, lat tu založena víra Kristova, naklín nim. U Chorvatů byla několikrá ném, nesobeckém hlásání slova Jeho, te odstraněna, jako již za Brann hr, na úplném nijak nepodrobil mír 879. jenž od Řeků odstaupiv vlastním přesvědčení národu. Znovu k církvi římské opět se připojil, pan apoštolové Korutanců byli Eustach, za Tomislava na synodě Splitské us a sv. Amand, vrstevník Sámův 925 a za Křesimíra 1059 opětně (630), pak polnohradští biskupové na synodě Splitské, konečně ale do Rupert a Virgilius, který za knížete volili Znojemc IV. 1248 dle řádu římsk te Chotimíra již na prvního biskupa, užívati v krajích, kde potud panovalo pa Korutanského posvětil Modes, a tak zachovalo se obřadu slovanského až po dnes ta, a konečně polnohradský arcibis v diecesi Kerkské (Keglia) a v několika tup Arno, který započaté dílo svých ohraních diecese Zadarské Splitské, předchůdců dovršil. ské a Šibenické. (Dokrač.)

Srbové pak a Chorvati byli již 640 Moudrý a bohač.

na víru Kristovu obráceni od kněží, Moudrý jest vždy bohač a bohač jest zřídka moudrý
na žádost byzantského císaře Irle, skrz věci zaslepený právě opačně vidí.

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála. Šlastí Christus touhou cnosti krása
Chotí církev a mzdou lidí spása. Fr. Sušil.

č. 11. r. X

Němu příteli.

Což ni růžné vesna skytá zápisky? Vánek morný, jenž ti vrývá porobu
Což mi cvrkot vrbek jara čilý? Duchy, buď jist, v těsné pojí sbratry,
Sochlebť je to, mračné jsou to blýskavy, Vždyť vědou k nebes výši žalobu
Tebe nám-li žádat, druhu milý. Vdanžen bys byl v dřívější jim Bratry.

V bolu sklesném smáčí se mi křesnice Kýž nám mine v lesklu tamní závěsa,
V každém na tě pohled sdělném vědu Kýž nám skřítnej družnou opět vládu!
Přím-li vždovní mdloby tvé ty bitice, Pak i církev s námi nikdy zapřeská,
Již tvé tělo těsní u bez hledu. Poležit už jí činem budeš žáhu.

Kýž i mé zde stesky k Sámu zahučou
By ti snesly želaný zdar s výšky,
Vždy dej, nové ať ti síly dodnou,
Vroucí by pak žití tvého zvuky!

Hexaëmeron. (Pokr.)

Musíme se vůbec diviti obrom- ovšak jak četní že vegetující život
ném množství nahromaděných lá- vegetativní, tak opět v této vrstvě ne-
tek rostlinných ve vrstvě uhelné; nalezá se nižádný život animální.

V vrstvě však hned následující to- stva u živočichova dvakonor, shledáváme již permské nejsou zastoupeny tak četně, zvláště co se týče rostlinstva, na formy nynějšího tvorstva upomínají. Zbytky ssavců a ptáků nejsou vzácné. — Kořist ta pohřbena leží se tu nyní vzhůru nohy, jež tuhé mesozoistická šíje, které svět hlav vidět. Nosorožci, hro- vstva se nazývá, dělí se opět ve 3 : chové (Hippopotamus) a jiní ssavci vymí- čtvrtení, z nichž první útvarem tria- řají velikostí a počtem nad nynější, ovým nazýváme. V tomto útvaru nalezení jsou 10 vysoký a jakýsi druh již nalézáme nemotorno známky koňů. — Útvar třetihorní či mola- ptérosovitému druhu ptáků se podo- sový rozeznáváme se předchozích bující. V druhé vrstvě, která útva- svou nepatrnou tvárností, zvláště ale tím, rem jurským se nazývá, poutají že obsahuje zkameněliny dokonale vyvi- naší pozornost mimo zkamenělin nutých rostlin a zvířat, rovnovajících své zkamenělin dovedla zvláštní tva- se úplně s nynějším rostlinstvem a živo- ry živočišné. Vyskytující se tu zejmé- čichstvem. Listnaté stromy, ssavci a jiná na otisky raků, hmyzů a zbytky léta- zvířata v velikém množství se tu nalez- cího ještěra (Pterodactylus), kterali, jí. — Napřáno či li útvar čtvrtohor- menší i větší, ryby, plazů a jaký- ní rozeznáváme dvojí nejmě napřáno ji vodní tvor Libellula či vážky obd- starší, který s předhistorické Sobě se uvá- zvaný, pak Ichthyosaurus (ry- žil a který nebesahu i zmizel ze li- boještěr) a asi 40 dlouhé střevoido- stých ani jakých pozůstatků o čin- vé a j. v. Ptáci a ssavci se tu velmi zřídka nosti lidské soudících, a napřáno nalézají. V Anglicku ale nalezena čelist, novější, který běží počátek s dobou, která se přičítá jakémusi druhu ssavců v níž postavil tvůrce člověka a prostředí vzdálených Phascolotherium zvaném, živočichstva učinil jej vládcem veškeren- Křídový pak útvar je třetí, z mladšího stva. Útvar napřáno obsahuje četné druhohory se skládají. Vejcovná vajíčka zbytky zvířat z části až posud ži- jících, zkamenělin prvohor se zbytky rostlin z části však vymřelých a spíše útvaru

těch tlakem nad ležejících, které vodními
proudy na nové dále zaneseny a opět po-
hřbeny byly. — Složno, že tímto způsobem
vznikla ona ložiště kostěná v mnohých jes-
kyních zvláště v pohoří jurském se nale-
zající, v nichž nahromaděny jsou hnáty
a lebky přežvavců, hlodavců, vícero-
pyscných, pak měsožravců a hyen, jež
do nejnovější doby panoval náhled, že v
nálezech z čtvrtohorních mezi kostmi lid-
ských činnosti lidské. Avšak
nálezy nejnovější doby naprosto vedou k
přesvědčení, že žil člověk již v době nás-
dvojící bezprostředně po době útvaru tře-
tihorního. — Z nálezů jest v kyních na-
lezeny jsou ostatky zvířat jejich vyhy-
nulých již v době čtvrté a ve vrstvách
nejhlavních vyskytují se nástroje kostěné
i křemenné jako šípy, nože, kámeny do
praků atd. pocházející z rukou lidských.
Naplavení novější počítá se od historické
doby a děje se téměř každodenně před oči
naše. — Toto jest krátký
přehled geologických výzkumů naše-
ho století. Zbývá nám otázku rozluš-
titi, zda theorie proti s výzkumy geo-
logickými v souhlasu stojí. Na otáz-
ku tuto, podle toho co jsme dříve o výs-
kumech geologů se zmínili, musíme
vyznati, že nahlédnouti, do kterého
šest dní jest šestkrát čtyry a dvacet
hodin, stojí v nimi v nesmiřitelné
neshodě. Avšak nesmíme nazpět hle-
děti, že výzkumy na poli geologie jsou
úplně úspěšné, poněvadž se neshodují
s písmem s., nýbrž můžeme na nej-
výš tvrditi, že souhlasí výzkumy tyto
v podstatě své správné, což jest dosloy-
ný výklad 6 dnů nepravý a musí tedy
k jinému výkladu místa toho sáhnou-
ti. — Toto jest ona důležitá příčina,
dle které po zákonech hermeneutických
pravidel k jinému výkladu sáhnou-
ti se musí. — To se pak týče oněch geo-
logií, přijímají tito okrouhlé mnohdy
mnoho tisíc let ku stavení bí-
nám svým. Avšak to jsou jen samé
domněnky, v nichž se každý rozchází
a sice dle toho, jak který geolog cítí
oddán jest. Jsouť pak oni geologo-
vé velmi štědří v ohledu tom, protož
za úplně pravé to vzíti nemůžem,
když oni v trvání času se neshodují a
svévolně počet let jen zvyšují a tisíci
lety takřka házejí, pak nemůže náš
nikdo mutiti, bychom to vzali za pra-
vé. Naopak professor Göppert uči-
nil pokusy rozličné, totiž chtěl hnědé
uhlí a kamenné umělé vytvořiti, což
se mu skutečně při mnohých rostlinách

po ječmeni roce, při jiných zas po žitu ro-
cích úplně podařilo, tak že z toho lze sou-

Dítě, že ku utváření uhlí není třeba tak-
hočasu jaro vůbec od geologů se udává.
(Tokrát.)

Křesťanstvím zachován národ náš — tot jeho úspěch (Pokr.)

II.

Vstaň Tetíchrade, tedy jest čas,
Jeď rozvíjet mocnost svoji,
Slyš vítězů sebe lidu hlas
Jenž k tobě v poctě se strojí.

Co tamto na severu pohanství Slo-
vanů západních ustrnulé v Mo-
ravě, knížat Moravských. Na po-
čátku století IX. vystupuje zřetelně na tem-
ném obzoru dějin Moravských Mojmír,
velemocný kníže, jenž při jasu křesťanství
od Urolfa, biskupa Pasovského, zachovával
mír a přízeň s Franky, svými tehdy poněkud
vrchními pány. Bylať se bez pochyby
Moravané již asi r. 803 v Řezně zavázali
poplatkem Karlovi V. po jeho vítěz-
ství nad Avary. Zaujímal pak tehdy národ
Moravský snad pod různými knížaty ne-
tolikonynější markrabství nyní Dolní
Rakousy a Panonii severní od Dy-
ru spuštěnou. A Mojmír, sídle na Te-
hradě snažil se rozšířiti a upevniti moc
svou po celé Moravě především tím, že se
ve menší její knížata pobouval, a po-
je tak všecky Moravany v celistvý svazek
jal se opětně zakládati velkou říši Slo-
vanskou. Mezi jinými zapudil r. 830

Dítě, že ku utváření uhlí není třeba tak-
hočasu jaro vůbec od geologů se udává.
(Tokrát.)

Křesťanstvím zachován národ náš — tot jeho úspěch (Pokr.)

II.

Vstaň Tetíchrade, tedy jest čas,
Jeď rozvíjet mocnost svoji,
Slyš vítězů sebe lidu hlas
Jenž k tobě v poctě se strojí.

Co tamto na severu pohanství Slo-
vané záhubě vstříc se brali, a na jihu
světlé símě blahodárné nauky zdárně
vzešlé, již vzkvétati počalo, dělná
pod československý ještě v temnotě po-
hanské. Státní a politický rozvoj je-
ho bral se celkem směrem dosti zdárným.
Již na počátku VII. století sjednotily
se různé větve Jmene československé-
ho pod chrabrým vůdcem Samem
s jižními a severními slovanskými
sousedy svými a svrhše ze sebe jho
avarské i od severu útoky výbojných
Franků utvořily první velký stát
slovanský, který sahal od Alp Štý-
ských až ku Spravě a Havole na sever
a do Karpat na východ. Ale smrtí Sa-
movou rozpadla se i tato první ochran-
ná jednota Slovanů. Pevnějšího zá-
kladu a delšího trvání měl teprv
druhé sjednocení drobných větví Slo-
vanů západních usnutečněné od Moj-
mírovců, knížat Moravských. Na po-
čátku století IX. vystupuje zřetelně na tem-
ném obzoru dějin Moravských Mojmír,
velemocný kníže, jenž při jasu křesťanství
od Urolfa, biskupa Pasovského, zachovával
mír a přízeň s Franky, svými tehdy poněkud
vrchními pány. Bylať se bez pochyby
Moravané již asi r. 803 v Řezně zavázali
poplatkem Karlovi V. po jeho vítěz-
ství nad Avary. Zaujímal pak tehdy národ
Moravský snad pod různými knížaty ne-
tolikonynější markrabství nyní Dolní
Rakousy a Panonii severní od Dy-
ru spuštěnou. A Mojmír, sídle na Te-
hradě snažil se rozšířiti a upevniti moc
svou po celé Moravě především tím, že se
ve menší její knížata pobouval, a po-
je tak všecky Moravany v celistvý svazek
jal se opětně zakládati velkou říši Slo-
vanskou. Mezi jinými zapudil r. 830

spurného pohanského dosud knížete Nitranského Tivina, který však od Ludvíka Pobožného vlídně přijat byl a přijav křest věrně žel ve správu panonskou krajinu na Blatenském jezeru Znamenaje Mojmír, v čem tehdy a vůbec jsi dině za čelníka spása národu pohanského, podporoval všemožně v lidu svém vznikající křesťanství. Byl vyslán od Adalbrama arcibiskupa a metropolity solnohradského Hostel křest. v Nitře, jakož snad i v Moravě, Čechách a Uhrách, župních sídlech, stály jí chrámy křesťanské. S Tivinem ve svém údělu mnohé vystavěl chrámy (Mosburg) a křesťanství vydatně podporoval. Úrodně pak připravena byla Morava, horní Panonie od r. 803 a zvláště od r. 829 biskupství pasovskému jež by bylo podřízeno metropolitě solnohradskému pak Panonie Dolní na východ a jih od řek Litavy a Rábu byla podřízena přímo arcibiskupům solnohradským. I v Čechách vidíme již tehdy první stopy křesťanství; dala se totiž za knížete Hostě[illegible] křest (845) v Řezně dobrovolně pokřtěti čtenáctero českých bohů i s bůhem svým. Od té doby počítány byly Čechy až do založení biskupství pražského v diecesi Řezenské.

Ale zvrůstající Mojmírova moc hrad a dělení samostatnost říše nejen napokon sílila Ludvíka (843–876), krále německého; proto stáhnul 846 na Moravu a sesadiv Mojmíra ustanovil knížetem synovce jeho Rastislava. Ale klamal se velice Ludvík doufaje míti příště v Rastislavu knížete sobě věrného. Vyvolil totiž sobě Rastislav za úkol svého života sjednati sobě a národu svému plnou svobodu a nezávislost, a založiti trvalou, samostatnou a křesťanské vzdělanosti šířící Slovanskou vedle říše německé. Již r. 855 spojiv se s Bulhary a domem Byzantským hledělo se vymaniti z poručí franského a porazivo vojsko Ludvíkovo do Moravy vtrhlé, dobyl vskutku Moravanům různosti a vlivu politického jakožto národu nezávislému. Než právě proto bylo mu pak tímže ustavičně válku vésti s Ludvíkem. Spočátku sice ostaven byl od Bulharů a důvěřuje příliš málo vlastním silám účastnil se panovíce v bojích proti Králi, zvláště v posledních vzpourách Královičů Karlmanna a Ludvíka, pak ale r. 868 spojiv se s Čechy a Srby tytýž svým prospěchem bojoval proti přesile spojených tří vojsk franských a snažil se o nadobytnou pevnost Velehrad. — Ale zvrůstající Mojmírova moc hrad a dělení samostatnost říše nejen

uhájil, ale též již utvrdil, přinutiv posléze r. 870 císaře výhodným pro Slovany mírem uznati jejich nezávislost. Tu ale znamenal Rastislav, že nelze uhájiti samostatnost národa a uchystati jemu blahou a trvalou budoucnost, setrvá-li dále v pohanství. Byl sice Rastislav sám již křesťanem, jakož i mnozí jiní Moravané zvláště přední muži a vladykové; ale jádro národa trvalo dosud v temnotě pohanství. Nebo přicházeli tehdy věrověsti nauky křesťanské buď ponejvíce Řekové ze sousedních diecesí německých. Bylo pak Řekům tuto slovanského jazyka, mravů i obyčejů ponejvíce nezvyklým nedovedli dorozuměti se s předky našimi a pravý křesťanství přesvědčivě jim předneseti, a proto křesťanství tak hlásané nezapustilo tehdy kořenů hlubších v půdu Moravskou, ač u zbožného lidu slovanského vůbec úrodnou. Žádal tedy veliký a vzdorný křesťanství na Moravě byla ta okolnost, že znamenali dobře svobody milované Moravané, kterak sousedé jejich křesťanství na ústa více méně jen za prostředek a záminku užívají, abyt též z nich jako z Slovanů severních její pomocí moc a vládu tou snáze rozšířili, a odjímajíce jim samostatnost jich poddanosti a poplatnosti na ně vložili. To dobře věda Rastislav míval uchýsti se k Řecku, z Němec, nahlížeje však při tom hrozící se pro národ svůj nebezpečnosti křesťanství. Obrátil se tedy vedle Říma, pramene všeho zbožného poznávání, především hlavně k Byzantu, státu tehdy téměř s půly slovanskému, kde již od dávna nauka Kristova kořeny své zapustila a bujně z světa jící i hojné ovoce přinášela.

(Pokrač.)

O duchovních písních lidu našeho. (Pokr.)

Mnohé z písní těch jako obětnice kolují rokem církevním, ustavičně k pobožnosti rozněcujíce v srdcích utvrzují a svátky a hody Páně veselejšími a slavnějšími činí. V adventu, kdy zahalena jsou oblaka mraky, volá toužebně Církev:

Pohněte se pahrbky
Otevři se země!
Vyveď utěšeného
Světa spasitele!

Prolomte se nebesa,
Hojnou rosu dejte,
Rozlejte sucholst země
Děle nemeškejte!

Na to: Již nebe vychází Jitřenice, Temnost již nepřekáží.
Temný oblak prorážíš. Nebeská rosa padá
Za ní následuje slunce, Nebe se nám otvírá.

Slavnost Božího narození padá v dobu krutých mrazů. I zalétá zbožná mysl lidu našeho k Betlému, kde nalézá Božské novorozeňátko leže na chladné stáji. I volá přírodu, aby přispěla ku pomoci a zahřála ložo Páně svého:

Přijď peří hrdličko,
Ach, vyskoč sluníčko
Zahřej to ložečko!

V době postní, kdy připomíná se bolestná smrt Kristova, vyzývá přírodu, aby plakala s ním nad smrtí Páně:

1. Zatmi se měsíci,
Zhasni blesk ve slunci;
Pro mou zlost Ježíš umírá
Na kříži visící.

2. I vy třpytící hvězdičky,
Zatměte svoji krásu,
Měsíce malé družičky
V tom půjčte bolestnému času!

3. Ach plačte se mnou kameny
Trhejte se skály
Vylejte slzy proudy
Pro krále trpícího!

Minuly smutné obřady pašijové a nastává příjemný a plesu plný zjev z mrtvých vstání Páně. Mysl slovanská zradostněna velebným zjevem tím nemá se za dostatečnou k oslavení události tak slavné a vyzývá ze spánku jarního probouzející se vesnu, aby veselila se s ní nad vzkříšeným Spasitelem:

Pučte, kvěťte již stromové,
Zelenejte se lesové,
Zlatý kvítí vydávejte!

Hned oděno jest vše v nový šat, hned jest vše radostnější, veselejší:

Nebesa světí jasnější,
Měsíc i hvězdy světlejší,
Jetou potůčky zvolnější
Oblí vzchodí spěšnější.

Zesové se zelenají
A štěpové prokvétají
Vinice vůni dávají
Ptáci utěšení mají.

Přiletělo jaro z jihu, zázračný dech jeho zavanul a hned se vše svátečně v nové kelíně oblékd. Každá louka jest samý květ, každá halúz chce novou píseň rozprávět a les i niva, luh i háj samou vůní dýše. Velký svátek v přírodě se slaví, všude zvonky k Jemu se vdnějí a sbory pernatcva veleboú pěvadelú zpěvy májové oslavujíce Královnu Vesny, červenobílou rajskou růžičku, v panibu lilij vonnou Konvalii. Tu vždy veškerá příroda hlomí se a plesá i člověk slovanský ze srdce city radosti přepiněného volá:

Měsíce máje
půjdem do háje,
Kde květky lesními
větříček hraje.

V tom pěkném háji
ptáčkové hrají:
Zdrávas Maria
líbě zpívají.

Květky s břehu,
Korunku vijme
A tu Synáčkovi,
Marii dejme.

Není-li tato píseň nežným květem v rajské zahradě přírody vypěstovaným, kde každý květ dýše vůní k oslavě Tvůrce svého? Snášejme o ní, v sadečtom, květku, jejíchž korunky prostkládány jsou lístky květin libanonských, a které více svou pestrostí nás obdivovati budú, a opět jiná nežná, která libou vůní daleko od sebe stelou a nás k sobě vábí. Vedle nich stojí podobná vážným dubům, která více vznešenosti a hlubokosti myšlenek vynikají. (Pokrac.)

Opolna.

Čís. 9. Květka rovná. Krásná a velmi zdařilá báseň, toliko slovo „spoly" (tuším m. spolky) není správné, ano se toho nikde nevyvá. Křesťanstvím zach.... Výborný obsah a velmi krásný sloh, toliko m. Ku nový m, Ku opětnému, polož se K novým K opětnému. K dřívějších let. Obsah i sloh chvalný — toliko m. „by jsme "stúj" „bychom" a m. „tak" se jí lid vesměs přidrží a se zpomění" polož se: přidrží se jí lid vesměs a zpomění se. Vyhaslý a znovu ožívený oheň. Velmi krásný to obraz ve sloku vzorném. (m. pod tíží stúj: pod tíží). O duchovních písních... Vše velmi zajímavé a pěkné. — Čís. 10. V máji. Báseň zdařilá. Protestantismus v Čechách: chvály hodný článek dle obsahu i skladu. Toliko m. bavidla polož se vnadidla, m. náklonnost slúj: náklonnosť, m. nepočetné stá nesčíslné = nesčíslné u před slovy: „ač pak vystoupil Luther, polož se: a ačkoli prý to byl až době, v níž vystoupil atd. Hexaëmeron. Vše výborně vyličeno. Křesťanstvím zach... Vše bez úhony. Moudrý a bohdár. Nápis ten jest zdařilý.

Věd. f. prof. Mat. Procházka.

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála, Slastí Christus tužbou cnosti krása
Choť církev a mzdou lidí spása. *Fr. Sušil.*

Č. 12. r. X

O duchovních písních lidu našeho.

[Pokrač.]

Proto obratme zřetel k tomuto zákonu posvátné poesie národní, kde nové krásy oku našemu se skytají. — Zlý pohanský tyran kázal matce křesťanské vyrvati synáčka a do vroucího másla a oleje a pak na rozpálený rožeň vložiti. Matka stojí za dveřmi a uvědá bolestí nad takovým trápením dítěte svého, avšak ono nenaříká, nýbrž jí po každé ještě těší:

„Tich, moje matičko neplačte,
ležím já v rosičce studené,
ležím na travičce zelené.“

Podobně sličně vylíčena jest síla víry v písni o sv. Jiří. On maje koníčka vraného přijel na něm do jednoho města a uviděl tam dceru císařovu, jenž dvě prozřené sani v jezeru bytující před ní rozestřena býti měla. Klečela děvice ta plna obavy a strachu. I pravil jí sv. Jiří:

„Chceš-li panno v Boha uvěřiti,
chci tě tě smrti obrániti.“
„Já bych ráda v Boha uvěřila
kdyby to jenom věc možná byla.“ —

— Svatý Jiří na koníčku jede,
a ta zlá saňutě už z jezera lezě.
Svatý Jiří vytáhnul kopiju

a prohnal jí hlavu až na druhou stranu.
Rozkaj krásná panno pásečka svojeho,
oklužnám já tobě draka pekelného.
Vzíl ty krásná panno vedľa sanu za sebú,
a já tý pojedu na koni za tebú.

Když se k městečku přibližili:

Sanuti ta přehrozně řičela,
městečko se třáslo zeď se osypala.
A jak dojíždžali paláce panského
probodne sv. Jiří draka pekelného.
Zaprášilo čtyři tisíce volův a dvě sta koní,
a ještě sanutí z místa hnáti nemohli.

Tu sv. Jiří k velikému vůbec lidu podivení důvěřuje v pomoc Boží zapřáhl svého koníčka a ven vyvedl ji a všecky lidi na víru křtitelnici obrátil.

Velmi krásně a názorně namalován jest děj o sv. Dorotě:

Byla svatá Dorota
pobožného života.
Zamiloval si ji král,
za Dorotou listy posal.
Chceš Dorotko moja být?
má tě svět co paní stít.

Dorota ale odpovídá: Já jiných mám jiného
Krista Pána samého.

Rozhněvav se na to král kázal ji rozličnými mukami hrýznúti. Avšak čím více se mučila, tím více krásy a vznešenosti nabyla. Tu

Ji kázal za město vést
a ji mečem hlavu sníst.
Když kat nejprv uhodil,
meč se nad ní poklonil,
na dvoje se rozlomil.

Avšak jaký div!

Kat se na to pozhněval
odrázu jí hlavu stál.

Zato však se dostala duše její do nebeské říše a tam odtud z nebeské štěpnice přenesla dětátko, krásné prachoblátko, mělo košíček na ruce a vnějším krásné ovoce na důkaz, že přijata byla do věčného blahoslavenství. (Kokrač.)

Křesťanstvím zachován jest národ náš —
kol jeho správa. (Kokr.)

III.

Jako růže v milém sadu
Divnou krásou rozvíjí se:
V Soluni i v Cařihradu
Cyrill, Methoď mnohými skvěl se. Štulc.

Byl pak v Byzantské říši v krajině Kajících, ale spolu šlechetných a bohatých, Macedonské hlavní a odtud vánna slynoucí nych Křesťanů. Otec Leo byl přednímu městu Thessalonika čili Soluň založené stojníkem u vojska a správcem města, od Řeků a povznešené od Macedonů a Ř., jeho a oblíbeného pramého původu. Matka Ma, manů, kde sv. apoštol Pavel se původem hlá, nie byla ušlechtilá, bohu celé oddaná paní, sav nauku spásy postavil jeden z předních jejích dvě dítky vřele miloval a křesťanský duchu křesťanské budovy evropské a kde vychováním Bohu zasvětiti hleděla. Mar, později sv. Demetrius, biskup, blahovážně šířen Methodův vzdělávání se náležitě vedlevá, působiv mučednickou smrtí svou korunu, boženství, ve vědě právnické, měl za příny věčné slávy došel. Zvláště pak velikou vlastem otce svého sloužiti císařovi a vlasti. Důležitost má Soluň jsoucí již od VI. století v úřadech občanských, nastoupiv tedy předměstem odpolu řeckým a odpolu slovan, hutu dosáhl zdárnou působností žákyským, pro národy slovanské. Bylo jeho neošemělého důstojenství. Však brzo stal se město kolébkou slovanských apoštolů, zbožné a tiché mysli jeho úřad světský bře, bratří Cyrilla a Methodia, neomrzelných mocem a touže oddati se vše službě Boží pobratřence své slovanské čeledě. Starší uchýlil se do kláštera na hoře Olympu, li pak ve apoštolé tito na počátku IX. stol. kde později i na kněžství byl posvěcen. z rodičů vznešených, rodem i statky vyni, Ro svatý život nabídnuta jest mu pozdě

stolice biskupská, ale pokorný mnich nepřijal důstojnost tu, nýbrž raději o samotě šlechtil ducha svého zpytováním božské pravdy a vůli svou vzdělával cvičením ve všelikém ctnosti křesťanské.

Druhý apoštol slovanský sv. Cyrill čili z mládí Konstantin nazývaný byl nejmladší ze sedmi bratří a narodil se asi r. 827. Hned v útlém mládí bylo znamenati, kterak bůh bohatými dary ducha obdařil. Bystrý rozum, bodré srdce, živá bravnost a pevná vytrvalost v práci, to byly hlavní rysy jeho ušlechtilé povahy. Tyto dary přímo v lepším souladu pojil báseň Božží dobře věda, že ona právě jest počátkem moudrosti. Obrav si za vzor sv. Řehoře Nazianského, všemožně usiloval o to, aby ctnostmi svými a celým životem onomu velikému učenci církevnímu co možná nejvíce se přiblížil. Brzo nestačilo jeho touze po vědě a vzdělanosti, co se mu poskytovalo v městě rodném, zvláště an výborný otec jeho již asi ve 14. roce smrti mu byl odňat. Ku však postarala se o něho vševládná Prozřetelnost. Povětšelt sechcottist při dětství otce Konstantinova, a poručník mladého císařeviče Michaela, o neobyčejných vlohách Konstantinových a povolal jej za druha budoucímu nástupci trůnu byzantského. Zde pod přečetnými učitely Carhradskými velezdárnými za množství žáků řadících se skvými živly a žočiem vzdělával se hoch bivý mladík především v řeči a literatuře řecké jakož i v ostatních vědách, a pak hlavně v bohosloví a filosofii. Brzy shledal neobyčejnou znalost jazyku řeckého a latinského, a pak slovanského, arménského a chazarského. Studuje s horlivou láskou a pílí neunavnou šlechtil vedle ducha srdce i vůli svou, a tak se stalo, že uprostřed velkoměstské prostopášnosti a rozmařilosti hlučného dvora zachoval srdce čisté a ducha nepřístupného lichému mu rozkošnictví. Tak stal se v krátce perlou a okrasou školy na dvoře císařském. Snažlivému jinochu byla tu více, dověřena dráha k nejvyšším důstojnostem státním a občanským. Ale ctižádostný mladík vedom jen touhou po Bohu a vědě vstoupil do stavu kněžského a přijav nižší posvěcení byl učiněn správcem knihovny při chrámu sv. Sofie. Zde a ještě více pak v klášteře mi samotěna pouští, kam se dle přikládu jiných svatých na výchově brzy uchýlil, nabyl hlubšího názoru a vzdělání v bohovědě i ve vědách ostatních. Když pak za potřebami církve opět byl povolán do hlavního města, svěřena jemu učitelská stolice filosofie na školách carhradských. Již působil tu s úspěchem velezdárným za množství žáků řadících

se k mladistvému sotva 24. letému učni, jedni druhé tupíce a pomlouvajíce tolik
šeli pro učenost, výmluvnost a skromnou vtom se srovnávali, že souhlasně spolu na
povahu jeho. Ale i za mnohé školy byla křesťanství jasnu kydali. Žádali sobě i svůj
činnost jeho blahodárná. Porazil Bůh Chazaři o nauce Kristově důkladně po
dy zbylých bludů obrazoborců, hlavně se učiti se. Císař u patriarcha vyhlédli ku
žaného patriarchy Jana Grammatika, vznešenému ale nesnadnému tomu úkolu
pak liché nahlédy velerudného ale zpupného, osvěšeného již Cyrilla a bratra jeho Me
ného Focia, a palmu otvěčného vítězství shodla, kněze ne menší způsobilosti. Neboť
dobyl sobě zvláště v učené hádce s theology, než popolechli sv. bratří hlasu svých pře
mohamedánských v Melitině. Odtud ví stavených a bez měšku vydali se na cest
ním se vrátiv nezahažil po důstojnos tu. V Chersonu městě tauriském popři
tech jemu v odměnu podávaných, výbrž žel i se, aby nabyli poučení o národu, cha
odebral se raději za bratrem ve klid klášterském a zdokonalili se ve mluvě jeho.
tera olympského. Než brzo vyvolila si Prozřetelnost tu milostivým řízením Pro
bě muže světce světovládná Prozřetelnost, jím ostatky sv. Klementa papeže a ihned
nost k dílu novému. Přišli toliž na dvůr, kdyžto věsta z Ř. brali se dále k Cha
císařský poslové od Chazarů, národa po zarům. Zde přitrhovali k dílu s láskou a nad
hanského, při moři černém sídlícího, poj šením a dověděli v krátce úspěchu velikého
šat, aby jim byli posláni pravověrní u, takže knížě s celým národem přijal nauku Kr.
čitelé křesťanství. Bylit k nim více jich do šel průpravné osudy velikých věrověstů Cy
cházeli věrověsti živočichů i saracenští, ale rilla a Meth, než zavítali do vlasti našich. (Pokr.)

Zprávy alumnátské.

Dne 15. dubna sešli se po třetí všichni a, zprávy o společné činnosti, o darech a
lumnové, aby shlédli pokrok práce společné, stavu jmění. Dle přečtených zpráv za
povzbudili se vespolek a takto obřepenými složeny byly knihovny žarské:
silami u snaze svěcestné již ku blahu cíl, na Chlumě (114 spisů v 79. svazc. váz. a 14. sp. neváz.)
kve a vlasti své byli pokročili, pokračovali ve Křižově (108 „ „ 72. „ „ „ 7 „ „)
Když byla schůze zahájena, přečtnášeny „ Dalečíně (76. „ „ 53 „ „ „ 12 „ „)

„Jimramově (105 sp. v 68 sv. váz. a 10 sp. nev.) Obch. p. J. Skála, boh. IV r. 1 sv.
„Netíně (115 „ „ 74 „ „ „ 6 „ „) „ „ Jos. Kratochvíl „ „ nutovčík
„Nižkovicích (89 „ „ 74 „ „ „ 18 „ „) Jiřečkovou k děj. lit. české.
„Černovicích (89 „ „ 69 „ „ „ 23 „ „) M. Ped. Cyril. a Met. pro každou knihovnu 17 sv.
„Svatoslavi (70 „ „ 60 „ „ „ 20 „ „), „ „ Jana, kap. v Praze, velkolepý dar na knihách.
podpory pak poskytnuty byly: „ „ redacce M. O. v Brně „ „ „ „ „
farské knihárně v Ostrově (50 sp. v 46 sv.) Na penězích přispěli nám:
školní „ „ v Slatině u Jimr. (20 sv.) Důst. p. Dr. Jos. Chmelíček prof. 10 zl.
obecní „ „ v Rosičce u Klen. (15 sv.) „ „ Filip Černák děkan v Libčicích
V každé nově založené knihár- v Čech. druhý dar 5 zl.
ně jsou asi tyto spisy: Všechny spisy Ped. „ „ Dr. K. Cichler prof. 2 zl.
Matičných, Kr. Smida spisy, Zábavy pro Velect. p. Fran. Bartoš prof. 10 zl.
mládež, Ehrenbergovy spisy, 17 sv. Záb. Dp. Jiřík farář ve Nevkově 1 zl.
Bibl., 17 sv. Ped. sv. Cyr. a Met. knihy z Ped. Vp. Fr. Kotrnul kaplan „ „ 1 zl.
sv. Jana, Mikolanovy obraz. z dějin. čes., „ K. Bezstarosti „ v Měříně 1 zl.
neb Erbenovy z dějin. vlasti, spisy Matice „ Jan Vichal „ „ v Jimramově stří-
Roln., vychovatelské sp. a mnohé jiné brňák v ceně 1 zl. 14 kr. ——.
drobnosti. Mimo to strhlo se na 30 zl. za vráce-
Darovna knihách obmyslili podporovatelé náš: né knihy, které se buď do knihoven
Velct. p. Jeneš M. Kulda, kan. Tyršehradský nehodí, anebo jichž máme mnoho exem-
stvělý dar na knihách mezi nimi 2 výtisky plářů. —
skvostně vaz. Ehrenbergra Zprávy tyto byly jednohlasně a s nad-
„ „ Mat. Procházka, prof. 20 sv. šením přijaty, všemi pak jmenovaný
Důst. p. Jos. Klima, spisy Ehrenbergra (25 sv.) dobrodinci vysloveny nejpodečnější
a velmi poučnou knihu nábož.) ší díky a provoláno jim hlučné sla-
„ „ M. P. Mathon pro každou knihovnu va a zaplat Bůh! —
17 sv. Ž. P. Zajisté potěšitelné jest to pro
Obch. p. Max. Weinberger, boh. I r. 8 sv. každého z nás, povážíme-li, jak skrovnou
„ „ Pavel Blažek „ „ 5 sv. křivnu po ruce jsme z počátku měli,
„ „ Hynek Opolatek „ II r. 1 „

s níž nám přežiti bylo. Ahle! Bůh žehnal přičinění našemu a apoštolé naši sv. Cyrill a Method, pod jejichžto ochranu jsme se svým podnikem svým postavili, podpořili zdaru práci naší. Neunavnou snahou a obětí lidí jež nás cíl naše slastí a pak zajisté po dalších půjde po lupích vlasti jeden hlas, že Morava z alumnátu brněnského opjovuje omládá.

*) Přispívat měsíčně II. roč. 1 zl. 25 kr. III. r. 45 kr. II. r. 90 kr. I. r. do února 5 fl. 15 kr. ostat. 4 fl. 40 kr.

tavští alumnů *), pak podporou mnohých vlastenectvých dobrodinců bylo nám možno S. Knihovnu založiti, třem jinými podporami poskytnutí a ještě nám knihy pro nové knihovny zbývají. — Jakkoli se nechceme vychloubati nýbrž po příkladu Ježíšově skromnými býti, přece s upokojením pohlíželi můžeme na malé by kamínky, jimiž jsme ku stavbě chrámu osvěty národního na základech věčné a živé Pravdě nezvratných jejž položili velicí naši osvětitelé sv. bratři Solunští přispěli.

Nemohouce všem převzácným přátelům a příznivcům tohoto jistě by se slušelo a patřilo poděkovati, prosíme by tuto řádky naše laskavě přijmouti ráčili. —

My pak bratří drazí neustávejme v práci své nýbrž přesvědčeni jsouce, že na naší jest církvi a vlasti prospěšná, že vaše naše jest dobrá, Bohumilá cesta, nedejme se žádnými překážkami odstra šiti od díla vzletného, nýbrž tím úsilovněji pokračujme v díle svém. Hleď národ vzdychuje k nám ruce prose o chléb duchovní, celý národ na nás patří, proto neskalmej me jeho nýbrž skutkem dokažme, že spasiti

O Hexaëmeru.

(Dokrač.)

Co se týče druhé theorie, kterou později vá v tom, že mezi prvým božským úkonem jakýsi se vypisuje v knize Genesis a mezi prvním úkonem prvního dne stvoření mnoho času uplynulo, tedy stvořil již před šestidenním Bůh zemi tak, že byla by sídlištěm organického života. Tato svět ale byl zničen událostí, kterou jsme právě podali a proto musel býti opět opraven, odkud nazvána tato theorie restituční. —

Theorie tato exegeticky jest možná. Otázka, zda země před šestidením jestě vala, či předchůzející jiná utvoření to mne chaosu, tuto otázku exegeticky rozluštiti nemožno. — Kdy Bůh člověku v hexaemeru obsažená zjevení o díle stvořitelském sdělil, tu nastřižení geneze

ovšicenému zraku člověka zjevou chaotický stav, byl převržen, z něhož se pozdější uspořádaný stav vyvinul. Tento stav jest na jisto prvním, který člověk božským zjevením poznal. Jak dlouho tento stav prázdnoty a pustoty trval, možno nemožno udati. Domnívají jen, že Země se v tomto stavu nalezala, kdy Bůh jal se ji přetvařovati, ano i kdy bychom na jisto věděli, jak dlouho onen šestý jejího stavu.

Mezi prvým a druhým, jako i mezi druhým a třetím veršem bibl. vypravování ponechává zjevení dva veliké prázdné listy, na nichž lidská věda psáti může, cokoliv se jí líbí, aby vyplnila přírodohistorickou mezeru, kterou zjevení nepodalo. Zjevení ale na každý tento prázdný list jen nápis napsalo, a první nápis zní: Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Jak se to stalo, jak dlouho to trvalo, a co potom následovalo a jaké přeměny se děly až do stavu věcí, které ve druhém verši se vypravují nepraví zjevení ničeho. Druhý list prázdný má nápis: Země byla pustá a prázdná a Duch Boží vznášel se nad vodami. Jaký vplyv vznášející se nad vodami Duch Boží na vodstvo měl, jaké účinky a převraty způsobil, o tom nezmiňuje se zjevení. Oko lidské, pokud jsme poznávala věc, nezírala na účinky v nesmírné hloubce a proto je ani nepoznalo, ani napsati nemohlo. Teprve když světlo se objevilo, mohl člověk poznati a vidět, co se děje a proto teprve počíná zpráva. Tak kurz

Třetí theorie učí, že onen šestý den nic jiného, než šest posobě následujících neurčitě dlouhých period. Zjevení však než tuto theorii za možnou dokázeme, třeba buď udati veškerý děj vypravování v Genesis. Z počátku byla totiž země vodami potryta a temnou obklíčena. Řekl Bůh: Budiž světlo. A stalo se tak. Tak oddělil Bůh světlo od temnosti a nazval světlo dnem a temnou nocí. Tot jest den první. Dne druhého utvořil Bůh oblohu, v den třetí svedl vodu na místo jedno tak, že země suchá zůstala již oděl rostlinstvem. Dvorského dne

MUSEUM.

Buď váš život jedna Boží chvála, Štěstí Christus tužbou vaší krása
Chotě církev a mzdou lidí spása. *Fr. Sušil.*

č. 13. r. X

K nebi.

Povznes již se výše lesklá
k oblaku tam s skřivánkem,
hle jak tváří tam její lesklá
zrůžněna je červánkem.

Nejvroucí výše se tak dalné!
Ze sýrečeček šeptavý
na křídlech tě jímiž vláhne
unese tam do slávy!

Vřelem buď tobě ptáček,
zavedě tě ve kraje
tam kde sídlo volných hraček
úkoj kde ti zavlaje!

Zahuď ti skřivánečeček,
jak mu mile pokyneš,
neustane kochánečeček
až se v slastech rozplyneš!

O Hexaemeru.

(Dokonč.)

Co pak praví Mojžíš? Když Bůh ví nesoucí ovoce a mající jedno každé schromáždil vody na jisté místo a když sémě podle tvárnosti své. Toto stalo se třetího objevila země suchá řekl: se ve dnu třetím. —
Zplodě země bylinu zelenou a činící síť, ať dále! Ve rostlině či útvaru bylinu, mě a dřevo plodné nesoucí ovoce podle sobě, jak jsme živé vydali zvláště pokolení svého a dále v 12. v.: Zplodě, útvaru jiného, naléza se obrovské la země bylinu zelenou a vydávající množství zvířat v míře neuvěřitelné sémě podle pokolení svého a stromy, takže celé ohromné balvány z po„

z pozůstatku zvířat vodních, plazů po, křivkovém, nalézáme četné stopy po zůstávati se zdají. Jako celky v útvaru, ka, zvířatech polních, což úplně naše, menšího puhl, s množstvím rostlin se pol, čuje, text, u Genesis, tak se praví: "Ať kypí voda tak v následující vrstvě nešíř, řekl Bůh: Vyšlej země duši živou slné množství jak plavoucích, tak lezou, podle pokolení jejího, hovada a země, ch zvířat nalézáme. Pravěká ještěr, plazy i zvířata zemská podle tvář, me v knize Mojžíšově nebot se tam pra, vosti jejich. Jest to tak, stručně ří: Řekl též Bůh: Vyvejte vody plazu du, Bůh zvířata zemská podle pra, vnosti jsou živé a ještěrové nad zemí po oblozovuje jejich, hovada i všelitý zeměplaz. bestvu, a o 20 v.: Ustvořil Bůh velryby – Šestý pak den dá se tak jasně prav, velké a všelikou duši živou a hýba, vati s vypravováním v Genesi, že po jící se, kterouž vyvedli vody z pravnosti třeba ani uváděti. – jejich a všelike létavé podle pokolení Když bude nám čtverou theorii lat jeho. – Zoanou ideální ztrouštěti, z dlas geo, logickým bádáním v souhlasu stojí. Avšak pátý den stvořil Bůh též ptá, ky a tito se tu téměř nenalézají leč ved, Vše pokolí se stalo, což mi zřídka. Jak se to dálo, nevíme, víme se stalo a to jest náboženská ptáky ve vrstvách téměř ani nenalézá, pravda, která se zjevuje v Mojžíšově me z toho že se vyskytli tito: Kostra, učitelka, názorně jest vyjádřena. Ty ptáků jež velmi málo nalézáme, nemohl, liž onen, ten, jenž tu mínil, se tak snadno udržeti jako kostra jiných, řečeno, jest hlavní pravdou, která zvířat. Vodní zvířata žila jsou ve vodě, hned s prvním vzniku člověčenstva, umřela buď a když vyhynula, mohla se jistě dáti. Jak dlouho onu utvařování snadno udržeti. Ptáci, kteří na peru, a vyhynutí trvalo, nemáme, co, čí, se pole nalézají, zprávy nikdy a hnilobou, nikdy s pravdami náboženskými. zmizeli. Protož nemůžeme tu vědět, Protož bylo-li vesmír o jednom okam, vati takové četné známky z kamene žitku stvořen či v dobách delších, liv. Zato ale nalézáme v této periodě jest úplně shodný, neutopili ale ji, četné bahňáky a jiné vodní ptáky. tomuto členění. Zdá se, že

V následujícím pak útvaru oni, již, ono členění se objevuje,

avšak jakým způsobem se tu o tom věří, komu že počet dní Božského týdnu je to nejtěžší srovnati s bibli a jeho tvůrcem, téměř u všech národů vzatý byl z prací, jež dnes věcí není. Co se pak týče geologie, ví o tom každý, kdo jí čerpal. Tak mnohé jest, což musíme se vzdáti jeho osudné, velikou důležitost mající kosmogonické otázky, jsa mezi výkladem idealním a mezi jí kůň, dle níž Bůh celý vesmír v šesti geologických periodách stvořil, z nichž každá perioda, výsledky vědy přírodní hypothesou jasně dokázaná, tisíciletí trvala. Dle legendy Avestky Ormuzd, že Bůh vesmír nevjednom okamžiku, mužem Amšaspanzem (demiurg), to jest tvůrčí theorie idealní, ale v šesti lidských, celý vesmír v šesti periodách stvořil. Všech utvářel již z bohoto stanoviska podle Berosa, který vypravuje kosmogonii musíme uznati, že není takové jako babylonskou a podle Sanchoniathona, není Božské bytosti nedůstojné, totiž které phoenickou kosmogonii podávají, Duch cestu všemohoucího utvarování ren vesmír prostřednictvím Colpiy (duchu) místo celý takového vytvoření zvolil z hmoty chaotické. Zákonodárce Jidů Mojžíš,

že shora uvedených náhledů nikdy tvrdí, že Brahma zprvu podstatu stvo-
řil a je pak zřídil. Appellováno vypravuje se
o hexaemeru onen náhled za pravý, tu třeba, který s přírodovědeckými a ge-
ologickými výzkumy a bádáními co nejvíce souhlasí. — Který vesmír v jednom božském týdni, to
Konečně i všeobecná tradice zavědčuje, již v šesti dnech stvořen byl. —

Křesťanstvím zachován jest národ náš — tot jeho
spása. (Pokr.)

IV.

Hvězdy dvě se z východu
Berolu s svatém průvodu...
Kady jdou, mře mrákota
Světlo jasné bleskotá... Jeřáb.

Doba sv. naši apoštolové od Chazarů zase blahodárně se vzmáhá křesťanství
se byli vrátili, přišli právě podobné moru, a sousedních Bulharů působením víc,
ši od knížete Rostislava, k císaři byzant. tehdejšího knězi, ba snad i přispě-
ckému Michaelu III. Jmenovalť knížě ten mnohých sv. Bratří, jeden se vyzná,

vuje o Methodiovi, kterak hrůzozjemný bulharský a dospěli do říše velkomo-
obraz posledního soudu vyobrazil jim ravské. S radostí uvítal mnže sv. knže
a svou ochotností i krále Borisa Rastislav, s nadšením uvítal bodný a
křesťanství přijati pohnul. Neváhal dobromyslný lid pravé apoštoly. Ne-
chtěl Rostislav vypraviti k cáru posly přišli to, cizí úsilno v dědinu, aby ce-
se žádostí, aby poslání byli jemu knězi Zimi slovy "poroučeli a řádné mravy
a učitelé schopní Slovany vyučiti, a obyčeje ničící násilně cizotu zava-
ře křesťanské. Sochotou oplývali v řeči, nebylito nástrojové cizích panov-
Cařhrad žádost tu připovídající sobě níku aby vojskem podporování jmouc
nejen konečné obrácení národu sko, s náboženstvím cizím cizí porobu a
ravského vybrz v něm i mocného spo, poplatnost na lid svobodný uvalili.
jence proti nepřátelům. Za nejschopnj, ale byli to mužové právě apoštolští
ři k úkolu tomu vyhlédnuti jsou sv. Kral, sesoucí nauku spásy a míru šíně
naši, onit apoštolskou sílu a způsobilost zbožnosti a ryzý vzdělanost a národek
svou již tak otevřele osvědčili a jmouce ze pravé svobody i blahobytu. Řecka a
Soluně i o jazyku slovanském dobře by hlavně Řehrad Starořada vše pídlo
li znalí a zběhlí. Sv. Bratříš radosti při, knížecí byli středem a ohniskem apoš,
jali vzrušený ten uřad apoštolský. Že, tol ke činnosti jejich, odkud pak jako
dě pak sv. Cyrill že při hlásání a hlub, v mohutných paprscích světlo spá,
ším při tlumočování slova Božího zvlášte sy a osvěty po vlastech naších se šíří,
knihy poso ate jsou užitečny ba potřeb lo. Bez únavy putovali sv. Bratří po
ny, byl již r. 855 uzpůsobil jazyku slo, širých krajinách říše moravské a
vanskému z vnuknutí a přispění Bo, na pomezí země české a přirozeným
žího nové azbuku a jal se překládat, jazykem lidu klíčem to k jeho srdci, bez
ti potřebné ostím části některé písma sv. osobního zisku a výhod vlastních hlá,
a některé knihy obřadní. Tak i jmak již, sali slovo Boží, zakládali chrámy a ško,
tiště připravivše vydali se r. 863. so- ly, semeniska osvěty křesťanské a slo,
Bratří na apoštolskou cestu k náro, vanským jazykem pravou bohoduž,
du našemu. bu zavádčli. Z do zemí jihopanonských

Všude slovo Boží hlásající prošli kraj pohan jim byl přístup od knížete Kocela.

Cesty jejich zřejmě naznačují věkovzdělaný, jehož dostala se brzo do Říma. Než se pomníky chrámův a kaplí svatokl. s nímž snad zároveň docházely papeže i městských, které sv. Bratří sousedza, různé stížnosti proti sv. Apoštolům z Ně, klášteřina počtu sv. mučedníka jehož mecka, jakoby s liturgií slovanskou, ostatky jejího mocná záštita na cestě lu i řecké bludy mezi lidem slovanským provázely. Jakmile se řada jich od Chor, šířili. Mikuláš papež duchem vyšetřený vat k Duraji k Istitře přes Moravu a v truvných oněch dobách kdy všem sbíral odů Čech. Kudže tu výmluvnosti jich do Fotius strojil rozkol církve řecké, chtěje jemnou a silou pravdy množil se cesta, tam neodvislou vládu církevní obce, více počtu vyznavačů Kristových. By, ložiště, bal se aby snad i věrověsti onino lit předkové naši národ povahy mírné, nebyli stoupenci Fotiovi a národ český, v životě domácím i veřejném svatný slovanský v rozkol nestrhli. Chtěje se, a spořádaný. Cesta k božství, ve kterém dy přesvědčili o vzrostu jich učení a pak vedle různých bohů a bohyň vzdy ještě uto dětství je v jich postavení, povolal je od prozíjevení uznávali jednoho, svrchu, do Říma, a sv. Bratří jako poslušné ho, oného Boha, jenž dobré odměňuje a ky pravé matky církve ochotně uposle, zlé trestce, byla životem jejich života ev chlihlasu jejího a vydali se bez odkladu nost byla u nich u veliké vážnosti věr, r. 867. do Říma, aby tam přes rozsuzování nost mezi manžely obecná a hostinnost Stolici nejvyššího učitele církve proká. k příchozím jako dědičnou jich jenosti, zali pravost své nauky a nabyli schá. šichou a mírnou přirozenou povahou lení působnosti a apoštolování svého s sou více k rolnictví a řemesla se nesli, obřadům slovanským, aby oyučené mlá, než ku válce a výjezdům ač kde šlo o vlastní díky slovanské na kněžství dali svěcti práva svobodu a národnost i, hrdinství a ti a konečně aby tu církvi odevzdali nale, nemalým prokázati se dovedli. Jmení Jiou, jenéž ostatky sv. Klimenta. Cesta vedla že za čtyřleté horlivé apoštolské činnos je z Moravy zemětmi Kocelovými. Pověst ti sv. Bratří u národů a našeho křesťanství, slavná předcházela je a lid křesťanský i tak rychle a utěšeně se vzmohlo. pohanský odevzdal se obcházel poslechnout

Radostná zvěst o zdárném slovo Božím z úst to, věroučitelů, o mateř, postupu křesťanství u národa slovan, ském svém jazyku slovanském. Jak

dostali se povstoupivše v Benátkách světil. Takhodlaje znovu žíditi na
tuhý spor s latinským knězstvem, do sta, Moravě neodvislé arcibiskupství s bis,
roslavského stolce křesťanstva. Moudrý kupstvím i občanským ctnostem bratřím dušto,
a horlivý papež Mikuláš I. byl zatím zemřel jenství a povýšení biskupské užil.
řel a nástupcem jeho Hadrian II. Tu však zdržela tuhá nemoc
Kdyžto o příchodu sv. věrověstů zaslechl, sv. Cyrilla. Horlivý sluha Boží poznav
val se velice sv. Otec a že přinášeli sebou že pout jeho vezdejší ke konci se chýlí
ostatky sv. Klementa, třetího náměstka obleklť posvátné roucha mašoké – přijí
Kristova vyšel jim osobně ve slavném jáv bezprostředně pro tu pro klášterní jmé,
průvodu knězstva a lidu v ústrety zaba, no Cyrill, an dříve Konstantin se na,
my Říma. Skvělé a láskavé takto je při, zýval – a již jedině ku smrti jal se hy,
jav nemeškal přesvědčiti se spolu s učený, tati. Než i tu ještě čehým srdcem lnul
mi biskupy a knězími římskými o pra, dobrý pastýř ku stádci sobě svěřené,
vosti nauky jejich. Nebylo nesnadno na, mu plno jsa péče o zdar jeho. Skrbot
dim Apoštolům vydati počet z posvátné, krátce ještě před smrtí odkazoval bra,
tak pojištěné činnosti věroučné a ho, tru a učenníkům svým horlivou pé,
kázati pěstovati víry své; nebylo tak snadno či o zdar víry a obřady předků naší,
bylo jim ospravedlniti inovaty jazyka slo, až nepřestávaje za nemocí se k
vanského, který dle příkladu výtečných Bohu ženul v Páně dne 14. února r.
církví i obřadech byli zavedli. Než i tu 869. Tělo sv. pochováno bylo v chrámě
povedlo se zdárné horlivosti Cyrillově sv. Klimenta jehož ostatky sám zde
ukázati tehdejšího skutečnou jich potře, byl tvrdě složil a duch jeho povznesl
bu a jasnými důvody předsudky překo, k vysostem nebeským ke Tvůrci své,
nati. Sv. Otec dovedl moudře uvážiti mu. Byl život jeho opravdově svatý
všechny tyto důvody a když pak po tuhém plný zásluh a působnost jeho pro bla,
sice odporu i ostatní biskupové přesvěd ho vlastní blaho člověčenstva a pro
čení byli, tu nejen činnosti jejich pochválil rozšíření království Božího veliká a
a obřad slovanský potvrdil ale i vysvěcené velezdárná.

V.

„Hle bratře, posvátné mládíky v obřadu jazyka slovanského
pozvěda, staré a jáhny po, „ Hle bratře, posvátné jsme

dva se usmířiti byli oba jednu vnukyni, obětoval poslušnost Rasti-
brázdu táhnoucí, nyní já na slávu a násilovládství zmocniti se
léše padaje končím větrovým vlády. Rastislav chtěl potrestati od-
ji však Ctrojeje dílo spasiteli bojného synovce, ale upustiv od vá-
ním a nedejse lástkou k do-
lsti jeho byl zajat 870. a vydán králi
mnou zavésti, aby ji opustil." Ludvíkovi. Král zbavivšího vlády i
Tak zněl poslední odkaz umírajícího, zraku dalko zavříti do kláštera kde
Cyrilla, bratru svému, a sv. Methodějí ji v Němcích. Do Moravy vrátil pak
paměti jsa dřívějšího úkolu toho a Karlomana, nenalézaje o sporu své
volán byv knížaty Rostislavem a Kocelem řídil správu země Vilému a Engelbal-
spěchal nazpět na příležitnosti své. Kovi markrabím východním. Tak pro-
Zatím 870. dlce pro veliké ony hory vzpo- byla Morava vyšetřeného panovníka,
menulé (869), nepotkaje s Němci na-ho a Methodějí zbaven jest hlavní své pod-
pravě podložil jemu zřídili tam sto- pory, neboť nechovaje daremný čin
lici metropolity, ale obnovil na žádost svatoplukův přídel, v něhož o mechuť a
Kocelovou zašlé přemyslské biskupství, nenávisť. Jeho také použili arcibis-
Andronika, o Pannonii a rozšířiv je kup Solnohradský a biskup passovský
i na Moravu svěřil je Methodovi. O, a zajali na rozsudné synodě solnohrad-
Jebral se pedy věrověsk nástlitem pa- ské Methodia, nevbajíce na jeho biskup-
pežským a mnohými výsadami nejvyšší stkou důstojnosti, papežské poslání
ku knížeti Kocelovi na Moravu. Ho, pod záminkou, že nebyv povolán, bez
livě tu hlásaje všudy slovo Boží rozmy- dovolení v jejich diocesi káže a ji
žil a utvrdil křesťanskou víru lidu pol- spravuje. Zároveň poslali staré své
nomoravského, upravivše správou diecesi na Nitru, jeho na pápeži. Nejvyš-
Duchovní zamýšlel do veliké Moravy, s vůlí Kocela a zvláště bezpečnou
k Rastislavovi. Tu však stihla těžká papeže Jana VIII. (byl Mathiam r.
rána říši moravskou. Rastislav (870. zemřel.) přinucení jsou biskupové
synovec Svatopluk, jediný kníže, jenž ono propustiti po přísežné psi a zaplé-
nostky vedeni ctižádostí a vlastychtí Methodia na svobodu (873.)
vosti a pobádáni jsa Karlomanem ba, Na Moravě byl pak zatím

poměry poněkud vyjasnily. Svatopluk samostatné postavení velečíše, ano i nejen dosti povolným ano domáhaje se úplné vymanění z duchovní vlády bi- nad samostatností lotí od Karlova, kupě německých jí nyní též z hledišť na zajat jest a v žaláři bylo mu pak politického pojistil. Nebot na žádost poznávati a želeti křivdu spáchanou jeho povýšil papež Jan VIII. Methodia na ujci a národu svém. Alec Moravané na arcibiskupství a žůdila a zvídáli pro stali pod křížem Slavomírem proti samostatnou metropoli pannonsko- pohanečtěto. Nebot věděli, kterak svo, moravskou ač nestalo-li se to již dří- bodu a národnost jejich křesťanstvím ve - jak některé prameny nasvědčují právě utužená a ušlechtilá nachází - při obnově stolice Andronikovy a se ve zjevném nebezpečí úplného zá- nyní to snad jen znovu potvrdil. Já- ku. Vtom té Karloman otevřel propuš- roveň však poměry jsa veden obmezil til Svatopluka. Ale chytrý kníže náš užívání jazyka slovanského při bo- nyní všemožně hledě napřed očistiti hoslužbě jen na činnost kazatelskou. se a smířiti s národem svým. Převzal Methodej byl se zatím vrátil dědictví po otci jako věrný man vložené ze zajetí svého a smířiv se s polepšeným na ně vedení vojska německého proti Svatoplukem, shorlivostí právě apo- Moravanům. Když ale dorazil do že- štolskou ujal se správy své arcidioc- mě své až k Velehradu, tu dorozuměv ese která nyní od Moravy přes Panno- se na rychlo s kraja ny svými dalž ne- nii až i na Srbsko se vztahovala. (Pokr.) vadám uderiti na tábor německý a po- Opolna. řel nesbýchanou porážkou nepřátely 871.) Tím a ve spojení s Čechy a Srby jinými ještě boji vítěznými vymanil Moravu úplně z panství německého. Za hlavní pak prahnuplády své vyhl- sobě zvelebiti vlast svou moravskou, a vymaniti ji vůbec z jakéhokoli i zdán- livého poručenství. Již smlouvou Forchheimskou 874) zaručil Moravě

Č. 11. Mému příteli. Pěkné básni této obrážíš se hluboký cit. O Hexaemeru. Obsah výborný. Co do slohu třeba m. „jež také mesozoistická se naz." položiti „jež také mesozoistickou vrstvou nazývají" m. „vážky čili „vážky". Křesťanstvím zach. ---- Ktomto výborném pokračování třeba je opraviti tvar nesprávný „vzcěssí" a položiti „od vzejeu vzešel vzeřel" „vzeředěší" m. blahodárné p. blahodárné m. Rakousi „Rakousy". O duch. p. lidu naš. Vše chvalno toliko m. kde náleží novorozeňátko „ležeti" slúží" kde náleží novorozeňátko, ano leží, et. c.

Velectěný p. prof. Mat. Procházka.

MUSEUM.

Buď náš život jedna Boží chvála; Slastí Christus tužbou ctnosti krása
Chotí církev a mzdou lidí spása. Fr. Sušil.

č. 14. r. X.

O duchovních písních lidu našeho.

(Dokončení.)

Hvězdář naše všechny milosti nás překvapuje píseň líčící překrásně milosrdenství a velkou dobrotu Boží a mocnou přímluvu Panny Marie. Tato píseň tak prostá a naivní zaujímá hluboko do útroby lidské, neboť její nou radostí člověčka naplňuje a nezištnou láskou a úctou k Bohu a Marii bídě.

Vyletěla duše z těla
na zelenou louku sedla
a tam sobě naříkala,
až se louka rozlehala.

Přiletěl k ní anděl Boží:
„Co naříkáš hříšná duše?“
„Ach jak nemám naříkati,
když se nemám kam poděti?“

Vyzavrji anděl letíšní k bráně nebeské a klíče, aby bylo otevřeno. Ale hlas Páně zní:

„Běhs anjela sem puste,
hříšné duši dlud kažte,
kažte ji cestou širokou,
kdyby hříšní do pekla šlo.“

Šla dušička plakajíce
a svých hříchu litujíce.
Potkala ji matka Boží:
„Co naříkáš hříšná duše?“

„Neraďa nemám naříkati,
když se nemám kam poděti?“
„Vrať se duše vrať se se mně,
přimluvím se k mému synu.“

Při nebeských branách opět zní výrok Páně:

„Skou matičku mně vem pustě,
Hříšné duši odtud kaj'te;
Kajte ji cestou širokou,
Kudy hříšní do pekla jdou."

Ale panenka Maria, bohorodice, matka milosrdenství, prostřednice a orodovnice naše, přimlouvá se za duši:

„Netak, netak, milý Synu, — Odpusť hříšné duši vinu."

Ale Kristus praví k Marii:

„Opět jeji matko milá, Kolik chudých obživila
Kolik svátků neuctila, Kolik pátků nepostila."

Duše smutně odpovídá:

„Já jsem svátků nesvětila — Ani pátků nepostila;
Almužny jen trojmá dala."

Milosrdný spasitel a na přímluvu své matky odpouští hříšné duši a radostná slova jí zvěstuje:

„Ten trojníček, penízek malý, — Pomoch ti do věčné slávy."

Není li tato píseň pravou perlou z hloubi nábožného srdce vynesenou? Nejsou-li takové písně drahé kameny třpytící se září Boží, jichž leskem osvěcuje a uchvacuje duše naše? Písně tyto samodělky jako samorosty vyplynuly z náboženské mysli našeho národu, jsou lehké, prosté, každé dítě jim porozumí, a každý je pochopí a v nich se potkoná. Ony vyrinuvše se z tajemných skrytí ducha lidského podobně do nejtajnějších hlubin srdce jeho vnikají a jako rosa nebeská duši lidskou osvěžují. — Století XVIII. počíná úžasný úpadek prostonárodních těchto zpěvů duchovních nabývající čím dál tím větších rozměrů.

Křesťanstvím zachován národ náš —
toť jeho spása. [Dokončení].

Sídlo své měl Mekdej v hlavním městě Jelahradě, a tu byl také ustanoven chrámu prvnímu Diecese jeho. — Od mistra Forchheimského nastalý pro Mo-

ravě časy mírnu, učiliť Karolingové vzá-
jemných dynastických a příštích samise
sobu, co dělali, a proto nebránili volnému
vnitřnímu vývoji v říši Svatoplukově.
Doba míru byla i křesťanskému mravnímu
vědění blahodárnou. Zejména jakkoli dlouho
hlavně trojjiměr činnosti sv. Methodia.
Předevšímť dělal Klemm, aby jeden sklony
Evropy uvedl celý národ čtverosloviensky
a potom i okolní národy slovanské, zvláště
Lužičany a Polaky. A namáhání jeho nejú-
spěšnější bez výsledku. Nebo žákyně,
kteréž se jemu mnohé povolily mnohy křes-
tovy i do Čech, docela ještě největší části
poslanských. Bylť se křesťanství z Mo-
mec i ještě příčiny jako na Moravě ve
Polabanech i v Čechu velmi nepříznivé
šířilo. Avšem jinak počínal sobě svatý
Methodej: Borivoj, kníže český, dav dle
povětí za manželku sestru svou Svato-
plukovi, vyjevil s ním přátelství na
obapolnou obranu obou říší; proto ne-
přátelům r. 871). Jim stalo se, že Borivoj
časněji navrátil ku Svatoplukovi na Mo-
ravu. Tu na dvoře křesťanského kníže-
te brzo poznal v správném světle spásnou,
novou nauku křesťanskou i dobrá pro-
stál z ní poznovu a byv od sv. opato-
la důkladně v víře vyučen přijal ji
ze celé a dal se snad v Čechu i s chotí svou

Ludmilou a celým průvodem svým
pokřtíti (874). Vracejeť se do Čech,
vzal sebou kněze moravské a horlivě
působil s nimi a s nimi celý svůj
celý národ jeho Christa přijal. S
sv. Methodějť navštívil za nedlouho
jemi jeho a v horlivosti neunavnou
učil a křtil národ český. Zdaly vy-
jednal se hrám sv. Klemenda na
knížecím hradě Hradci nad
Vltavou a kapli téhož Svatého na
Vyšehradě, potvrdil Strojmírovi, Mělní-
ku – rodišti Ludmilině – a jinde,
ano vedle latinské i slovanské
liturgie a slovanské písmo, v le-
chách zavedeno jest. V krátkém čase
celý národ přijal nauku Kristovu, já-
hlad své budoucí mohutnosti. Čechy
přivtělovány jsou ku papežské jež arci ne-
ceni Methodiově a správa mladistvé
církve svěžena jest horlivému knězi
Pavlu Kaichovi. – Podobně mocně
vnikala víra křesťanská z říše
moravské i k ostatním sousedům s
Moravany společným.

Mezitím dařilo se apoštolovi míše-
nu i druhé jeho úsilí, aby tolik náro-
du nově křesťanému vzdělal kněze
horlivé a všehopné učitele, neboť bez-
ní cele a dal se snad v Čechu i s chotí svou
ných mnozí žáci jeho ve sboru

knížectwa otce jeho na Morawě zřízeného, Methodiowých. Na Moravě zprvu sice
jako mezi jinými jmenovaný Sav. Kalek, i knížě Svatopluk podporoval Dok
pak Klement Bulhar, Naum, Angelar, Sáva a zvláště Gorazd. vydatně činnost arcibiskupovu a
hájil ho proti utrhačným pomlouvám

Přes jeho snahu smířovala Řím, francouzských biskupů a knížat opět
skladu Písma sv. Bohoslužebné knihy dávné své důstojnosti vkráčeného
a částí Pís. sv., jako N. Zákona Zák., správa, vinice Páně sv. Methodějem
tolik přinesli sebou sv. Bratři jeho pře- u papeže i knížete Svatopluka z
ložené na Morawu. Nyní pak, prohlé- všeckého bludu, jakoby původ Ducha
daje sv. Method tu potřebě chovanců Sv. i od Syna pocházel a blud ten ob-
svých stavu Duchovního a pak k řády s ostatními zahalował. Svato-
tomu, aby lid nový úplně v křesťan- topluk sám, přátelejše s knížě-
tví utvrzen a do nevěry a bludu i tím trnutím, jak se dotýkání
budoucně zachován byl, viděl se nucen- příliš slabu a přísnému knězům
na podati jemu vedle naučby ústní francouzským a počal jich následkem
i úplné Pís. sv. v jazyku jeho. Sbírce o tom z nového a širšího poučiti o
přeložil tedy a dával učiněné opi- Methodiovi pochybovati. Papež jakož
sovati i ostatní knihy Pís. sv. a jiné tedy Svatoplukovi list utvrzovací
knihy církevní z řeckého na jazyk učiněné a Methodia roveně listem po-
slovanský, až kteréžto řeči Pís. sv. zval do Říma 879. V průvodu tom-
bylo přeloženo. to knížna, vyslance Svatoplukova a něm.
knížete Wekinga, nastoupil tedy sv.
Brzo i v blahodárném působení tom Apoštol obchodní Druhan s vencem
jinak dosti klidném byl sv. Apoštol z mnohých stran vymýšlán hlasně so- tku na měšitku křížem. Nejdůvěrnějším
živen zářivě cizích i domácích. Vždy nepřátelů tu ničeho proti němu Metho-
dějovi dovolalo se po smrti knížete Divi. Papež Jan VIII. přesvědčiv se
jistě německému nové pouti, a nat vám osobně i na povolané vynadě
jakto odumřelé jeho přijatého Karl- biskupů a knězí o přísnosti víry Me-
mannovi, a čím přibyl tu protivníků thodiově, vyprosil ho veřejně všeho pa-

Dějření, utvrdil ho v moci metropolity hořeše, odhalil v pravé světlo svou
a bohoslužební jazyk slovanský zvláš- všemocnou povahu. Maje býti jed-
ním tělem na nové poměry, pod
porou a pomocníkem sv. Kmeta,
dříve již stanovenou podmínkou, a- stal se z podnětu knížat německých
by evangelium nejprve latinsky a jeho úhlavním protivníkem. Spo-
pak slovansky dáv ěvováno bylo. Ale lehkeje na knížecí příjeň nastupoval
jinou ještě větší Důležitost měla ces- k úplné proti svému metropolitě, a nej-
tou, kdo Apoštolova pro úplné vyma- hkeje i napomenutí jeho, ovládal sobě
ření Moravy. Vymohl sv. Methodějže práva nenáležitá, jakoby jemu od
zřízena jest nová biskupství slovan- papeže svěřen byl dozor nad arcibis-
v Nitře, na níž se přání Svatopluka kupem. Methodius nenalezaje pod-
Dosažen a vyvěcen jest mi ortník jeho pory u Svatopluka, obrátil se opět
Viching, a pak k ustálení církevní- na náměstka Petrova. Ale to byl bez-
rarchie i jiná ještě biskupství zřízki, pochyby podnět třetí jeho cesty, do
jež jest mu slíbeno a povoleno. Vrátiv Říma (882.) žádostí papeže, ja-
se šťastně do Moravy, jdárně uvedl v cestu- kož i tou okolností, že tě dobu přátel-
ství uváděl, co mu bylo uloženo a stvrzeno mezi Svatoplukem a Arnulfem
povoleno. Alegnovu nastalo tu sv. za své vzalo, nastaly opět poměry
mužů protivenství nejen od cizých, ne- příznivé poměry církevní na Mora-
bro, i od vlastních podnětných a zrad- vě. Viching Domcen jest k posluš-
ného knížete. Svatopluk neporozuměl nosti, a Svatopluk opět se obrátil
velkolepé ideji papežův, založiti na- ho-se víry vážnosti a úcty k Methodě-
jovi, zvláště slovanskou, od německé nezávis- výdatného tu hyjný podporuje. Vše-
lou církev jako hráze proti hrdým tolky asi době- jak se ve zpravách
tyjný, a přílišným všemocným snům ovšem nedouti zamýšlených vypravuje
biskupům německých. A jakkoliv by posvětil jiný sv. Methodějův chrám
tím i pohlcená samostatnost církve sv. Petra a Pavla v Brně.
byla uhrožena, nicméně Svatopluk Kdo- Jak se stárnul sv. Apoštol v péči
nil se přílišv tu směru kněžstva o rozšíření víry a obcty v rozlehlých
německého. Viching pak, dařící se v radách slovanských, v úřadě, o jako-

vání obapolné svornosti mezi kněžstvem Christu jíž byl přivedl, od Bo-
stvem obojího obřadu, ve starosti ha do lepší vlasti, aby tam při-
o výchovu zdárných služebníků Bož jal Korunu slávy věčné za to-
žích a duchovních učitelů mi-likeré útrapy, jež byl v prospěch
leného národa, konaje častéčas-Du a z pásu slovanského li-
ty a apoštolské na jeho straně rozsá-Du sobě svěřeného. Národ žele
tého svého arcibiskupství, všude u-ztrátu výtečného velepastý
če lid pravdám svatým i pravé obě-ře svého, vešel se u velkém
tě, a vedaje ho z pásu časné i věč-počtu na Velehrad, aby pos-
né. Strávil takto dlouhá let v horlivé lední pocty prokázal vděč-
činnosti na vinici Páně mezi dobrodinci svému. Opět ctěným
předky našimi, povolán jest r. 885, jest sv. Apoštol při oslavném
když celý národ československý chrámu Matky Boží na Velehradě.

VI.

Povstaň jednou opět v tuhu dobu
Hrdinů, vlasti prorokův! —
Či nechceš déle pyšnou zlobu
Kárat ve svém divém výskoku,
Až zrobivší obor okrouhlý
Do poušťových lid tvůj svrhne hrobů? Šmilovský.

Za dnů Svatopluka dostoupil (884), když byl Svatopluk pomáhaje
již vrcholu své politické moci a slá-je hraběti rak. Arnoštovi Arnulfa po-
vy, vladna široko daleko se-sáhlé nad-Kořil, obdržel od císaře Karla Tlus-
vaté říši. Čechové, ač podvlastním tého dobytou Pannonii i Karantány
samostatným panovníkem, byli jíž v léno. Avšak dílo meče, mladý
dr. 871 s mocným Svatoplukem se spo-stát Moravský, brzy zahynulo v
jili. Podobně i ostatní slovanští vůdcové pohromách vždy následujícího.
sedé jako Polabané až k Děvínu a pol. Nedovedl Svatopluk říši své z jednati
ti obyvatelé Velkomoravského Bělochorvátska. Dělí v kmenové vlastní přirozeným zákonem
Smlouvou na vrchu Lomianském a pojítkem smíru národního, ač mu

sami papežové prostředkem zdejší Diecesi řezenské. Ti Maďaři vpěkně na ruku dávali. Svým, dílo ducha vali náběhy se vezdy s větším úsilím Methodovou apoštolskou horlivostí vyko- Tem, koli tým různým útokům jen stěží nané, zachováno jest a svou ctiživ si- bylo brániti se Mojmírovi, a píše jeho lou zachránilo život národu uprostřed stále jsou vypisována tenčí a se na jiho svěřeného Svatých hor východních. západě i východě spějící hanebné katastro- Dohlédl Svatopluk, zdolával sice moc- fě.

ně po králkém právě novým útokům V církevním ohledu nastaly poměr- Arnulfovým, (který zatím r. 887 králem ti Methodiově nemálé zmatky. Moravan ném. se stal) a odrazil rekovně také Zdaleka od sv. Apoštola zemi nástupce odpo návat Maďarů, kteréhož byl Arnulf 892 ručený působením Řezenským nedo- povolal proti Svatoplukovi. Ale r. 894 sáhl ani přízně Svatoplukovi, ani po- zemřel Svatop., nejmohutnější ze všech tvrzení papežského, a za ostatní mi čet- věku panovníků, a po něm nastoupil ní mi Kněžími z Moravy vypovězen byv Mojmír s mladšími dvěma bratry, jež odebral se na jich. Vše něm. ctyech kně- byl Svatop. vrchní jeho moci podří- zů stále nabýval převahy, a s ním i biskup Díl. Mojmír nebyl sice nehoden hrdin- gie latinská. Ano i krásný církevní ného otce svého; ale bratří jeho zákon řád, usilím Methodia a papežů na ko vzpírali se podvolovati vrchní moci je- pravě zavedený v hoře vzpomenutých ho a zvláště mladší Svatopluk zpuso- zápletkách a nepokojích brzo silně bil proti němu zjevný odboj, jsa nemá- vzdálkách odtržen jest. Když Jsouc le podporován Arnulfem a šestným Vichingy 898 stal se biskupem pasovským, Vichingem, kterýžto k Arnulfovi pře- tu církev moravská na dobro osiřelou stoupiv, stal se komeležem píše Němec. Pročež Mojmír, jakmile jen poně- ké. Nad to působením krále Arnulfa kud se byl zotavil a píši o sobě jakti odtrhli se čechové po smrti. Boři vaje 894 urovnal, obrátil se do Říma s prosbou před knížaty Spytihněvem a Vratislavem zdi o obnovu církevního řádu ve své ří- a podobně i Srbové od říše moravské od pa ši (899). Papež Jan IX. sleduje jeho klad li se dobrovolně v ochranu říše německé. svých předchůdců jeho obnovil i proti vě- Tehdy snad též Čechy poplatné jsou k li a hrozbě arcibiskupa salzburského a

pobiskupů jeho neodvislost mo- zhoubou, světlo křesťanství a s ním
ravského arcibiskupství a posvě- ovšem i svou národnost, až mu po
tiv nového metropolitu (Jana X), mnohých letech opět zasvitlo spása
podřídil jemu nově zřízené tři bis- ze sousedních Čech. Tamt Dílo Methodějo-
kupy v říši Vojnimírově. Avšak to co osvěta křesťanská potrvala nezka-
byl poslední pokus samostatnosti lena, ano dospěvší rozkvětu plodonosné
moravské. Byltjiž r. 901 na sně- ho rozlila prudk nový život i na Moravu.
mu žegenstkém přinucen Mojmír II. Již roku 955 mohutným knížetem čes-
v beznadějném postavení svém kým Boleslavem I. z velké části a ko-
svolití vyměnu v Němci ne příliš nečně r. 1028 chrabrým Břetislavem
výhodný, a snad již r. 906 podlehl úplně vyvrženi jsou Moravané
úplně nárazu Maďarů, znova až na nebohé Slovenskoge jha na-
na pomstu do Němec vehrnoucích. Durského a připojeni k Čechám. Od
Konečná pak asi rána zasazena jest dobyté pak tvoří jednotnou říši jedno
říši velkomoravské r. 907 v srdečné tného národa československého, jeden
bitvě u Přešpurku, kdež vojskem ně- ovně Dílejíce s Čechy u jednotném vývoji
mecktým i Moravané na hlavu jsou křesťanské osvěty, která vybaličevši ze
poražení. Jak zanikla jako jasný semena nauky sv. Bratří stále mohutní
meteor veleříše moravská, dílo me- a jedině podmiňuje život i rozkvět ce-
čů a řeckověrství, neměvší ovšem jemné- lého národa. Církevní neodvislost náro-
ho základu ni ve vlastní síle, ni ve našeho, založená sv. Methodějem, neby-
v přiznivých okolnostech. Sekly la tu sice ihned obnovena, nybrž Mora-
popelem nádherné chrámy i jeměstva- va zároveň s Čechami dostala se pod
dy, lehnul rumem i posvátný Vele- přízení biskupů řegenskych. Ale již r. 973
hrad, sídlo Knížecí a metropolitní. opět vymaněna jest církev českomorav-
Z bylý národ moravský dílem vyslé- ská zřízením biskupství pražského pod
hovalse, z větší ale části, zvláště metropolitou mohučským a konečně
za severní a nynější moravskou ale církevní samostatnosti nabyla z
byl vjařmem, uchovávaje tu jen nov r. 1344 za papeže Klimenta VI.
Druhé Dědictví Methodějovo před jenž působením Karla IV. biskupství

pražské na arcibiskupství povýšil. Jak a věroučství našich, životní dar plynula od dob těch století vlivno za- našeho národa, nezval posud su, mnohé změny stěžejné přinášely změny podstatné a bohdaž národem nosším, ale božský Dar sv. Bra- tří nevezme.

Ludvíga Kateau.

[Dokončení.]

Při malém oltáři s bílou záclonou stál tomni byli mši sv. Služebách Božích po- stolek, přikrytý obrusem a na něm ray- děkoval jsem srdečně Knězi Nielsovi, žatě Dveřovce. Sloužil kaplan Vejs, sv. dáv- že jeho laskavosti Dojímáno mi bylo ugří- ní. V koutě u ložíčka klečela K.; oči měla ti k. i přijmul jsem opět prosbu, bych i úplně přijímky; oděna byla černo, vla- od poledne směl býti účasten návštěvy sy temnorusé uprostřed rozdělené, ukrytě uch. Po mnohém z dráhání a upěn- pod černým čepcem na jednom místě bivých prosbách byl mně přístup dovolen. byly poněkud vzrušeny nebot tom byla obeznámena. Ujal druhé byli jsme opět vchromana rána, z které prospěl kovo- la krev. Dě a vydali jsme se na cestu k Domku Ruce její byly potřísněny bílým vínem k. Bylo nás asi 30 osob, počet jakého a bylo dostatečně znáti, jest na ručně- už Dévno v Bois d'Haine nebylo. Cestou ku co chvíle větší červené skvrny se pokaz se k nám ještě několik osob přišlo dru- objevovaly. Při modlitbě kaplanově byla K. jako. Když jsme přišli k Domku z jako- jako socha mramorová klečela a nehy- pil k. poraněn, všem cestu a pouštěj jen bojíce sebou. Tázem jen objevilo se Dívné ty, kteří měli Dovolenou. Já jsem byl v soustředění na tváři její a tu mocněji pa- počtu těch šťastných. Vešli jsme do- Každé krev prorážela. Svátý jejíž nejtouž jizbičky K. Při okně stálo křeslíčko, taháv pravé dolních měla nicméně v na něm seděla k. ale už ne stejný výra- sobě časi současného, povznášejícího vra- zem na tváři co ráno. Z čela krev jižní- ního. Ludvíga jmenovati jsem neviděl nevyrážela jen ruce byly jako ráno pně- nebot Ukřižovaný svou osobou mně zaplánil. mikem potřísněny silně krví zrumělým. Ve Do deseti minutách asi mocně dojati měla otevřeny, oči ty byly krásné, něco vrátili jsme se do chrámu, kde jsme při- zolklé. Tvář nabyla výrazu, který popsati ne-

možno. Byl to výraz andělský, nebes- a z ran těch prýštila se krev a splývala
ky. Oči její obráceny byly po celý čas, ba velkými klapkami. Chvíle té ne-
co jsme tam bylina jedno místo, ne-za ponemu, jakkoli žíti budou jakoby
změnila je anina chvilku. Čeští zajisté i všichni ti, kteří přítomni by-
jsme všichni divné jakési pohnutí jevilo se na tváři
tí i všem se zdálo, že Bůh v Dom- všech, několika paní plakaly alei
ku tom pozbil sobě stánek. Leč jak mužům zalévaly se oči slzami. Uvi
se smeštnalo tolik osob v takřka malém dva lékaři uvedší změnili se do nepo-
pokojného domku toho? – Osobám L. nej- známí. Jeden z nich, klečící přích.
blíže se nacházejícím kázal kněz Ni- plakal jako děcko, druhý zbledl jako
els pokleknouti, aby i osoby dále stojící stěna. A když kněží modlitce se přišli
dobře viděti mohly. Kde dostalo se k místu Gloria Patri etc. nevýslovný
místa při hřbitu, odkud jsem mohl úsměv se objevil na tváři zachráce-
L. velmi dobře viděti a pozorovati, né. Potom dovolil kněz Niels každé-
kněží tolik jednotlivce mnohé tiskli ze všech stran, mu na hlas pomodliti se otče náš ve
že mne až v šaty obcházeli. své mateřštině. Spo čas tak modlil-
Několika národností bylo zde zastoupe- by hrál úsměv andělský na tvářích
ných. Byli zde dva protestantští lékaři L.; každé slovo s větším důrazem pro-
svědčil, jakýsi kněz německý, hrabě nečesaný obrážel se v její tváři obyej-
španělský se svou chotí, kněz anglic- ně výrazem radosti někdy smutku,
ký, kněz holandský, několik osob z když modlitbu zpomínala matky B.
Francie, dvě osoby z Říma, jež polská tvář její byla zcela lhostejná, prone-
a mimo to několik osob z Belgie. Sko-li se slovo, na Boha se nevzpahu-
Ludvice, když kněz Niels i druhý ta- jící. Když jí podávali posvěcený chlé-
jící. Když jí podávali posvěcený chlé- bíček, pamětní penízek nechtěla se
píček holandský otevřeli hrdlo ústa jeho, pamětní penízek nechtěla se
a modliti se počali, objevila se na vyjasnila se radostí tvář její a rukama
tváři rozkoš nevýpravitelná. Ruce svazala po předních těch těch. Předně
její pustily mimovolně růženec, jenž ne- svěcené ale nemělý na ni plivnu-
ly se složily. A na rukou těch ujrže- jící. Otřela krvavé rány, jakéž měl Kristus Pán, kněz Niels od břesla se ponětkud oddáliti,

a obrátku po tom vlésla P. z Křesla. Toto jest Bratrský popis toho, co jsem uhodila se hlavou o podrátec, rozumě- v Bois d'Haine viděl a zkusil. Byla rozepjaté, nohy přeložené na sobě tak, mala její objevily se už před tmi lehy, jakoby byly to nohy i ruce Krista přibi- Ale ztratila r. 1856, malátnělosti. Ludevíd na dřevě kříže. In pokoutí, ošeckne- ga nejí nic již čtyry léta a od jistého mělo mezi a Kněz Nicks poprosil nás, a- času ani vody nepije. Žije toliko svo- bychom opustili ten domek, jelikož se ji přijímáním, Ku kterému každodenně tom stane zůstává dosti hodin 10. minut, přistupuje a když nepřijímuje tedy u velikém když opět z toho vytržení přijde k sobě, ža- mdlobu upadá. Mimo ve čtvrtek odpoledne hodno jest opustiti ji mezi tím, jelikož by a zpátek zdráva jest úplně a pracuje jako ji to rmoutilo velmi, kdyby tehdy sob každá jiná osoba. Ale-liby více míti, nechtě kolem sebe viděla. pověděno a neuvěřilby ueni, vidí — crede!

Zpravy alumnátské knihovně.

Podporou peněžitou obmyslili nás dále: volá Pán na vinici svou. Kdoby neo- Ved. p. Spiritual 2 zl. til ztrátu tuto bolestně? však nicméně " " prof. dr. J. Bohdíšil 2 zl. bejme se pevnou nadějí, že nebudeme P. p. O. Rutter 1 zl. opuštěni, nýbrž snad více a usilovněji " " O. Kopka 1 zl. nežen od pp. bratrů ale i od dobrodinců Na knihách přispěli ctih. pp. bohos.: od nich získaných podporování. Ble- Jos. Hradecký 6 sv. milení bratří, vy odcházíte, náš zbožný And. Kubíček 4 sv. lid moravský všude nadšeně Vás ja- Knihovna založena byla ještě v — kořko věrověsty a nejvěrší dobrodincesvé Horním Štěpánově (90 sp. v 66 sv. váz. vitá volaje k Vám mezi lebo Duševné. a 24 sv. nevázaných.) Pohleďte bratří, když takto u vlčí hosta- Přátelé, bratří! když posud pracovali ve Jmú vráceti se budete na zbožný jsme společně Mu blahu církve a vlas- tento lid a vzpomeňte na bývalé vyso- ti, již ale nadchází doba, kdy rozloučiti lubratry své, kteří Vás těmi nejlepšími se bude nám s mnohými z nás, které blahopřánými provodeji, přispomeňte ještě

lovsobě a pak zajisté nás v díle od nás svorné a veskolné činnosti zchnoji všech započatém opustiti nebudete. Bůh popřejž zdaru matka Boží moci. Vespomínejme se tedy nyňtěž a svatí patronové milé naší Moravy nám přejme svobě veskolek. Této pak raučeby, Cyrilla a Method!

Opravy.

Čís. 12. V řeck. přís. lidu n. V tomto chvalném V krevaemeru. Slovo správný, tolikéž m. sekromážděl sl. shromáždil, m. již velmi nápravopisné pokleštěny jako: m. slíčné sl. to na čjáme sl. tělaron velmi zří tkaň nalézáme, a m. četné stopy hlodavých zvířatech sl. četné stopy zvířat.

V Křesťanstvíme zoch. j. národ náš. Slovo V Křesťanstvíme zoch. j. nár. n. V dikci sl. vesen zgorný tolikéž m. vegoneko sl. jinak přání tolikéž třeba zmněniti některá sesazeného, m. učitely s. učtele. věty kp. „křesťanství přijeti pohnul“ Zprávy shromáždění Velmi potěšitelné ka to se polož: „Bu přijeti křest. pohnul“ sl. to zprávy. Na zdar! sl. v jazyku slovanském dobře byli znalí a v něm zběhlí“ a stýž: „jazyka slovanského dobře byli znalí a v něm zběhlí“ M. ryzí odčlanost s. ryzí odčlanosť, a m. pro blaho vlastní sl. pro blaho vlasti naší.

O krevaemeru. V tomto pokračování tolikéž třeba m. chaosu položiti ac. chaos nebo Dat. některému před jeti má význam Docela jiný kp. zlu předej (nevrhačyam).

Čís. 13. V nebe. V še chvály hodno, tolikéž myšlenka, tam kde místo volných hranic jest méně důstojná. M. jiníž s. jí miž

Veld. p. prof. Mat. Procházkovi.

Dodatek.

Číslem tímto ukončen jest letošní počník „Musea“, zároveň ale i první desítiletí jeho trvání. Že za těchto deset let „Museum“ dosti zdárně působilo, nesporno jest. Kéž by jen byli vždy všichni — jimž dáno jest — něčím přispěli, tu byl by mohl obsah „Musea“ býti ještě rozmanitější, ještě lepší. Avšak tak mnohý štítí se péra a tak zůstává počet spolupracovníků „Musea“ jen na několik obmezen. A přec má to býti časopis náš všech, nejen jednotlivců! — Na konec vzdáváme vroucí díky vel. p. p. Procházkovi za jeho neunavnou a obětovnou snahu při opravování prací našich. Srdečné díky též spolupracovníkům a podporovatelům. Na zdar k novému desítiletí „M.“

Obsah.

V řeči vázané:

Fr. Doupovec II r.

Prosba v noci str 21.
Kristus přišel 25
Z tesknějch dob 54.
Mému příteli 81.

Jan Skopal z II roč.

Proslov 1.
Fr. Fr. Tranť. Stachovi 5.
Kollegovi 8
Večer 9.
Petrov 17.
Vánoční 29.
Kněz 33.
Vlast 41.
Smrť sv Cyrilla 49.
Zvěst jara 60.
Viska rodná 65.
V máji 73.
K nebi 97.

x. . . . Cnosť a svědomí 45 y. . . Zimní krajina 37.

V řeči nevázané:

Ant Adamec z r II.

Křesťanstvím zachován jest náš
rod náš – toť jeho spása 58, 65,
77, 84, 91, 99, 106.

Fr. Chalupa z r. I.

Protestantismus v Německu 73.

Fr. Doupovec z r II.

Z dřívějších let 54, 61, 68

Frt Dražan z r I.

Obrázky z hor 14, 19.
Důležitá trojice ve vychovávání
mládeže 18
O duchovních písních lidu našeho 22,
Zprávy alumnátské 29, 93, 115.
37, 47, 70, 86, 89, 105
Zpráva o Ludvice Lateau 39, 52, 113.

Jos. Kocian z r. IV.

Vyhaslý a znovu oživený oheň 69.

Fr Kolisek z r I.

Jarní květy – lidské naděje 26, 36.

Václ. Kondelka z r IV

Zprávy alumnátské 40.

Ant Kubíček z r IV.

Drazí bratři 2, r Jos. Jurnečka 57
Doslov 116.

Vojt Mrázek z r II.

O logu 31, 33. 45
O hezaemeru 42, 48, 63, 75, 81, 95, 97.

J. Skopal z r II

Večer dušiček 9

J. Svoboda z r III.

O člověku a jeho hříchu 6. 9.